

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

Urtė VAIŠVYLIENĖ

Verslo administravimo studijų programos studentė

UAB „ETERNIT BALTIC“ FINANSINĖS BŪKLĖS
ĮVERTINIMAS IR PROGNOZĖ

Bakalauro baigiamasis darbas

Šiauliai, 2013

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
VADYBOS KATEDRA

Urtė VAIŠVYLIENĖ

UAB „ETERNIT BALTIC“ FINANSINĖS BŪKLĖS
ĮVERTINIMAS IR PROGNOZĖ

Bakalauro baigiamasis darbas
Socialiniai mokslai, Vadyba verslo administravimas (AD 9/2)

Darbo vadovė

lekt. Danutė BENDIKIENĖ

Teigiu, kad bakalauro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu verslo administravimo studijų krypties programos bakalauro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

Vaišvylienė, U. (2013). UAB „Eternit Baltic“ finansinės būklės įvertinimas ir prognozė: universitetinių pagrindinių studijų Verslo administravimo programos baigiamasis darbas / baigiamojo darbo vadovė lekt. D. Bendikienė. Šiaulių universitetas, Vadybos katedra, 77 p. (114 p.).

SANTRAUKA

Bakalauro baigiamojo darbo pirmoje konceptualiojoje dalyje nagrinėjama Lietuvos ir užsienio autorių teoriniai bei praktiniai tyrimai finansų analizės, santykinų rodiklių, bankroto ir veiklos numatymo klausimai. Šioje dalyje apžvelgiami teoriniai ekonominio efektyvumo sampratos aspektai. Aptariami finansinės analizės tikslai ir pagrindiniai uždaviniai. Nustatomi įmonės veiklos analizės požymiai, pagal kuriuos būtų galima skirti svarbiausias įmonių veiklos analizės rūšis. Jų skyrimas ir praktinis taikymas padeda kur kas plačiau ir visapusiškiau ištirti įvairias įmonės veiklos sritis, atskleisti vidaus ir išorės rezervus, objektyviau įvertinti įmonės vietą rinkoje, jos plėtros galimybes ir ateities perspektyvas. Taip pat apžvelgiamos finansinės analizės rūšys, būdai ir metodai. Pateikiamos svarbiausios jų klasifikacijos. Finansinė analizė neapsieina be santykinų mokumo, veiklos efektyvumo ir pelningumo rodiklių, todėl jie aprašomi pirmoje dalyje. Nagrinėjami bankroto analizės teoriniai pagrindai bei veiklos numatymo ir prognozavimo metodai.

Antroje bakalauro darbo analitinėje, tyriamojoje dalyje atliekama UAB „Eternit Baltic“ įmonės, kuri vienintelė Baltijos šalyse gamina beasbestinę stogo dangą, 2008 – 2012 m. finansinės būklės analizė. Aprašoma, kaip bus atliekamas finansinės analizės tyrimas, apibūdinama įmonės charakteristika. Pateikiama finansinių ataskaitų vertikalioji ir horizontalioji analizė. Iliustruoti ir išnagrinėti veiklos ir finansiniai rodikliai, leidžiantys įvertinti įmonės veiklos rezultatus nagrinėjamu laikotarpiu, įmonės pelną (nuostolį) lemiančius išorinius bei vidinius veiksnius. Tyrime atlikta bankroto diagnostika, pasirinkus vieną populiariausių bankroto tikimybės analizės modelių – E. Altman modelį. Diagnostika parodė, kad UAB „Eternit Baltic“ buvo atsidūrusi ant bankroto slenksčio, tačiau ją išgelbėjo užsienio investicijos. Remiantis išnagrinėtais įmonės veiklos rezultatais ir finansiais rodikliais pateikta finansinių rodiklių prognozė 2013 – 2014 metams. Siekiant ekonomiškai pagrįsti įmonės veiklos perspektyvas, panaudotas Trendo tiesinių sekų metodas. Pagal jį buvo apskaičiuotos prognozuojamos įmonės pardavimo pajamos ir grynasis pelnas.

Šiuo baigiamuoju bakalauro darbu siekiama įrodyti, kad finansinė analizė yra neatsiejama nuo įmonės veiklos efektyvumo gerinimo ir yra ekonominio variklio pagrindas.

Pasitelkus finansinę analizę, santykinius rodiklius, E. Altmano bankroto diagnostikos modelį ir atliktą prognozę priimta išvada, kad UAB „Eternit Baltic“ ateityje išliks finansiškai stabili ir pelninga įmonė.

Vaišvylienė, U. (2013) 'Eternit Baltic' financial condition assessment and prediction: University undergraduate Business Administration program thesis /head lecturer D. Bendikienė. Siauliai University, Department of Management, 77 p. (114 pg.)

SUMMARY

The Final Bachelor's work focus on theoretical and practical researches of financial analysis as well as ratios, bankruptcy and further activity predictions and perspectives done by Lithuanian and foreign authors. In the first part the survey of the concepts of the theoretical economic efficiency are given. The main goals and tasks of the financial analysis are discussed. Essential signs which enabled the company to deal with the most important kinds of analysis are determined. Administration and practical application of which helps to widen and investigate various fields of activities from different angles, reveal inner and outer reserves, assess more objectively its place in the market, forecast its development and future perspectives. Kinds of financial analysis, methods and ways are surveyed as well. Furthermore, the most important classifications are added. Due to the fact that financial analysis is impossible without relative payability, efficiency and profit attributes of activity, they are discussed in the first part. Theoretical basis of bankruptcy analysis and future development activity predicting methods are examined.

In the second part of the work deals with the financial state of 'Eternit Baltic' company (in the period from 2008 to 2012), which is unique of its production in the Baltic States. Ways and methods of fulfillment future financial analysis, investigations and characteristics of the company are described. Vertical and horizontal financial analyses are presented. Financial data and activity which enable to assess the results, inner and outer aspects influencing profit or wastage during the period of investigation are illustrated. The research of bankruptcy diagnostics is done by choosing and applying one of the most popular probability model by E. Altman. The results of the diagnostics showed that the company was on the edge of the bankruptcy, though it was saved by foreign investments. The financial perspectives presented for the period from 2013 to 2014 are based on the investigated results of activities and financial data. In order to base economical perspectives of the company the direct sequence method by Trend was applied and predicted selling income and pure profit.

This final thesis shows that the financial analysis is an integral part of the company's efficiency improvements.

Finally, with the help of financial analysis, relative data, E. Altman's diagnostic model of bankruptcy and fulfilled outlook of perspectives the conclusion reached is that "Eternit Baltic" will stay financially stable and profitable company in future.

TURINYS

IVADAS	9
1. FINANSINĖS ANALIZĖS IR PROGNOZAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI	11
1.1. Finansinės analizės samprata ir reikšmė.....	11
1.2. Finansinės analizės tikslai ir uždaviniai	13
1.3. Finansinės analizės rūšys, būdai ir metodai.....	15
1.4. Santykiniai rodikliai ir jų grupavimas	19
1.4.1. Mokumo rodikliai	22
1.4.2. Veiklos efektyvumo rodikliai	24
1.4.3. Pelningumo rodikliai	27
1.5. Bankroto analizės teoriniai pagrindai	30
1.6. Veiklos numatymas ir prognozavimo metodai	32
2. UAB „ETERNIT BALTIC“ 2008 – 2012 m. FINANSINĖ BŪKLĖS ANALIZĖ	36
2.1. Tyrimo metodologija	36
2.2. Įmonės charakteristika.....	37
2.3. Finansinių ataskaitų vertiklioji ir horizontalioji analizė	40
2.3.1. Vertiklioji ir horizontalioji balanso analizė	40
2.3.2. Vertiklioji ir horizontalioji pelno (nuostolių) analizė	50
2.4. Santykinių rodiklių analizė	52
2.4.1. Mokumo rodiklių analizė.....	52
2.4.2. Veiklos efektyvumo rodiklių analizė.....	57
2.4.3. Pelningumo rodiklių analizė.....	61
2.5. Bankroto tikimybės prognozavimas	67
2.6. UAB „Eternit Baltic“ finansinės būklės prognozavimas.....	68
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS.....	71
LITERATŪRA	75
PRIEDAI	78
1 priedas. Finansų analizės rūšys	79
2 priedas. Mokumo rodikliai ir rekomenduojamos ribos	80
3 priedas. Turto apyvartumo rodikliai.....	81
4 priedas. Orientacinės santykinių rodiklių reikšmės ir jų vertinimas	82
5 priedas. UAB „Eternit Baltic“ įmonės organizacinė struktūra	83
6 priedas. UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. turto vertiklioji analizė	84

7 priedas. UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų vertikaliąją analizę	84
8 priedas. UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. turto horizontaliąją analizę	85
9 priedas. UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų horizontaliąją analizę	87
10 priedas. UAB " Eternit Baltic" 2008–2012 m. pelno (nuostolių) ataskaitos vertikaliąją analizę.....	88
11 priedas. UAB " Eternit Baltic" 2008–2012 m. pelno (nuostolių) ataskaitos horizontaliąją analizę.....	89
12 priedas. Balanso straipsnių prilyginimas 100 proc.	90
13 priedas. 2008 m. balansas.....	92
14 priedas. 2009 m. balansas.....	94
15 priedas. 2010 m. balansas.....	96
16 priedas. 2011 m. balansas.....	98
17 priedas. 2012 m. balansas.....	100
18 priedas. 2008 m. pelno (nuostolių) ataskaita.....	102
19 priedas. 2009 m. pelno (nuostolių) ataskaita.....	103
20 priedas. 2010 m. pelno (nuostolių) ataskaita.....	104
21 priedas. 2011 m. pelno (nuostolių) ataskaita.....	105
22 priedas. 2012 m. pelno (nuostolių) ataskaita.....	106
23 priedas. Trumpalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai (litas).....	107
24 priedas. Ilgalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai (litas)	108
25 priedas. Veiklos efektyvumo rodiklių skaičiavimai (litas)	109
26 priedas. Pelningumo rodiklių skaičiavimai (litas)	112
27 priedas. Detali veiklos sąnaudų analizė 2008-2012m. (litas).....	113

LENTELĖS

1.1 lentelė Techniniai finansinės analizės būdai	17
1.2 lentelė Analizės būdai.....	18
1.3 lentelė Mokumo grupių rodikliai.....	22
1.4 lentelė Sąnaudų lygio rodikliai	25
1.5 lentelė Pelningumo rodikliai pagal grupes	27
1.6 lentelė Pelningumo rodikliai.....	28
1.7 lentelė Orientacinės pelningumo rodiklių reikšmės ir vertinimo lygis	29
1.8 lentelė Bankroto tikimybės pagal E. Altmaną	32
2.1 lentelė Tyrimo instrumentarijus.....	37
2.2 lentelė UAB „Eternit Baltic“ materialiojo turto sudėties lyginamųjų svorių dinamika 2008–2012 m.	41
2.3 lentelė UAB „Eternit Baltic“ atsargų sudėties lyginamųjų svorių dinamika 2008 – 2012 m.	43
2.4 lentelė UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio mokumo rodikliai.....	53
2.5 lentelė UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio mokumo rodiklių dinamika.....	54
2.6 lentelė UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodiklių dinamika	56
2.7 lentelė UAB „Eternit Baltic“ sąnaudų lygio rodikliai	57
2.8 lentelė UAB „Eternit Baltic“ turto apyvartumo rodikliai	58
2.9 lentelė UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto apyvartumo rodikliai	59
2.10 lentelė Veiklos efektyvumo rodiklių dinamika	59
2.11 lentelė UAB „Eternit Baltic“ atsargų apyvartumo rodikliai.....	60
2.12 lentelė UAB „Eternit Baltic“ debetinės skolos apyvartumas	61
2.13 lentelė Bendrasis pardavimo pelningumas	62
2.14 lentelė Veiklos pelningumas.....	63
2.15 lentelė Grynasis pardavimo pelningumas.....	64
2.16 lentelė UAB „Eternit Baltic“ bankroto tikimybės analizė 2008–2012 m. pagal E. Altman modelį	67
2.17 lentelė Trendo tiesinės lygties apskaičiavimas pajamoms	68
2.18 lentelė Trendo tiesinės lygties apskaičiavimas grynajam pelnui.....	70

PAVEIKSLAI

1.1 pav. Finansų analizės vieta ir funkcijos.....	13
2.1 pav. UAB „Eternit Baltic“ verslo partneriai.....	39
2.2 pav. UAB „Eternit Baltic“ turto sudėties struktūra 2008 – 2012 m.	40
2.3 pav. UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto struktūra 2008–2012 m.....	42
2.4 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra 2008–2012 m...44	
2.5 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo sudėtinių dalių lyginamųjų svorių dinamika 2008–2012 m.	45
2.6 pav. UAB „Eternit Baltic“ mokėtinų sumų ir įsipareigojimų struktūra 2008–2012 m.	46
2.7 pav. UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio ir trumpalaikio turto dinamika 2008–2012 m.	48
2.8 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo dinamika 2008–2012 m.....	49
2.9 pav. UAB „Eternit Baltic“ pardavimo pajamų, savikainos, veiklos sąnaudų ir pelno dinamika 2008–2012 m.	51
2.10 pav. UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodikliai	55
2.11 pav. Veiklos sąnaudų struktūros analizė 2008–2012 m.	63
2.12 pav. UAB „Eternit Baltic“ turto pelningumo dinamika 2008–2012 m.	65
2.13 pav. UAB „Eternit Baltic“ pardavimų pelningumo dinamika 2008–2012 m.....	66
2.14 pav. UAB „Eternit Baltic“ pardavimo pajamos 2008-2012 m.	69
2.15 pav. UAB „Eternit Baltic“ grynasis pelnas 2008-2012 m.	70

IVADAS

Temos aktualumas. Šių dienų Lietuvos ar bet kokios kitos valstybės įmonė neišsilaikytų rinkoje, jei reguliariai neįvertintų savo finansinės būklės. Šiuolaikinės ekonomikos sąlygos greitai kinta, todėl operatyviai neįvertinus savo finansinės būklės, galima atsidurti prie bankroto slenksčio. Reguliariai atliekant finansinę analizę, galima pasiekti geresnių veiklos rezultatų. Tokia finansinės būklės analizė yra aktuali kiekvienam rinkos dalyviui. Lietuvoje vis dar nepakankamai įvertinama finansinės būklės analizės praktinė reikšmė, nes tik nedaugelis įmonių periodiškai atlieka įmonės finansinės būklės įvertinimą. Dažniausiai veikla prognozuojama pagal tam tikrus įmonės norus ir pamirštama, kad atsižvelgus į finansinės analizės išvadas veikla gali būti vykdoma dar efektyviau. Uždaroji akcinė bendrovė „Eternit Baltic“ kasmet rinkai pasiūlo naujų produktų siekdama ir toliau išlaikyti apyvartos augimą ir konkurencingumą, todėl įmonei yra aktualu reguliariai atlikti finansinės būklės įvertinimą.

Tyrimo naujumas. Finansų analizė ir prognozavimas nekartą jau plačiai nagrinėta, apibendrinta ir aprašyta tema tiek lietuvių, tiek užsienio autorių darbuose. Tačiau finansų analizės ir prognozavimo tyrimas pasirinktai įmonei atliekamas pirmą kartą. Įmonė sistemiškai neatlieka finansinės būklės analizės, neskaiciuoja santykinų rodiklių ir patys neįsivertina savo finansinės padėties, todėl mano atliktas tyrimas yra aktualus įmonei. Ši tema pasirinkta todėl, kad UAB „Eternit Baltic“ bus tiksliai įvertinta finansinė būklė, perspektyvos ir iš analizės išvadų priimti kokybiški sprendimai, kurie padėtų įmonei išlikti konkurencingai bei didintų užimamos rinkos dalį. Šiame darbe nagrinėjamas ir atliekamas pasirinktos įmonės vertinimas sujungiant keletą vertinimo būdų, t.y. finansinių ataskaitų, santykinų rodiklių analizės metodais, bankroto diagnozavimu bei finansinės veiklos prognozavimu.

Problema. Norint užtikrinti stabilią ir efektyvią įmonės veiklą, vadovai turi priimti sprendimus, paremtus finansinės analizės išvadomis. Atlikus finansinę analizę galima pamatyti esančias ir gresiančias problemas įmonės veiklai, o analizės išvados padeda įmonės vadovams laiku reaguoti į kylančias problemas ir atitinkamai imtis reikiamų priemonių bei suformuoti ilgalaikę įmonės veiklos strategiją. Finansinės analizės pagalba įvertinus įmonės būklę bei veiklos rezultatus, galima numatyti ateities įvykių įtaką įmonės darbo rezultatams. Taip pat įvertinus ir įmonės veiklos riziką, galima numatyti įmonės perspektyvumą, veiklos tęsimo galimybes. Lietuvoje nėra populiariau taikyti finansinės analizės kaip vientisos sistemos. Dažniausiai įmonės finansų analitikai naudoja atskirus analizės elementus. Sprendžiant įmonių ar visos Lietuvos finansines problemas, dažnai naudojamosi išsivysčiusių užsienio valstybių teorine ir praktine finansinės analizės patirtimi, tinkančia tos šalies vietos sąlygomis.

Tyrimo objektas. Uždarnosios akcinės bendrovės „Eternit Baltic“ finansinės būklės rodikliai.

Bakalauro darbo tikslas. Išanalizavus finansinės analizės teorinius aspektus bei remiantis įmonės finansinių rodiklių duomenimis, įvertinti UAB „Eternit Baltic“ finansinę būklę ir atlikti įmonės finansinių rodiklių prognozę.

Uždaviniai iškelti tikslui pasiekti:

1. Remiantis Lietuvos ir užsienio autorių moksline literatūra, apibrėžti finansinės analizės teorinius aspektus, apibūdinti pagrindinius santykinius rodiklius, bankroto ir prognozavimo numatymo metodus;
2. Atlikti UAB „Eternit Baltic“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos vertikaliąją ir horizontaliąją analizę;
3. Įvertinti UAB „Eternit Baltic“ finansinę būklę pagal santykinius rodiklius;
4. Atlikti UAB „Eternit Baltic“ bankroto tikimybės analizę ir prognozavimą;

Tyrimo metodai. Darbe naudojami finansinės analizės mokslinės literatūros apibendrinimo, sisteminimo, praktinių tyrimų lyginamieji, grafiniai bei duomenų grupavimo metodai. Empirinėje darbo dalyje įvertinti įmonės finansinei būklei taikyti vertikaliosios ir horizontaliosios bei santykinų rodiklių analizės, prognozavimo ir bankroto nustatymo metodai.

Darbo atsiribojimas. Padedančių įvertinti įmonės finansinę būklę rodiklių yra labai daug, nes kiekvienas autorius pateikia vis kitokius rodiklius. Bakalauro baigiamajame darbe analizuojami ir įmonės finansinės būklės įvertinimui naudojami autoriaus J. Mackevičiaus (2001, p.765) išskirti finansiniai rodikliai, tai mokumo, veiklos efektyvumo, pelningumo ir kapitalo rinkos, nes pasak J. Mackevičiaus (2001, p. 766), čia pateikiami svarbiausi santykiniai rodikliai, „kurie padeda geriau nei kiti įvertinti įmonės ūkinę finansinę veiklą. Jų skaičiavimo metodus pripažįsta daugelis autorių“. Tačiau darbe nebus skaičiuojami kapitalo rinkos rodikliai, nes gamybinė įmonė UAB „Eternit Baltic“, nėra registruota vertybinių popierių biržoje ir jos akcijos nėra kotiruojamos biržoje.

1. FINANSINĖS ANALIZĖS IR PROGNOZAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI

1.1. Finansinės analizės samprata ir reikšmė

Finansai (prancūziskai *finances* pinigų sistema) – tai įmonei priklausančių lėšų visuma, jų gavimo ir panaudojimo sistema. Visi ištekliai, taip pat ir finansai, įsigijami rinkoje. (Bagdžiūnienė, 2006, p. 139).

Žodis analizė (*analysis*) išvertus iš graikų kalbos reiškia skaidyti į dalis, nagrinėti, tirti. Būtent finansinės informacijos nagrinėjimas padeda nustatyti vienų ar kelių reiškinių priežastis. Ekonominė informacija analizės būdu nagrinėjama atskiromis dalimis tol, kol surandamos tam tikrų reiškinių priežastys.

Analizė – labai plati sąvoka, kuri yra vartojama ir mokslinėje ir praktinėje veikloje. Analizė – tam tikro dalyko, reiškinių, proceso pažinimo metodas. Analizės etapai: parengiamasis, pagrindinis ir baigiamasis (Rutkauskas, Sūdžius, Mackevičius, 2009, p. 284).

Norint pažinti ekonominius reiškinius reikalinga ekonominė analizė. Ekonominė analizė – įmonių ūkinės veiklos procesų tyrimas, kitaip tariant, ūkinės veiklos analizė. Greta termino „ekonominė analizė“ plačiai vartojamas ir terminas „finansų analizė“. Terminą „finansinė analizė“ (*financial analysis*) arba „finansinių ataskaitų analizė“ (*financial statement analysis*) vartoja vakarų šalių autoriai savo literatūrinuose šaltiniuose. Tačiau esminis šių sąvokų skirtumas yra tas, kad skiriasi tyrimo objektas: „ekonominė analizė“ analizuoja visą įmonių veiklą, o „finansinė analizė“ – tik finansinę veiklą.

Įmonių finansinės būklės analizė yra sudėtinė finansų analizės dalis, baigiamoji finansų analizės stadija. Jos objektas – įmonės mokumas (likvidumas) tam tikru momentu ir jį sąlygoję veiksniai – įmonės veiklos rezultatai.

Įmonių veiklos analizė – tam tikra sistema specialių žinių, susijusių su ekonominių reiškinių, faktų, procesų tyrimu, norint pagerinti ūkinę komercinę veiklą ir padidinti gaunamas grynąsias pajamas (pelną arba apmokestinamąsias pajamas).

Įmonės veiklos rezultatų analizės objektas – jos visa veikla bei tos veiklos rezultatai, išreiškiami tokiais ekonominiais rodikliais kaip realizacija, pajamos, sąnaudos ir pelnas (nuostolis), pelningumas (rentabilumas) ir darbo našumas, kt. (Rutkauskas, Sūdžius, Mackevičius, 2009, p. 284–285).

Finansinė analizė yra dalis ekonominės analizės, kuri vykdoma remiantis įstatymais bei faktiniais ūkinės veiklos rodikliais ir kuri tiria ekonominius procesus įmonėje, jų tarpusavio ryšius bei veiklos rezultatus. Ekonominės analizės atliekamos pagrindinės kryptys:

- pardavimų analizė;

- išteklių sudarymo ir naudojimo analizė;
- veiklos sąnaudų analizė;
- finansinės veiklos bei finansų būklės analizė.

Finansinė analizė užima svarbią vietą šiuolaikiniame versle, nes tiria veiklos ekonomines finansines pasekmes ir jų priežastis, gali prognozuoti įmonės veiklos rezultatus kelių metų laikotarpiui, kartais užkerta kelius neigiamiems padariniams, padeda racionaliau naudoti įmonės resursus.

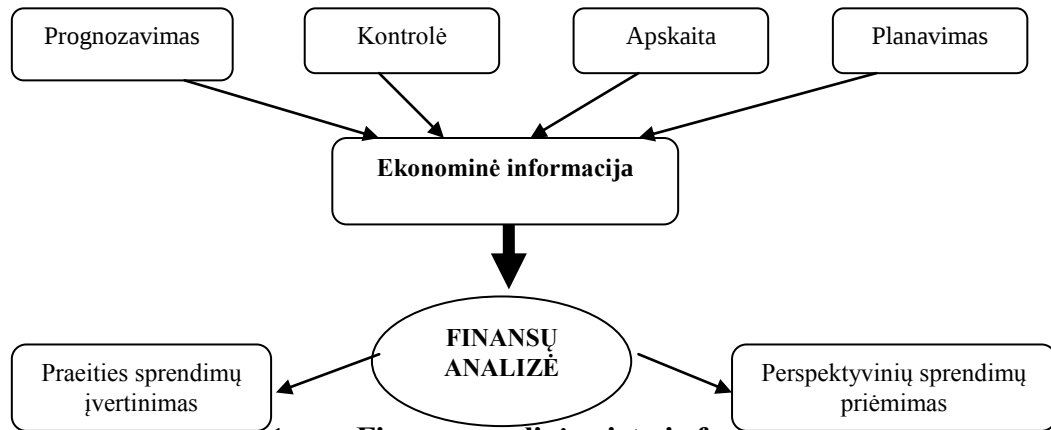
Tiek Lietuvos, tiek užsienio autorių mokslinėje literatūroje yra pateikta skirtingi finansinės analizės apibrėžimai, nes trumpai apibūdinti visą finansinės analizės esmę yra sudėtinga. Literatūroje sutinkama įvairių finansinės analizės apibrėžimų:

- Finansinė analizė – tai verslo praeities, esamos situacijos ir perspektyvos įvertinimas, remiantis atskaitomybės dokumentais, specialiais tyrimais, duomenų bazėmis ir kitais informacijos šaltiniais (Šlekienė, Klimavičienė, 2000, p. 10).
- Finansinė analizė – tai procesas, kurio metu, taikant tam tikrus matematinius ir statistinius metodus, įmonės veiklos duomenis siekiama paversti naudinga informacija (Juozaitienė, 2007, p. 67).
- Finansų analizės procesas susideda iš analitinių priemonių ir būdų taikymo finansinėms ataskaitoms ir kitiems duomenims, siekiant išgauti santykius ir matus, kurie būtų naudingi priimant finansinį sprendimą (Kancerevičius, 2006, p. 128).
- Finansinė veiklos analizė – visapusiš ir objektyvus įmonės finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų tyrimas, siekiant padėti įmonės vadovybei pasiekti numatytus tikslus (Mackevičius, 2007, p. 117).

Apibendrinant išanalizuotą mokslinę literatūrą, galima pritarti G. Kancerevičiaus (2004, p. 128) teiginiui, jog „finansų analizė yra duomenų pavertimas naudinga informacija“.

Finansinės analizės tyrimo objektas – įmonių finansinė veikla ir jos rezultatai. Finansinė analizė leidžia suprasti įmonėje vykstančius reiškinius ir procesus, suteikia galimybę įvertinti esamą padėtį ir numatyti jos veiklos perspektyvas.

Finansų analizė yra susijusi su specifinės veiklos prognozavimu, kontrole, apskaita ir planavimu (žr. 1.1 pav.). Gavus ekonominę informaciją iš tyrimo subjekto funkcinų padalinių (atsakingų asmenų) ir pasitelkus finansų analizės metodus ir būdus, siekiama objektyviai įvertinti tyrimo subjekto finansinę veiklą bei būklę, kad būtų galima įvertinti anksčiau priimtus sprendimus ir priimti perspektyvinius valdymo sprendimus.

1.1 pav. Finansų analizės vieta ir funkcijos

Šaltinis: Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2009), p. 10

1.2. Finansinės analizės tikslai ir uždaviniai

Finansinė analizė – viena iš svarbiausių verslo vertinimo sistemos sudedamųjų dalių. Ji naudojama įvairiems tikslams pasiekti ir apima finansinių rezultatų praeityje, dabartyje ir tikėtinų rezultatų vertinimą. Pagrindinis finansinės analizės tikslas yra įmonės finansinio stabilumo, investicijų patikimumo ir pelningumo įvertinimas. Atsižvelgiant į vertinimo tikslą ir metodus, finansinė analizė gali būti siekiama nustatyti finansinės rizikos laipsnį, išrinkti lyginamąsias įmones, prognozuoti įmonės pelningumą, nustatyti diskonto normą ir kt. Vienais atvejais analizės tikslas gali būti ištirti svarbiausius vertinamosios įmonės finansinius duomenis ir palyginti pagal metus, atskleisti tam tikro periodo pagrindinių finansinių rodiklių tendencijas; kitais atvejais – palyginti vertinamosios įmonės finansinius rodiklius su analogiškų tos pačios ūkio šakos įmonių arba vidutiniais šakiniais rodikliais arba absoliučiais standartais iki vertinimo datos (Galinienė, Mašalaitytė, 2007, p. 7). Taigi, finansinės analizės tikslas yra nustatyti vertinamos įmonės ekonominę būklę, išskirti valdymo sprendimų efektyvumą, stipriuosius įmonės veiklos rodiklius ir įmonės silpnybes, dėl kurių galėtų nukentėti įmonės veikla ateityje.

Pagrindiniai finansinės analizės tikslai:

- objektyviai įvertinti įmonės veiklos rezultatus per tam tikrą laikotarpį;
- numatyti investavimo alternatyvas;
- įvertinti įmonės finansinį stabilumą, išteklių naudojimo efektyvumą, išsiaiškinti neigiamų pokyčių pagrindines priežastis;
- tirti vidaus ir aplinkos veiksnių įtaką veiklos rezultatams, taip pat įmonės veiklos gerinimo galimybes;
- nustatyti įmonės veiklos efektyvumą, tirti pinigų srautus ir prognozuoti jų kitimo tendencijas;

- padėti suformuoti normatyvinę finansinių rodiklių sistemą, kuri leistų prognozuoti įmonės veiklą, įvertinti galimų sprendimų ekonominį efektyvumą ir pagrįstumą (Juozaitytė, 2007, p. 68).

Finansinės ataskaitos rodo praeityje įvykusius įvykius, tačiau svarbiausias analizės uždavinys yra nustatyti veiklos ateities perspektyvas. Finansinės veiklos analizė leidžia įvertinti įmonės finansinę būklę ir veiklos rezultatus. Tai savo ruožtu sudaro galimybes numatyti ateities įvykių įtaką įmonės darbo rezultatams. Analizuojami galimi ateities įmonių veiklos variantai, kuriais remiantis, numatomi būsimi įmonės pinigų srautai.

Skirtinguose literatūros vadovėliuose buvo išvardijama 5–10 ir daugiau finansinės analizės uždavinių. Jie buvo atitinkamai sisteminami, grupuojami ir aptariami. Todėl svarbu išnagrinėti ir ištirti bendruosius analizės uždavinius.

E. Buškevičiūtė ir I. Mačerinskienė (2009, p. 13) suformulavo svarbiausius bendruosius finansinės analizės uždavinius:

1. objektyviai įvertinti ūkio subjektų finansinės veiklos rezultatus;
2. įvertinti ūkio subjektų priimamų alternatyvių ir vykdomų projektų kokybę, jų realumą;
3. išsiaiškinti ūkio subjektų projektinių užduočių įvykdymo rezultatus;
4. išsiaiškinti ekonominių bei socialinių rodiklių pasikeitimo veiksniai ir apskaičiuoti finansinės būklės gerinimo galimybes;
5. susisteminti analitinę medžiagą, pateikti išvadas ir alternatyvius pasiūlymus objekto finansinei veiklai gerinti bei jo gyvybingumui palaikyti perspektyvoje;
6. teikti informaciją įmonės vadovams ir išoriniams interesantams, neišduodant komercinių paslapčių;
7. apibendrinti finansinės analizės patyrimą bei metodikas ir skleisti jį komerciniais pagrindais.

Vakarų šalių autoriai (Fridson, Alvazer, 2002, p. 31) literatūroje finansinės analizės uždaviniams skiria mažiau dėmesio, dažniausiai pabrėžiamas finansinės analizės tikslas. Išskiria tris esminius finansinės analizės uždavinius:

1. sukurti finansinę informacijos sistemą, atitinkančią įmonės strategiją;
2. faktinę padėtį palyginti su kitais rodikliais;
3. padėti kurti finansų valdymo ir apskaitos politiką.

Rutkauskas, Sūdžius ir Mackevičius (2009, p. 291) teigia, kad kiekviena įmonių veiklos analizės rūšis sprendžia bendruosius ir specialiuosius uždavinius. Išskiria tokius bendruosius įmonės veiklos analizės uždavinius:

1. padėti priimti racionalius planavimo ir valdymo sprendimus;

2. įmonės veiklos efektyvumo įvertinimas;
3. uždaviniai, susiję su kainų politika ir reklama;
4. teikiamų paslaugų rinkinio (paketo) ir siūlomų prekių asortimento planavimo pagrindimas;
5. kapitalo investicijų planavimo pagrindimas.

Pasak Lazausko (2005, p. 19) vertinant autorių nuomonę finansinės analizės uždavinių pateikimo klausimu, būtų galima teigti, kad svarbiausia yra nustatyti daugiausia pelno duodančias sritis, pateikti kuo informatyvesnius duomenis įmonės vadovybei, įžvelgti ateities perspektyvas, užkirsti kelią galimam bankrotui.

1.3. Finansinės analizės rūšys, būdai ir metodai

Mackevičiaus nuomone (2007, p. 19) įmonių veiklos analizė skiriasi pagal tikslus, subjektus, atlikimo laiką, dažnumą, palyginimų pobūdį ir kt. Todėl svarbu nustatyti požymius, pagal kuriuos būtų galima skirti svarbiausias įmonių veiklos analizės rūšis. Jų skyrimas ir praktinis taikymas padeda kur kas plačiau ir visapusiškiau ištirti įvairias įmonės veiklos sritis, atskleisti vidaus ir išorės rezervus, objektyviau įvertinti įmonės vietą rinkoje, jos plėtros galimybes ir ateities perspektyvas.

Finansinės veiklos ir jos rezultatų analizė – sudėtingas procesas. Priklausomai nuo įvairių autorių jai keliamų tikslų bei supratimo ji klasifikuojama į tam tikras rūšis pagal įvairius požymius (žr. 1 priedą). Finansų analizės rūšys susiejamos su uždaviniais, kurie dažniausiai yra specifiniai, tačiau glaudžiai susieti su bendraisiais analizės uždaviniais ir priklauso nuo jos funkcijos, analizuojamo laikotarpio, paskirties ir naudojamų informacinių šaltinių.

Privataus ūkio sąlygomis veiklos analizė visų pirma gali būti skirstoma į išorinę ir vidinę. Šios analizės rūšys gali būti sujungtos pasinaudojant situacine, SSGG ir kitas kompleksines analizes. Išorinė, arba lyginamoji analizė – tai skirtingų įmonių veiklos rezultatų palyginimas tarpusavyje. Šios analizės informaciniai šaltiniai dažnai yra tik viešai skelbiamos įvairių akcinių įmonių, koncernų metinės ataskaitos akcininkams, kitu atveju – turi būti garantuojama išorinėje analizėje dalyvaujančių įmonių komercinė paslaptis. Vidinė veiklos analizė yra atliekama daug plačiau ir detaliau. Jos tikslas – ieškoti naujų būdų ir priemonių įmonės pelnui didinti, jos išlikimo konkurencinėje kovoje garantijoms stiprinti (Rutkauskas, Sūdžius, Mackevičius, 2009, p. 289).

Pagal savo turinį ir naudojamus informacijos šaltinius analizė taip pat gali būti skirstoma į *išankstinę (preliminarinę)* (atliekama dar nepasibaigus kuriam nors ilgesniam veiklos apskaitos laikotarpiui, jos paskirtis – išsiaiškinti besiformuojančius rezultatus ir laiku imtis

priemonių tiems rezultatams pagerinti, užkirsti kelią gresiantiems finansiniams sunkumams), *operatyvinę* (kai įmonės veikla analizuojama remiantis nepasibaigusio trumpiausio ūkinio laikotarpio duomenimis), *retrospektyvinę* (pateikti įmonės praėjusio laikotarpio veiklos įvertinimą, išaiškinant pagrindinius tą veiklą sąlygojusius ir rezultatus formavusius veiksnius ir padėti numatyti plėtros perspektyvą) ir *perspektyvinę* (jos rezultatai padeda numatyti įmonės kitimo perspektyvas) (Rutkauskas, Sūdžius, Mackevičius, 2009, p. 289–290).

Aleknevičienė (2011, p. 23) teigia, kad siekdamas efektyviai valdyti savo įmonę, vadovas privalo nuolat analizuoti, planuoti ir vertinti vykdomą veiklą. Tam tikslui svarbu teisingai apskaityti turimą turtą, kapitalą, gaunamas pajamas ir patiriamas išlaidas. Klaidingai sukaupta informacija duos iškreiptus analizės rezultatus ir vadovas priims neteisingą finansų valdymo sprendimą.

Finansų analizės rūšys yra šios:

- horizontalioji analizė;
- vertikalioji analizė;
- santykinė analizė.

Horizontalioji analizė yra pradinė finansinės analizės pakopa. Atliekama tada, kai finansinių ataskaitų dydžiai lyginami su praėjusio laikotarpio duomenimis, o nuokrypis išreiškiamas: absoliučiais arba santykiniais dydžiais. Ši analizė parodo finansinių rodiklių dinamiką, tačiau neišryškina priežasčių, dėl kurių įvyko rodiklių pakitimai. Ji dažnai taikoma analizuojant balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų ataskaitų duomenis. Horizontaliosios analizės atmaina yra trendo analizė: analizuojant kelerių metų (3–5) finansinių ataskaitų duomenis yra atskleidžiamos finansinių rezultatų dėsningumai bei kitimo tendencijos.

Vertikalioji (struktūrinė) analizė atliekama, kai kiekvienas finansinės ataskaitos rodiklis lyginamas su baziniu tos ataskaitos rodikliu, o gautas dydis išreiškiamas procentais. Ją atlikus galima sužinoti, kokią dalį tam tikras rodiklis sudaro nuo visumos.

Santykinė analizė teorijoje ir praktikoje dar kitaip vadinama finansinių koeficientų analize. Šie koeficientai išreiškia finansinių ataskaitų bei kitų informacijos šaltinių duomenų tarpusavio ryšius. Finansinių koeficientų yra gana daug, tai jie klasifikuojami į grupines sistemas, kurios dažniausiai įvardijamos taip:

- pelningumo;
- efektyvumo;
- mokumo;
- stabilumo;
- rinkos.

Finansinė analizė gali būti klasifikuojama ir pagal kitus požymius. Ypač daug pasiūlymų klasifikuoti finansinę analizę pagal rūšis pateikiama rusų autorių darbuose. Pavyzdžiui, Шепетер (2002, p. 311), be minėtų analizės rūšių, skiria dar politinę ekonominę bei teorinę analizę. Politinė ekonominė analizė – tai kokybinė loginė analizė, pagrįsta aukštu abstrakcijos lygiu, t.y. ekonominių įstatymų, kategorijų, sąvokų analizė. Teorinė analizė – tai teorinis pagrindimas kiekvieno konkretaus apskaičiavimo, modelio, formulės, reikalingos pagrindiniams ekonominiams ekonominės politikos tikslams ir koncepcijoms nustatyti.

Išskirtinę finansinės analizės rūšių klasifikaciją pateikia Савицкая (2004, p. 91). Ji, be jau aptartų klasifikacijos požymių, išskiria šias analizės rūšis:

- 1) *pagal valdymo objektus* – finansinę, gamybinę, techninę ir ekonominę, socialinę ir ekonominę, ekonominę statistiką, ekonominę ir ekologinę, rinkodaros, investicinę, funkcinę vertinę;
- 2) *pagal objektų tyrimo metodiką* – kokybinę, kiekybinę, skubią analizę, fundamentinę situacinę (jautrumo), maržinalinę (ribinę), ekonominę ir matematinę.

Mokslinėje literatūroje randama skirtingų finansinės analizės būdų bei metodų klasifikacijų. Analizuojant įmonės finansinę būklę, reikšmingiausia siūlomus būdus skirstyti į penkias pagrindines grupes, kurių pagrindu yra vykdoma finansinė analizė. Tai – tradiciniai, matematiniai, loginiai, ekonometriniai ir grafiniai būdai, kurių pagalba galima objektyviai įvertinti įmonės padėtį.

Mackevičius, Poškaitė ir Vilis (2011, p. 13) finansinės analizės būdus suskirsto į dvi grupes: *tradicinius ir matematinius* (žr. 1.1 lent.). Tradiciniai būdai naudojami nuo ūkinės veiklos analizės atsiradimo, o matematiniai būdai pradėti naudoti vėliau.

1.1 lentelė

Techniniai finansinės analizės būdai

Tradiciniai	Matematiniai
Lyginimas	Matematinės statistikos
Detalizavimas	Ekonometriniai
Grupavimas	Matematinio programavimo
Vidutinių dydžių	Operacijų tyrimo
Indeksų	Žaidimų teorija
Procentų	Masinio aptarnavimo
Koeficientų	Euristiniai
Balansinis	Matricų
Eliminavimas	Imitavimo
Integralinis	Modeliavimo
Grafinis	Kiti.

Šaltinis: Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011), p. 13

Juozaitytė (2007, p. 71) išvardina žinomiausius analizės būdus (žr. 1.2 lent.), tačiau svarbiausiais ir dažniausiai naudojamais išskiria *loginius, ekonometrinius ir grafinius* būdus. Apskaitos darbuotojai įmonėse paprastai taiko atskirus finansinės analizės elementus,

nesinaudodami ja kaip vientisa sistema. Taikomi analizės būdai paprastai priklauso nuo istoriškai valstybėje susiformavusios praktikos, apskaitos sistemos ir verslo teisinės bazės.

Tarp naudojamų *loginių* analizės būdų svarbiausiais išskiriami yra *lyginimas* ir *grupavimas*. *Lyginimo būdas* leidžia išsiaiškinti nukrypimus nuo projektuojamų arba normatyvinių rodiklių ir įvertinti jų kitimo tempus, dinamiką, tendencijas, palyginti rezultatus su kitų įmonių arba šakos vidutiniais rodikliais (Juozaitytė, 2007, p. 70). Lyginimo būdas kartais dar vadinamas *horizontaliąja analize*. Jos svarbiausias uždavinys yra nustatyti įmonės pagrindinių finansinių rodiklių kitimo kryptį, numatyti plėtros tendencijas. Horizontali analizė – tai rodiklių pokyčio skaičiavimas santykiniais ir absoliučiais skaičiais. *Grupavimas* analizuojamų rodiklių įtraukimas į grupes pagal tai grupei būdingus požymius. Kadangi finansinės būklės rodiklių yra labai daug, tai finansų analizės teorijoje juos įprasta klasifikuoti į grupes.

Iš *ekonometrinių* analizės būdų galima išskirti *regresinę ir koreliacinę analizę*, kuri naudojama tiriant atsitiktines priklausomybes tarp reiškinių, neturinčių griežto funkcinio charakterio (Juozaitytė, 2007, p. 78).

Grafiniai būdai (stulpelių ir lentelių diagramos, statistinės kreivės) leidžia vaizdžiai iliustruoti nagrinėjamo rodiklio kitimą per tam tikrą laiką, rodo reiškinio struktūrą, rodiklių tarpusavio ryšius. Rodiklių pokyčiui pavaizduoti labiausiai tinka sudaryti linijines arba stulpelines diagramas, o struktūrai iliustruoti – stulpelines arba sektorines diagramas.

1.2 lentelė

Analizės būdai

I. Loginiai	II. Ekonometriniai	III. Euristiniai (psichologiniai)	IV. Grafiniai	V. Specifiniai
Lyginimas	Regresinė koreliacinė analizė	Analogijos ir asociacijos	Diagramos	Finansinių rodiklių analizė
Grupavimas	Dispersinė analizė	Inversija	Linijiniai grafikai	SSGG (SWOT) analizė
Svarbiausių grandžių išskyrimas	Lošimų teorija	„Smegenų „šturmas“	Kiti	Funkcinė vertinė analizė
Detalizavimas ir apibendrinimas	Matematinis grupavimas	Sinekтика		Kiti
Indeksų būdai	Imitacinis ir matricinis modeliavimas	Kontroliniai klausimai		
Grandinių pakeitimų	Masinio aptarnavimo teorija	Morfologinė analizė		
Lyginamųjų (dalių) svorių skaičiavimas	Kiti	Septynių kortų paieška		
Dinamikos eilutės		Kolektyvinis bloknotas		
Balansinis metodas				
Faktorinė analizė				

Šaltinis: Juozaitytė, L. (2007), p. 71

Tiriant įmonės finansinę būklę ir jos rodiklius plačiausiai taikomas lyginimo būdas. Vakarų autoriai Melicher Norton (2000, p. 406) nurodo, kad įmonės rodiklių lyginimas su

šakos rodikliais leidžia analitikui įvertinti įmonės finansinę veiklą atsižvelgiant į šakos normas.

1.4. Santykiniai rodikliai ir jų grupavimas

Įmonės veiklos sėkmė apibūdinama jos pelningumu, kuris priklauso nuo darbuotojų skaičiaus, naudojamo kapitalo dydžio, produkcijos pardavimo apimčių ir kt. Vienos įmonės veiklos pelningumą derėtų lyginti su analogiškų įmonių pelningumo rodikliais. Šiuo metu šie kriterijai naudojami įmonės pelningumo bei veiklos efektyvumui įvertinti. Šiandieninė statistinė analizė paremta įmonės finansinių ataskaitų duomenimis ir vadinama santykinų finansinių rodiklių analize (Rutkauskas, Damašienė, 2002, p. 40).

Santykiniai rodikliai, apskaičiuoti palyginus du ar daugiau rodiklių, – daug akivaizdesni ir reikšmingesni negu absoliutūs rodikliai. Naudojant santykinius rodiklius galima gana objektyviai ir tiksliai įvertinti įvairias įmonės veiklos puses, atskleisti rezervus ir nepanaudotas galimybes, prognozuoti ir priimti optimalius valdymo sprendimus.

Finansinių santykinų rodiklių analizė padeda atsakyti į klausimus: kaip, kada, kur ir kodėl tai įvyko, įsitikinti tam tikros informacijos teisingumu ir patikimumu (Mackevičius, 2001, p. 764–765).

Įmonių ūkinei – gamybinei, finansinei ir investicinei būklei įvertinti naudojama gana daug rodiklių. Jie parodomi balanse, pelno (nuostolio), pinigų srautų ir kitose įmonės ataskaitose. Daugelis rodiklių yra tarpusavyje susieti, ir iš jų galima apskaičiuoti kitus rodiklius. Dažniausiai apskaičiuojami ir analizuojami rodikliai, padedantys priimti perspektyvius sprendimus, numatyti įmonės veiklos strategiją.

J. Mackevičius (2006, p. 21) pabrėžia, kad finansiniai santykiniai rodikliai skiriasi svarba ir panaudojimo tikslais. Įvairioms šakoms ir įmonėms, jeigu jos funkcionuoja skirtingai, reikia nevienodų santykių rodiklių. Tam tikri rodikliai reikalingi įmonės operatyvioms problemoms spręsti, trumpalaikiai veiklai užtikrinti, kiti – ilgo laikotarpio perspektyvoms numatyti, prognozėms daryti, strateginiams sprendimams priimti. Kiekvienas analitikas turi pasirinkti, kokius rodiklius skaičiuos ir analizuos. Iš finansinės atskaitomybės galima apskaičiuoti per šimtą reikšmingų santykinų rodiklių.

Finansiniai rodikliai skiriasi savo svarba ir panaudojimo tikslais. Kai įmonės vadovai neturi ilgalaikių juos dominančių perspektyvų, tai nagrinėjami rodikliai, kurie pateikia labai svarbios informaciją einamajai trumpalaikiai įmonės veiklai užtikrinti. Kai nagrinėjamos ilgesnio laikotarpio perspektyvos, tada skaičiuojami ir analizuojami rodikliai, galintys padėti priimti perspektyvius sprendimus, numatyti įmonės veiklos strategiją. Pavyzdžiui: kreditoriui svarbiausi mokumo ir finansinio stabilumo rodikliai, investuotojui ūkinės veiklos efektyvumo ir įmonės ekonominiai rodikliai.

Kadangi santykinų finansinių rodiklių yra daug, todėl tikslinga juos sisteminti, sujungti į tam tikras grupes. Rodiklių klasifikavimas į viena rūšies grupes palengvina analitikų ir auditorių darbą, o vartotojams lengviau pasirinkti, kokie rodikliai tinkamesni operatyviniams ar perspektyviniams valdymo sprendimams priimti. Reikia pabrėžti, kad dar nėra sukurta vienintelė ir nekintanti rodiklių sistema, todėl ekonominėje literatūroje pateikiamos įvairios autorių santykinų rodiklių klasifikavimo į grupes sistemos, tie patys rodikliai įvairių autorių (tiek Lietuvos, tiek užsienio) priskiriami skirtingoms grupėms arba skirtingai įvardijami. Štai autorius J. Mackevičius (2001, p. 765) išskiria 4 santykinų rodiklių grupes:

1. pelningumo;
2. mokumo;
3. veiklos efektyvumo;
4. kapitalo rinkos.

Kiti autoriai (Urnėžius, 2004, p. 185), (Buškevičiūtė, Mačerinskienė, 2009, p. 238–242), (Kancerevyčius, 2004, p. 128–134) įmonės finansinei būklei įvertinti finansinius santykinus rodiklius grupuoja taip:

1. įmonės **mokumo (likvidumo)** rodikliai, kurie rodo įmonės gebėjimą padengti trumpalaikius įsipareigojimus;
2. įmonės **pelningumo** rodikliai, leidžia įvertinti ar įmonės veikla pelninga;
3. įmonės **veiklos efektyvumo** rodikliai, kurie apibūdina ekonominę efektyvumą;
4. įmonės **finansinio įsiskolinimo** rodikliai parodo įmonės sugebėjimą laiku įvykdyti finansinius įsipareigojimus (trumpalaikius ir ilgalaikius);
5. įmonės **rinkos vertės** rodikliai parodo kiek įmonė vertinga kaip nuosavybės arba investavimo objektas.

Kai kurie autoriai nurodo didesnę santykinų rodiklių grupių skaičių, todėl papildomai įveda – kapitalo struktūros ir finansinio svorto (skolų valdymo) rodiklį (Kancerevyčius, 2006, p. 128 – 134), aktyvumo (Rutkauskas, Damašienė, 2002, p. 40). Būna ir tokių autorių, kurie vietoje mokumo, įvardina likvidumo rodiklius (Rutkauskas, Damašienė, 2002, p. 40), dar kiti autoriai mokumo ir likvidumo sąvokas vartoja kartu, taip pavadindami mokumo (likvidumo) rodikliai (Daujotaitė, p. 173), (Poškaite, 1993, p. 5).

Tačiau mokslinėje literatūroje mokumas ir likvidumas nėra tapačios sąvokos, nors labai artimos, glaudžiai susijusios ir vartojamos kartu. Rutkauskas, Sūdžius ir Mackevičius (2009, p. 285) pateikia tokių sąvokų apibrėžimus: mokumas – mokamasis pajėgumas, sugebėjimas mokėti, galimybė ar pajėgumas padengti mokestinius reikalavimus (įsipareigojimus). Apibendrintai mokumu galime vadinti įmonės sugebėjimą turimomis mokėjimo priemonėmis padengti trumpalaikius ir ilgalaikius įsipareigojimus. Likvidumas – galimybė įvairias įmonės

turto dalis paversti mokėjimo priemonėmis. Pagal likvidumo lygį visi aktyvai skirstomi į labai likvidžius, vidutinio likvidumo, mažo likvidumo ir nelikvidžius aktyvus.

V. Rutkauskas ir P. Stankevičius (2004, p. 50) nurodo, kad yra keturios pagrindinės finansinių rodiklių kategorijos, kurios naudingos įvertinant įmonės veiklą ir finansinę padėtį. Tai yra:

1. pelningumo rodikliai;
2. likvidumo rodikliai;
3. ilgalaikio mokumo rodikliai (finansų struktūros rodikliai);
4. veiklos efektyvumo rodikliai (turto panaudojimo efektyvumo rodikliai).

Nacionalinė vertybinių popierių birža 2010 m. parengė finansinių rodiklių skaičiavimo metodiką, kuriame įtraukta daug rodiklių, bet išskiriamos pagrindinės sanykinių rodiklių grupės:

1. likvidumo rodikliai;
2. pelningumo rodikliai;
3. finansinio sverto rodikliai;
4. turto panaudojimo efektyvumo rodikliai;
5. rinkos vertės rodikliai (NVPB, 2010, p. 11–37).

Užsienio autoriai (Brealey, Mayers, 2000, p. 69), (Melicher, Norton 2003, p. 124), santykinius rodiklius išskiria į 5 susistemintas grupes: likvidumo, veiklos efektyvumo, kapitalo struktūros, pelningumo ir rinkos rodiklius. Rinkos vertės rodikliais labai domisi investuotojai. Norint apskaičiuoti šiuos koeficientus, finansinėje atskaitomybėje pateikiamos informacijos jau nebepakanka, nes būtina žinoti įmonės akcijų kainą ir išmokamų dividendų dydį. Šiuos rodiklius analitikai paprastai skaičiuoja vertindami akcinių bendrovių finansinę veiklą.

Todėl šiame bakalauro darbe analizuojami ir įmonės finansinės būklės įvertinimui naudojami autoriaus J. Mackevičiaus (2001, p.765) išskirti finansiniai rodikliai, tai mokumo, veiklos efektyvumo, pelningumo ir kapitalo rinkos, nes pasak J. Mackevičiaus (2001, p. 766), čia pateikiami svarbiausi santykiniai rodikliai, „kurie padeda geriau nei kiti įvertinti įmonės ūkinę finansinę veiklą. Jų skaičiavimo metodus pripažįsta daugelis autorių“. Tačiau darbe nebus skaičiuojami kapitalo rinkos rodikliai, nes gamybinė įmonė UAB „Eternit Baltic“, nėra registruota vertybinių popierių biržoje ir jos akcijos nėra kotiruojamos biržoje.

Paskaičiuoti rodikliai bus palyginami su J. Mackevičiaus, D. Poškaitės, L. Viliaus pateiktomis orientacinėmis santykinių rodiklių reikšmėmis ir jų vertinimo lygiu. Šios reikšmės bus pateiktos nagrinėjamų rodiklių skyreliuose (1.4.1., 1.4.2. ir 1.4.3.), vienoje lentelėje kartu su formulėmis, išskyrus pelningumo rodiklių orientacinės reikšmės bus

pateiktos atskiroje lentelėje. Taip pat atliekant santykinų rodiklių analizę, bus remiamasi Lietuvos statistikos departamento parengta finansinių rodiklių reikšmių vertinimo metodika (žr. 4 priedą).

1.4.1. Mokumo rodikliai

Finansinės būklės analizė paprastai pradedama nustatant įmonės finansinio mokumo rodiklius. Mokumo rodikliai rodo įmonės gebėjimą laiku įvykdyti įsipareigojimus. Norėdama padengti tuos apyvartinius įsipareigojimus įmonė naudoja daugiausiai tą turimą turtą, kurį greičiausiai galima paversti grynaisiais pinigais. Tačiau kai įmonė nemoki, ji negali sumokėti kreditoriams už medžiagas, prekes ar paslaugas ir negali apmokėti savo skolas. O kreditorių pasitikėjimo praradimas gali įtakoti įmonės bankrotą. Apie esamą mokumo būklę galima sužinoti iš absoliučių ir santykinų rodiklių, apskaičiuotų iš finansinių ataskaitų duomenų: balanso, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitų.

Įmonės mokumas – tai galimybė įvykdyti savo trumpalaikius ir ilgalaikius įsipareigojimus turimomis mokėjimo priemonėmis. Įmonė yra laikoma mokia, jei nagrinėjamu laikotarpiu mokėjimo priemonių turi ne mažiau nei įsipareigojimų. Toliau trumpai aptariami svarbiausi mokumo rodikliai (Daujotaitė, 2006, p. 174). Skiriamas trumpalaikis ir ilgalaikis mokumas.

Anot J. Mickevičiaus (2011, p. 94) „įmonės mokumas atspindi finansinę jos būklę ir skiriasi nuo įmonės veiklos rezultatus apibūdinančio pelningumo rodiklio. Kreditoriams ir investuotojams svarbu, kad įmonė būtų moki ir pelninga.

Žemi mokumo rodikliai vadovybei parodo apie galimas problemas įmonėje ir jos padaliniuose. Iš mokumo rodiklių dar galima spręsti apie problemas, su kuriomis ji gali susidurti ateityje. Todėl būtina nagrinėti visų trijų mokumo grupių (žr. 1.3 lent.) – apyvartinio kapitalo, trumpalaikio mokumo ir ilgalaikio mokumo – rodiklius.

1.3 lentelė

Mokumo grupių rodikliai

Apyvartinio kapitalo rodikliai	Trumpalaikio mokumo rodikliai	Ilgalaikio mokumo rodikliai
Apyvartinis kapitalas	Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas	Bendrasis skolos koeficientas
Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas	Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	Ilgalaikių skolų koeficientas
Apyvartinio kapitalo ir turto santykis	Labai greito trumpalaikio mokumo koeficientas	Ilgalaikių skolų apdraustumo ilgalaikiu turtu koeficientas
	Absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas	Skolos gražinimo koeficientas
	Trumpalaikės skolos koeficientas	Finansinio sverto koeficientas

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011), p. 95–102

Įmonės mokumui apibūdinti daugelis autorių siūlo skaičiuoti skirtingus įsiskolinimo rodiklius, tačiau įmonės finansinei būklei bus naudojami J. Mackevičiaus, D. Poškaitės ir L. Viliaus (2011, p. 95–103) išskirti mokumo rodikliai, o gautos rodiklių reikšmės bus palyginamos su autorių pateiktomis rekomenduojamomis ribomis (žr. 2 priedą). Matome, kad J. Mackevičius, D. Poškaitė ir L. Vilius nelabai vadovaujasi Lietuvos statistikos departamento pateiktomis reikšmėmis (žr. 4 priedą), nors kai kurie rodikliai yra vertinami vienodai.

Daugelis finansinės analizės specialistų įmonės trumpalaikį mokumą siūlo pradėti analizuoti nuo apyvartinio kapitalo. Pasak D. Daujotaitės (2006, p.174) apyvartinio kapitalo rodiklis rodo, ar balanso sudarymo dieną įmonė turi pakankamai likvidaus turto trumpalaikiams įsipareigojimams sumokėti. Nuo apyvartinio kapitalo priklauso įmonės galimybės plėsti verslą, vykdyti įsipareigojimus, būti konkurencinga. Neigiama apyvartinio kapitalo reikšmė rodo, įmonės nepajėgumą vykdyti savo trumpalaikių įsipareigojimų. O didelė šio rodiklio reikšmė rodo aukštą įmonės likvidumo lygį.

Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas, kuris rodo kiek kartų trumpalaikis turtas didesnis už trumpalaikius įsipareigojimus. Vakarų Europos šalyse praktika rodo, kad norint išlaikyti įmonės finansinę pusiausvyrą, laiku vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus, būtina, kad trumpalaikis turtas du kartus viršytų įsipareigojimus. Saugumo slenkstis – 1,2, rodiklis už šią saugumo ribą negalima būti mažesnis, kai būna rodiklis mažesnis kaip 1, tai rodo, kad įmonė negali atsiskaityti už trumpalaikius įsipareigojimus, suėjus jų terminui (per 12 mėnesių nuo balanso sudarymo dienos), o einamosioms reikmėms tenkinti gali pritrūkti lėšų, taip pat parodo, kad gali iškilti sunkumų produkcijai parduoti.

Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas arba kaip kiti autoriai (Juozaitienė, 2007, p. 189), (Daujotaitė, 2006, p. 174), (Poškaitė, 1993, p. 6) vadina kritinio trumpalaikio mokumo rodiklis. Šis koeficientas parodo, kad įmonė gali greitai patenkinti skolintojų reikalavimus. Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas tiksliau negu bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas įvertina įmonės trumpalaikį mokumą, nes jį skaičiuojant įtraukiamas tik greitai realizuojamas trumpalaikis turtas – gryniesiems pinigais, vertybiniais popieriais ir per vienerius metus gautinos sumos. Atsargos iš trumpalaikio turto yra atimamos todėl, kad jos ne visos gali būti greitai paverstos grynaisiais pinigais, dalis jų gali būti pasenusios, sugedusios, neturinčios paklausos ir pan.

Atliekant trumpalaikio mokumo analizę reikia įvertinti bendrojo ir greitojo trumpalaikio mokumo koeficientų skirtumą, kai jis turėtų būti nedidelis. Tačiau kai bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas didesnis už trumpalaikio mokumo koeficientą, rodo, kad įmonė turi daug atsargų, kurias sunku paversti grynaisiais pinigais nėra galimybių.

Absolūtus trumpalaikio mokumo koeficientas rodo, kokia dalis trumpalaikių įsipareigojimų gali būti apmokėta nedelsiant grynaisiais pinigais, esančiais įmonės kasoje arba sąskaitose banke (Mackevičius, 2001, p. 780). Šio koeficiento nederėtų vienareikšmiškai vertinti, nes didesnė reikšmė rodo, kad įmonė turi pinigų ir prireikus nedelsiant gali sumokėti skolas, tačiau pinigai „neturi laukti“ įsipareigojimų sumokėjimo laiko, jie turi būti apyvartoje, kad uždirbtų pelną.

Kita išskiriama mokumo rūšis, tai ilgalaikio mokumo rodikliai, kurie parodo įmonės gebėjimą atsiskaityti už ilgalaikius įsipareigojimus numatytais terminais. Tai reiškia, ar įmonė išliks moki po kelių ar daugiau metų, t. y. ar sugebės grąžinti skolas ir sumokėti palūkanas. Išskiriami du pagrindiniai ilgalaikio mokumo rodikliai, tai bendrasis skolos rodiklis ir ilgalaikių skolų koeficientas.

Bendrasis skolos koeficientas, kuris rodo, kokia dalis skolintų lėšų, panaudojama formuojant įmonės turtą. Kaip praktika rodo, kuo šis koeficientas mažesnis, tuo geresnė įmonės finansinė būklė, o kuo didesnis skolos koeficientas tuo mažesnis saugumo lygis. Bendrąjį skolos koeficientą svarbu ne tik apskaičiuoti, bet reikia įvertinti galimybes grąžinti skolą ir įvertinti šio koeficiento susidarymo galimybes. Todėl dažnai siūloma apskaičiuoti ir ilgalaikių skolų koeficientą.

Ilgalaikių skolų koeficientas parodo, kokia įmonės turto dalis finansuojama ilgalaikėmis skolomis. Jei ilgalaikės skolos didina įmonės turtą, tai mažėja trumpalaikių skolų negrąžinimo rizika.

1.4.2. Veiklos efektyvumo rodikliai

Tiriant finansinę įmonės būklę ir veiklos rezultatus svarbu nustatyti, ar įmonė veikia efektyviai, t. y. ar optimaliai naudojamas turtas ir ar gerai valdomos išlaidos. Įmonės veiklos efektyvumas suprantamas kaip racionalus lėšų cirkuliavimas, duodantis teigiamą gamybos rezultatą, kuris užtikrina greitą gamybos proceso ciklą. Kurio metu ne tik sukuriamas pelnas, bet ir pinigų srautas, reikalingas gamybos (paslaugų teikimo) proceso tęstinumui palaikyti (Mackevičius, Poškaitė, Vilis, 2011, p. 112).

Veiklos efektyvumo rodiklių, vienokiu ar kitoku laipsniu apibūdinančių įmonės veiklos efektyvumą, yra nemažai. Išanalizavus mokslinę literatūrą pastebima, kad įvairūs autoriai (Juozaitienė, 2007, p. 165; Daujotaitė, 2006, p. 176; Mackevičius, 2011, p. 114; Kancerevyčius, 2006, p. 178) pateikia skirtingus rodiklius, apibūdinančius įmonės veiklos efektyvumą. Todėl šiame bakalauro darbe aptariami tik esminiai J. Mackevičiaus, D. Poškaitės ir L. Viliaus išskirti veiklos efektyvumo rodikliai, kurie dažniausiai naudojami įmonių praktikoje. Todėl rodikliai bus naudojami tyriamojoje darbo dalyje įmonės finansinės

veiklos įvertinimui. Gautos veiklos efektyvumo reikšmės, bus palyginamos su autorių nurodytų orientacinės veiklos efektyvumo rodiklių vertinimo lygiu, todėl bus galima pasakyti, kiek efektyvi yra turto struktūra ir įmonės išteklių paskirstymas. O Lietuvos statistikos departamento parengtoje finansinių rodiklių reikšmių vertinimo metodikoje yra pateikti tik du veiklos efektyvumo rodikliai (žr. 4 priedą), kur minėtieji autoriai vadovaujasi tų rodiklių rekomenduojamomis ribomis.

Pasak J. Mackevičiaus, D. Poškaitės, L. Viliaus (2011, p. 114), tikslinga veiklos efektyvumo rodiklius suskirstyti į:

- sąnaudų lygio rodiklius;
- turto apyvartumo rodiklius.

Pirmiausia bus analizuojami sąnaudų lygio rodikliai (žr. 1.4 lent.), kurie apibūdina įmonės sugebėjimą taupiai naudoti turimus išteklius.

1.4 lentelė

Sąnaudų lygio rodikliai

Rodiklis	Formulė	Rekomenduojamos ribos
Pardavimo prekių savikaina 1 pardavimų litui	Parduotų prekių savikaina / Pardavimai	Gera < 50 proc. Blogai > 90 proc.
Veiklos sąnaudos 1 pardavimų litui	Veiklos sąnaudos / Pardavimai	Gera 10 – 15 proc.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J. (2001), p. 784–785

Pagrindiniu sąnaudų lygio rodikliu išskiriamas pardavimo savikaina vienam pardavimo litui, kuris parodo, kiek pardavimo savikainos išlaidų tenka vienam pardavimo pajamų litui.

Kadangi lietuviškoje atskaitomybėje pelno (nuostolių) ataskaitoje į atskirą straipsnį neišskiriamos administracinės išlaidos, todėl analogišką rodiklį būtų tikslinga pavadinti veiklos sąnaudų vienam pardavimų litui būkle. Kuris parodo ne vien tik administracinių, bet ir pardavimų sąnaudų bei bendrų sąnaudų vienam pardavimų litui būklę.

Kita išskiriama ne mažiau svarbi veiklos efektyvumo grupė – turto apyvartumo rodikliai. Jie yra skaičiuojami dviem būdais: kartais ir dienomis. Turto apyvartumas dienomis parodo, kiek dienų vidutiniškai trunka tam tikros turto rūšies viena ar kita apytakos stadija. Turto apyvartumas kartais, parodo lėšų judėjimo greitį per visas apytakos stadijas.

Turto apyvartumo rodikliai skirstomi į 2 grupes: trumpalaikio ir ilgalaikio turto. 3 priede pateikti turto apyvartumo rodikliai, jų formulės ir rekomenduojamos ribos.

Trumpalaikio turto apyvartumą apibendrinantis rodiklis yra trumpalaikio turto apyvartumo koeficientas. Įmonės trumpalaikio turto apyvartumas turi didelę įtaką jos finansinei veiklai ir jos pelningumui, nes jam sulėtėjus didėja turto dydis, o kartu ir į jį investuotų pinigų suma. Rodiklis atspindi šio turto naudojimo efektyvumą uždirbant pajamas

iš pardavimo, t. y. kiek pajamų tenka kiekvienam trumpalaikio turto litui. Dar iš šio koeficiento galima spręsti apie trumpalaikio turto cirkuliacijos intensyvumą.

Atsargų apyvartumas kartais parodo, kiek kartų per metus buvo atnaujintos atsargos, t. y. kiek buvo padaryta apyvartų. Šis rodiklis įmonei yra labai svarbus, nes per kiekvieną atsargų apyvartą uždirbamas bendrasis pelnas. Jei atsargos atnaujinamos daug kartų, vadinasi, įmonėje tiekimas yra gana dažnas. Atsargų apyvartumas yra geriausiai įmonės efektyvumą apibūdinantis rodiklis, nes vertinamas tik atsargų atsinaujinimas.

Atsargų apyvartumas dienomis parodo, per kiek dienų atnaujinamos atsargos norint realizuoti numatytą produkcijos kiekį, parodo mažiausias atsargas, kurių reikia gamybai vykdyti. Analizuojant šį rodiklį reikia nustatyti jo kitimo priežastis. Didelis atsargų apyvartumo dienomis rodiklis yra tuomet, kai parduodama produkcija turi didelę paklausą, kai gerai organizuotas realizacijos procesas, palankios rinkos sąlygos ir kt.

Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumo kartais rodiklis parodo, kiek kartų per metus įmonė surenka savo lėšas atsiskaitymų procese, t. y. kiek įvykdo apyvartų per metus. Tai tampa labai svarbi laiko trukmė nuo pardavimo laiko iki apmokėjimo momento. Didesnė rodiklio reikšmė reiškia didesnę veiklos efektyvumą, o mažesnė – įmonės priklausomybę nuo nemokių pirkėjų.

Debetinės skolos apyvartumas dienomis rodo ne tik šio įsiskolinimo apyvartumą, bet ir informuoja apie įmonės mokėjimo politiką vartotojų atžvilgiu, apie sėkmę išieškant skolas. Kitaip tariant parodo vidutiniškai per kokį laikotarpį įmonei atsiskaito jos skolininkai. Rinkos ekonomikos šalyse neišieskotos skolos riba yra 90 dienų. Jeigu skola viršiją ribą, kyla pavojus kaupti skolą.

Prie ilgalaikio turto apyvartumo rodiklių yra priskiriamas viso turto apyvartumas ir ilgalaikio turto apyvartumas.

Viso turto apyvartumas atskleidžia, kaip veiksmingai įmonė panaudoja turimą turtą pardavimų procesui garantuoti, tiksliau tariant, kiek kiekvienam turto litui tenka pardavimo pajamų. Kaip rodo praktika, turto apyvartumas priklauso nuo įmonės finansinės veiklos specifikos.

Ilgalaikio turto apyvartumas dažniausiai apskaičiuojamas kartais, rečiau dienomis. Rodiklis parodo, kokia pardavimų apimtis tenka kiekvienam ilgalaikio turto litui. Kuo rodiklio reikšmė didesnė, tuo geriau. Jei per maža, tai reikia didinti pardavimus, arba parduoti dalį ilgalaikio turto. Ilgalaikio turto apyvartumo rodiklio kitimą įtakoja tiek ilgalaikio turto vertė, tiek pardavimai. Teigiama, kad mažas šio rodiklio kitimas yra siejamas su pardavimo apimties kitimu, o didelis rodiklio pasikeitimas dažniausiai priklauso nuo ilgalaikio turto vertės pasikeitimo.

1.4.3. Pelningumo rodikliai

Kiekvienas įmonės pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiamas pelnas, rodo verslininkų gautas grynąsias pajamas, tačiau neparodo su kokiomis investuotomis lėšomis tas pelnas gautas. Tam tikslui taikomi pelningumo rodikliai, kurie padeda investuotojams orientuotis, ar verta investuoti į šią įmonę, ar geriau rinktis kitus investavimo būdus.

Pelnas – pagrindinis įmonių veiklos tikslas, todėl pelningumo rodikliai padeda nustatyti įmonės gebėjimą užsidirbti pelno. Tokių rodiklių yra dešimtys, tačiau šiame skyrelyje bus aptarti tik 5 rodikliai, kuriuos turi suprasti ir naudoti daugelis vadovų.

J. Mackevičius (2001, p. 770) teigia, kad „absoliutus pelno rodiklis ne visada atspindi įmonės veiklos efektyvumą. Dvi įmonės, gaudamos tą patį pelną, gali būti skirtingai vertinamos jų komercinės, investicinės ar gamybinės veiklos efektyvumo požiūriu. Todėl norint įvertinti įmonės veiklos efektyvumą įvairiais aspektais reikia naudoti ne vieną pelningumo rodiklį, o jų sistemą. Daugelis ekonomistų pabrėžia, kad pelningumas – svarbiausias efektyvumo kriterijus ir pagrindinė veiklos tęstinumo sąlyga. Pelningumas siejamas ir su įmonių veiklos rizika, bankrotu ir prognozavimu“.

Pasak Aleknevičienės (2011, p. 24) pelningumo rodikliai, skirtingai nei efektyvumo, mokumo ir stabilumo rodikliai, yra interpretuojami vienareikšmiškai: kuo pelningumas didesnis, tuo įmonės veikla valdoma geriau.

Įvairūs informacijos vartotojai priklausomai nuo poreikių ir tikslų domisi ne visais, tačiau tik kai kuriais pelningumo rodikliais. Išanalizavus mokslinėje literatūroje pateikiamą pelningumo rodiklių klasifikaciją, įmonės finansinei analizei atlikti bus naudojamas J. Mackevičiaus (2007, p. 188–206) siūlomas pelningumo rodiklių grupavimas į (žr. 1.5 lent.): pardavimų, turto ir kapitalo.

1.5 lentelė

Pelningumo rodikliai pagal grupes

Pardavimų pelningumo rodikliai	Turto pelningumo rodikliai	Kapitalo pelningumo rodikliai
Bendrasis pardavimo pelningumas	Turto pelningumas	Akcinio kapitalo pelningumas
Veiklos pelningumas	Turto grynas pelningumas	Nuosavo kapitalo pelningumas
Finansinės ir investicinės veiklos pelningumas	Vidutinio turto grąža	Pastovaus kapitalo pelningumas
Įprastinės veiklos pelningumas	Vidutinis turtas	Paprastųjų akcijų kapitalo pelningumas
Grynasis pardavimo pelningumas	Ilgalaikio turto pelningumas	Savininkų ir skolintojų nuosavybės pelningumas
	Trumpalaikio turto pelningumas	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J. (2007), p.188–206

Pelningumo rodikliai pateikti 1.6 lentelėje. J. Mackevičius (2007, p. 190) pagrindinį dėmesį siūlo skirti bendrajam ir grynajam pardavimo pelningumui.

1.6 lentelė

Pelningumo rodikliai

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Rodiklio apskaičiavimas
1.	<i>Bendrasis pardavimo pelningumas</i>	Bendrasis pelnas / Pardavimo pajamos
2.	<i>Veiklos pelningumas</i>	Veiklos pelnas / Pardavimo pajamos
3.	<i>Grynasis pardavimo pelningumas</i>	Grynasis pelnas / Pardavimo pajamos
4.	<i>Turto pelningumas</i>	Grynasis pelnas / Turtas
5.	<i>Nuosavo kapitalo pelningumas</i>	Grynasis pelnas / Nuosavas kapitalas

Šaltinis: Mackevičius, J. (2007), p. 189–207

J. Žvinklys ir E. Vabalas (2006, p. 55) teigia, kad bendrasis pardavimo pelningumas “(kartais vadinamas pardavimo bendruoju pelningumu) apskaičiuojamas kaip uždirbto bendrojo pelno santykis su visa pardavimo pajamų suma”. Apskaičiuojamas, norint nustatyti, ar įmonės vykdoma veikla yra pelninga. Rodiklis parodo, kokia dalis bendrojo pelno tenka vienam pardavimo pajamų litui. Teigiamai vertinama, kai rodiklis patenka į kitimo ribas nuo 10 iki 35 procentų.

Veiklos pelningumas rodo įmonės vadovų sugebėjimą kontroliuoti veiklos sąnaudų formavimąsi. Taip pat kaip įmonė dirbo nepriklausomai nuo finansinio sveto, mokesčių ir nusidėvėjimo apskaitos.

Lietuvos autoriai (Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. ir Juozaitienė, L.) pabrėžia, kad grynasis pardavimų pelningumas yra vienas iš plačiausiai vertinamų santykinų rodiklių, kuris apibūdina įmonės veiklos efektyvumą. Grynasis pardavimo pelningumas rodo tikrąjį pardavimo pelningumą, įvertinus visas pajamas ir sąnaudas (Daujotaitė, 2006, p. 175). Tiksliau, šis rodiklis rodo, kiek grynojo pelno tenka vienam pardavimo pajamų litui.

Turto pelningumo rodiklis parodo, kiek litų grynojo pelno tenka vienam turto litui. Didesnė rodiklio reikšmė rodo, kad efektyviau naudojamas turtas. Turto pelningumui darančių įtaką veiksmų scheminis vaizdavimas vadinamas Du Ponto piramidine analize (Mackevičius, 2007, p. 194–201). Pasak R. Puteikienės (2009, p. 132) “turto pelningumo (turto gražos) rodiklis parodo, kaip įmonės vadovai sugeba panaudoti turtą ir gauti pelną, nepriklausomai nuo to ar nuosavybė yra kreditorių, ar akcininkų”.

Nuosavo kapitalo pelningumas parodo, kiek grynojo pelno litų vidutiniškai uždirba vienas savininkų nuosavybės litas. Šį rodiklį naudoja akcininkai, įvertindami įmonės pelningumą. Rodiklis lygintinas su alternatyviomis akcininkų kapitalo finansinių išteklių

inverstavimo formomis, kad būtų galima sužinoti, ar verta investuoti į vieną ar kitą įmonę, ar greitai atsipirks finansiniai ištekliai (Rutkauskas, Sūdžius, Mackevičius, 2008, p. 233–234).

J. Mackevičius (2007, p. 145) nurodo, kad “statistikos departamento finansinių santykinų rodiklių skaičiavimo metodikoje teigiamai vertintinas pateiktas orientacinis įmonės finansinės būklės rodiklių vertinimo lygis” (žr. 1.7 lent.). Todėl matome, kad autorius vadovaujasi Lietuvos Statistikos departamento reikšmėmis ir vertinimo lygiu (žr. 4 priedą).

1.7 lentelė

Orientacinės pelningumo rodiklių reikšmės ir vertinimo lygis

Rodiklio pavadinimas	Vertinimo lygis				
	labai geras	geras	patenkinamas	nepatenkinamas	
Bendrasis pardavimo pelningumas	>35	>15	< 15	< 7	Neigiamas
Veiklos pelningumas	Kuo didesnis tuo geriau				Neigiamas
Grynasis pardavimo pelningumas	>25	>10	< 10	< 5	Neigiamas
Turto pelningumas	Kuo didesnis tuo geriau				Neigiamas
Nuosavo kapitalo pelningumas	>30	>20	> 10	< 10	Neigiamas

Šaltinis: Mackevičius, J. (2007), p. 145

1.7 lentelėje matyti, kad kiekvienas rodiklis vertinamas penkiabale sistema, t.y. labai geras, geras, patenkinamas, nepatenkinamas ir blogas. Šios rodiklių reikšmės yra laikomos orientacinėmis, nes įvairių ūkio šakų įmonių rodikliai gali skirtis dėl joms būdingų veiklos ypatybių, vidaus ir išorės veiksnių skirtingos įtakos (Mackevičius, 2007, p. 144).

Santykiniai rodikliai turi didelę reikšmę vertinant įmonių finansinę būklę, veiklos rezultatus, prognozuojant finansinę veiklą ir bankroto tikimybę. Tačiau įmonių finansinei veiklai įvertinti naudojama labai daug rodiklių, todėl siūloma juos grupuoti atsižvelgiant į analizės rezultatų vartotojus. Pagrindinis išskiriamas finansinių rodiklių privalumas, kad apskaičiavus santykinus rodiklius, jų gautas reikšmes galima palyginti tarp skirtingų įmonės veiklos laikotarpių, analizuojant įmonės veiklos rezultatų pasikeitimus, vertinant riziką ir t.t. Taip pat jie palyginami su šakos, kuriai priklauso įmonė, santykinų rodiklių orientacinėmis reikšmėmis ir vertinimo lygiu. O santykinų rodiklių analizės trūkumas yra tas, kad ji nagrinėja tik vieną rodiklį vienu metu ir palieka analitikui spręsti apie įmonės finansinę padėtį. Todėl šiuo metu vis dažniau finansinei būklės padėčiai nustatyti yra naudojami statistiniai metodai, t.y. bankroto tikimybės nustatymo metodai.

1.5. Bankroto analizės teoriniai pagrindai

J. Mackevičiaus ir S. Silvanavičiūtės nuomone (2006, p. 193) įmonių bankrotai Lietuvoje tapo įprastu rinkos ekonomikos reiškiniu, sukeliančiu daug neigiamų pasekmių ne tik pačiai įmonei, bet ir valstybei bei visuomenei. Siekdami užtikrinti sėkmingą įmonių veiklą, jų vadovai turi mokėti įvertinti savo verslo riziką ir priimti veiksmingus sprendimus grėsmėms išvengti arba joms įveikti. Taip pat įmonės vadovams reikia nuolat tirti įmonių veiklą, analizuoti įmonių finansinius rodiklius, padedančius išvengti bankroto grėsmės ar bent laiku imtis veiksmų, siekiant sumažinti neigiamas bankroto pasekmes.

Pasak R. Budrikienės ir I. Paliutytės (2012, p. 90) „bankroto įmanoma išvengti deramai įvertinus jo tikimybę ir laiku nustatčius pirminius įmonės finansinių sunkumų požymius bei parinkus teisingas problemų sprendimo priemones, kurių pagrindinė – išankstinis bankroto prognozavimas. Bankroto prognozavimo modeliai yra vienas paprasčiausių būdų bankrotui diagnozuoti, tik svarbu parinkti tinkamą ir tikslų įmonės bankroto prognozavimo modelį“.

Todėl svarbu, kad įmonė turėtų savo veiklos stabilumo ir tęstinumo vertinimo modelį. Šis modelis padėtų ne tik iš anksto nustatyti bankroto tikimybę, kitus įmonei gresiančius pavojus ir įvairių rūšių riziką, bet ir imtis strateginių veiksmų įmonės veiklai gerinti (Mackevičius, Rakštelienė, 2005, p. 24).

Finansinių duomenų naudojimas yra paprasčiausias būdas įmonės būklės tęstinumui įvertinti. Turint patikimą finansinių ataskaitų informaciją, galima atlikti įmonės veiklos analizę, įvertinti finansinę jos būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus, numatyti ateities perspektyvas. Įmonės bankroto užuomazgas ir jo grėsmę galima pastebėti analizuojant finansinių ataskaitų straipsnių pokyčius, skaičiuojant ir lyginant santykinius finansinius rodiklius, analizuojant jų dinamiką, taikant bankroto prognozavimo modelius (Mackevičius, Silvanavičiūtė, 2006, p. 193). Galima teigti, kad įmonės bankroto diagnostika – tai įmonės finansinės veiklos kritinių veiksnių vertinimo sistema, kurios pagalba indentifikuojami įmonės veiklos kritiniai veiksniai, nulemiantys įmonės bankroto tikimybę.

Įmonės bankroto prognozavimas yra sudėtingas dalykas, todėl negali būti taikoma vienintelė įmonės bankroto prognozavimo analizės metodika. Siūlomos šios bankrotui prognozuoti tyrimo metodikos:

- įvairių požymių, rodančių bankroto tikimybę tyrimas;
- finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių poveikio įmonės finansiniam stabilumui vertinimas;
- svarbiausių finansinių santykinų rodiklių naudojimas;
- bankroto prognozavimo modelių taikymas (Mackevičius, 2007, p. 405).

Finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių tyrinėjimas ir įvertinimas leidžia numatyti įmonės veiklos trūkumus, nes dideli esminių straipsnių pokyčiai turi įtakos įmonės veiklos stabilumui. Tačiau toks finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių vertinimas nepadedą nustatyti ir apskaičiuoti veiksnus, lemiančius bankroto tikimybę, todėl išsamesnei įmonių bankroto prognozės analizei reikia iš finansinių ataskaitų skaičiuoti santykinius rodiklius.

Finansinėje ir vadybos mokslo literatūroje yra sukurta patikimų bankroto prognozavimo modelių. K. Garškaitė (2008, p. 281–294) pateikia tokius bankroto prognozavimo modelius. Vienas iš jų yra sukurtas anglo mokslininko R. Lisso, vadinamas Lis modeliu, o kitas bankroto prognozavimo modelis yra sukurtas R. Tafflerio ir H. Tisshowo – Taffler. 1968 m. pagal E. Altmano sukurtą metodą, naudojant pakopinę diskriminantinę analizę buvo parengtas G. Springate modelis. Šis modelis apskaičiuotas remiantis multiplikacine – diskriminantine analize, atrinkus 4 iš 19 reikšmingiausių finansinių rodiklių.

Dar vienas populiarus bankroto prognozės modelis tinkantis mažesnį turtą turinčioms įmonėms – Fulmer modelis. Kuriant šitą modelį buvo išanalizuotos bendrovės, kurių vidutinis turtas siekė apie 0,5 USD (Mackevičius, Rakštelienė, 2005, p. 53).

Tačiau vakarų šalių ir lietuvių autoriai tinkamiausiu laiko ir labiausiai naudoja įmonių bankroto grėsmei įvertinti E. Altman modelį. Dabartiniu metu bankrotams prognozuoti labai naudojami trys E. Altman modeliai, kuriuos pats autorius pavadino Z modeliais. Šių modelių esmę sudaro, jog įmonės įvairios pusės įvertinamos santykiniais rodikliais, iš kurių išvedamas apibendrinantis specialus Z rodiklis. Šis rodiklis mokslinėje literatūroje dar vadinamas „Zeta modeliu“.

Pirmasis Z modelis taikomas įmonių, registruotų vertybinių popierių biržose, bankroto tikimybei nustatyti. Antrasis įmonėms, kurių akcijos nekotiruojamos vertybinių popierių biržoje ir trečiasis Z modelis taikomas nagrinėjant paslaugų ir individualių įmonių bankroto tikimybei nustatyti.

J. Mackevičiaus ir A. Rakštelienės (2005, p. 36) atlikto „Altman modelių taikymas Lietuvos įmonių bankrotui prognozuoti“ tyrimo rezultatai parodė, kad visus E. Altman modelius yra tikslinga taikyti Lietuvos įmonių bankrotui prognozuoti. Autoriai akcentuoja, kad tokias prognozes reikia atlikti kiekvienais metais, nes vienerių metų rezultatai neleidžia tinkamai padaryti vienareikšmės išvados dėl įmonės bankroto tikimybės. Dar reikia nustatyti, kaip, palyginti su ankstesniais laikotarpiais, kito modelio sudedamosios dalys, stengtis išsiaiškinti tų pokyčių priežastis ir veiksnus.

Bankroto tikimybė Z pagal E. Altman modelį apskaičiuojama taip:

$$Z = 0,717 x_1 + 0,847 x_2 + 3,107 x_3 + 0,420 x_4 + 0,995 x_5 \quad (1.1)$$

- čia: x_1 – apyvartinis kapitalas / turtas;
 x_2 – nepaskirstytas pelnas / turtas;
 x_3 – pelnas iki apmokestinimo / turtas;
 x_4 – nuosavo kapitalas/ įsipareigojimai;
 x_5 – pardavimo pajamos / turtas.

Šis Z modelis taikomas gamybinėms įmonėms, neregistruotoms vertybinių popierių biržose, bankroto tikimybei nustatyti. Toms įmonėms, kurių akcijos nekotiruojamos vertybinių popierių biržoje. Todėl šis modelis bus taikomas UAB “Eternit Baltic” prognozuojant bankroto tikimybę. Priklausomai nuo Z koeficiento dydžio daroma apibendrinta išvada apie bankroto tikimybę (žr. 1.8 lent.).

1.8 lentelė

Bankroto tikimybės pagal E. Altmaną

Z reikšmės	Bankroto tikimybė
1,23 ir mažiau	Labai didelė
Nuo 1,23 iki 2,90	Įmanomas bankrotas
2,90 ir daugiau	Labai maža

Šaltinis: Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011), p.151

Pagal E. Altmano penkių rodiklių modelį bankroto tikimybę prieš vienerius metus jis leidžia numatyti 90, prieš dvejus metus – 70, prieš trejus metus – 50 procentų tikslumu (Mackevičius, 2001, p. 798).

Išanalizavus ekonominėje literatūroje pateiktus įvairius įmonės būklės prognozavimui taikomus metodus, galima teigti, kad objektyviausiai įmonės bankroto grėsmę leidžia prognozuoti E. Altmano daugiafaktorinis bankroto prognozavimo modelis. Remiantis finansinių ataskaitų duomenimis, siūloma taikyti įmonės finansiniam stabilumui nustatyti bei santykinų rodiklių sistemos sudarymui ir tyrimo metodikoms. Tačiau iš finansinių ataskaitų naudojami rodikliai bankrotui prognozuoti, turi būti tiriami kelerius metus, t. y. turi būti lyginami, prognozuojamas jų pokytis ir kt.

1.6. Veiklos numatymas ir prognozavimo metodai

Kiekvienos įmonės valdymui svarbią reikšmę turi veiklos numatymas. Ilgalaikė įmonės sėkmė susijusi su tuo, kaip vadovai sugeba tinkamai numatyti perspektyvą ir plėtoti atitinkamą strategiją. Intuicija ir ekonominės situacijos suvokimas gali padėti vadovui jausti kas įvyks ateityje. Tačiau gana sudėtinga paversti tą nuojautą tiksliais skaičiais. Prognozavimas – neatsiejamas valdymo sprendimų nusakymas (Pabedinskaitė, 2005, p. 44).

Prognozavimas, įmonių atžvilgiu, užsienio literatūroje laikomas kaip vienas iš svarbiausių efektyvios įmonės veiklos kriterijų, kurio reikšmė itin padidėja nestabilios ekonomikos sąlygomis. Dažniausiai prognozavimas vykdomas remiantis pardavimų dinamikos duomenimis, tikimasi, kad ir ateityje išliks tokios pat tendencijos.

Finansinių rodiklių prognozavimas yra bendras subjekto finansinę būseną nusakančių rodiklių ir finansų aplinkos rodiklių prognozavimas. Išskirtinis finansų prognozavimo bruožas yra tai, kad, pirma, nagrinėjamas objektas yra apibūdinamas daugeliu susietų rodiklių ir, antra, rodiklių priklausomybei, kaip ir paskirų rodiklių kaitai, būdingas didelis neapibrėžtumas. Apibendrinant galima sakyti, kad subjekto finansų prognozavimas — tai stochastiniais ryšiais susietų finansinę subjekto būklę nusakančių rodiklių sistemos būsenos galimybių, atsižvelgiant į finansų aplinkos kaitos galimybes, nusakymas (Rutkauskas, Šečkutė, Pabedinskaitė, 2002, p. 113).

L. Šečkutė ir A. Pabedinskaitė (2002, p. 27) teigia, kad prognozavimas atliekamas įvairiais metodais, kuriuos galima skirstyti pagal šiuos požymius:

1. pagal prognozuojamą laikotarpį išskiriamos trumpalaikės (iki metų), vidutinio laikotarpio (1–3 metų) ir ilgalaikės prognozės (3–10 metų);
2. pagal prognozavimo objektą prognozės skirstomos į bendras ir dalines. Bendra prognozė sudaroma siekiant įvertinti, pavyzdžiui, būsimą ekonominį vystymąsi. Dalinė prognozė apima tik ekonominės veiklos dalį, pavyzdžiui, sudaroma pardavimų prognozė.

Prognozavimo metodai priklausomai nuo to, kokia informacija įmonėms vadovams reikalinga, dar gali būti skirstomi į dvi grupes:

- kokybinius metodus, kurie naudojami, kai per mažai turima informacijos arba kiekybinis metodas yra per brangus. Taip pat kokybiniais metodais atliekama prognozė sudaroma per trumpesnę laiką. Plačiausiai naudojami kokybinio prognozavimo metodai: vartotojų apklausa, pardavimų tarnybų darbuotojų įvertinimai, vadovų žiūri nuomonė, ekspertinių įvertinimų metodas;
- kiekybinius metodus, kurie analizuoja objektyvius, dažniausiai praėjusio finansinio laikotarpio duomenis, kuriems analizuoti ir prognozuoti sudaromi atitinkami modeliai (Pabedinskaitė, 2005, p. 46).

Naudojant kiekybinius prognozavimo metodus prognozavimas grindžiamas ankstesnių laikotarpių duomenimis (kintamųjų eilučių arba duomenų sekos analize), juo numatomos kintamojo dydžio reikšmės, darant prielaidą, kad kiti dydžiai nekis, ir dabarties dėsningumai perkeliama į ateitį. Šiais metodais neieškoma kintamųjų dydžių tarpusavio ryšių, o dažniausiai remiamasi praėjusių laikotarpių duomenimis. Pagal duomenų sekos (dinamikos eilučių) analize, naudojami šie pagrindiniai kiekybiniai prognozavimo metodai: naivusis požiūris,

slankieji vidurkiai, duomenų sekos išskaidymas ir eksponentinis išlyginimas (Žvinklys, Vabalas, 2006, p. 169).

Atliekant prognozavimą prognozavimo metodus būtina pasirinkti pagal konkrečią situaciją. Eksponentinio išlyginimo ir slankiųjų vidurkių metodai labiau tinka trumpalaikėms prognozėms, kai įmonė dar nebūna paveikta pokyčių ir finansiniuose rezultatuose pokyčiai nėra dideli. Ilgalaikėms prognozėms naudojama trendo lygtis.

V, Rutkauskas, P. Stankevičius (2004, p. 176–177) teigia, kad pardavimo apimtys yra vienas iš veiklos kintamųjų, kuris tolesniu finansiniu periodu turės didesnę poveikį kompanijos rezultatams nei kuris nors kitas kintamasis. Pardavimų prognozavimo taikomų metodų yra labai daug, todėl juos galima suskirstyti į tris pagrindines kategorijas: kokybiniai arba nuovokos, laiko eilučių (serijų) ir priežastiniai metodai.

Kaip teigia J. Butkutė (1999, p. 29-32) mokslo literatūroje galima rasti apie 200 prognozavimo metodų, iš kurių tik labai nedidelė dalis taikoma praktikoje. Išanalizavus požymius, pagal kuriuos klasifikuojamas prognozavimas, išskiriami šie pagrindiniai prognozavimo metodai (Martišius, 2000, p. 12; Pabediskaitė, 2005, p. 63; Budrevičius, 2007, p. 38):

- ekstrapoliacija – pakankamai efektyvus metodas sudarant pirminius prognozių variantus, ateities projektus;
- laiko eilučių prognozavimo metodai: išlyginimas (slenkančio vidurkio ir eksponentinio išlyginimo) ir trendo ekstrapoliacija, įvertinant sezoninius poveikius). Eksponentinis išlyginimas – prognozavimo metodas, kai prognozei naudojamas svertinis visų laiko eilutės reiškinių vidurkis.
- regresinės analizės metodas, kuris priklauso priežastinių prognozavimo metodų grupei. Jie naudojami, kai tyšys tarp kintamųjų gali būti išreikštas aiškia matematine priklausomybe;
- vadovų vertinimai;
- prognozės, sudarytos remiantis vartotojų apklausa.

Išnagrinėjus įvairius teorinius prognozavimo metodus, galima teigti, kad plačiausiai taikoma trendo funkcija, kuri plačiau nagrinėjama bus praktinėje dalyje (2.6 poskyryje).

Finansinės analizės ir prognozavimo teorinių aspektų apibendrinimas

Norint tinkamai ir teisingai pasirinkti finansinės analizės rūšis, būdus ir metodus, reikalinga tiksliai apibrėžti pagrindinius teorinius analizės aspektus remiantis Lietuvos ir užsienio autorių moksline literatūra.

Pirmiausia buvo apžvelgta finansinės analizės samprata ir reikšmė, kas tai yra finansų analizė, ir kam ji naudojama. Pagrindinis finansinės analizės tikslas yra įmonės finansinio stabilumo, investicijų patikimumo ir pelningumo įvertinimas. Tai padeda nustatyti vertinamos įmonės ekonominę būklę, išskirti valdymo sprendimų efektyvumą, stipriuosius įmonės veiklos rodiklius ir įmonės silpnybes, dėl kurių galėtų nukentėti įmonės veikla ateityje. Finansinė analizė parodo tik praeityje įvykusius įvykius, todėl remiantis ja yra numatomi veiklos uždaviniai ir perspektyvos. Numatomų uždavinių svarbiausias tikslas yra nustatyti daugiausia pelno duodančias sritis, įžvelgti ateities perspektyvas ir užkirsti kelią galimam bankrotui.

Analizuojant finansus dažniausiai naudojamos horizontalioji, vertikalioji ir santykinė analizės rūšys. Taip pat pasitelkiami tradiciniai ir matematiniai finansinės analizės būdai, iš kurių pats svarbiausias ir dažniausiai naudojamas yra lyginimas. Grafinis būdas padeda vaizdžiai pateikti, kaip kinta rodiklis per tam tikrą laikotarpį. Tačiau konkretų veiklos analizės metodų taikymą lemia nagrinėjamos įmonės vadovybės iškelti uždaviniai ir analizės pobūdis.

Santykiniai rodikliai tiksliai ir objektyviai parodo įmonės stipriąsias ir silpnąsias puses, atskleidžia rezervus ir nepanaudotas galimybes, padeda prognozuoti ir priimti optimalius valdymo sprendimus. Daugelis autorių (Urnėžius, 2004, p. 185), (Buškevičiūtė, Mačerinskienė, 2009, p. 238-242), (Kancerevyčius, 2004, p. 128-134) įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams įvertinti finansinius santykinius rodiklius išskiria į pagrindines penkias grupes – mokumo, pelningumo, veiklos efektyvumo, finansinio įsiskolinimo ir rinkos vertės rodiklius. Pagrindinis informatyviausias ir labiausiai investuotojų dėmesį traukiantis yra pelningumo rodiklis. Jis parodo kokiomis investuotomis lėšomis gautas pelnas ir padeda investuotojams orientuotis, ar verta pasirinkti šią įmonę. Išanalizavus daugelio autorių išskirtas santykinų rodiklių grupes, nuspręsta įmonės finansinei analizei naudoti autoriaus J. Mackevičiaus (2001, p.765) išskirtus metodus, tai mokumo, veiklos efektyvumo ir pelningumo rodiklius, kurie padeda geriau nei kiti įvertinti įmonės finansinę būklę.

Renkantis bankroto numatymo metodą, buvo atsižvelgta į tyrimo rezultatus, kurie parodė, kad yra tikslinga taikyti E. Altman bankroto prognozavimo modelį Lietuvos įmonių bankrotui prognozuoti. Todėl buvo pasirinktas kaip tik šis daugiafaktorinis bankroto prognozės modelis, kuris leidžia objektyviausiai prognozuoti bankroto grėsmę analizuojamoje įmonėje.

Buvo apžvelgti veiklos prognozavimui tinkantys metodai. Įvertinus metodų tinkamumą, tikslumą ir taikymo paprastumą, nuspręsta naudoti Trendo lygčių metodą. Jis puikiai tinka prognozuojant įmonės ilgalaikę veiklą.

2. UAB „ETERNIT BALTIC“ 2008 – 2012 m. FINANSINĖ BŪKLĖS ANALIZĖ

2.1. Tyrimo metodologija

Baigiamojo bakalauro darbo empirinis tyrimas, bus atliekamas nagrinėjant įmonės finansinę analizę, vykdytą kompleksiškai taikant vidinių dokumentų analizę. Taip pat praktinėje dalyje pagrįstos įmonės investicijos bei atliktas finansinės būklės prognozavimas. Šių metodų pasirinkimą sąlygojo pirminių ir antrinių duomenų gavimo galimybės.

Nagrinėjant įmonės finansines ataskaitas bus taikomi duomenų lyginimo, grupavimo, detalizavimo grafiniai ir apibendrinimo metodai, vertikaliaji bei horizontalioji analizė. Beto bus atlikta santykinų finansinių rodiklių analizė, kuri apima:

- ☐ Mokumo rodiklius;
- ☐ Veiklos efektyvumo rodiklius;
- ☐ Pelningumo rodiklius.

Baigiamajame bakalauro darbe finansinė analizė bus atliekama remiantis įmonės 2008–2012 metų balansais, pelno (nuostolio) ataskaitomis ir kitais vidiniais įmonės dokumentais, siekiant įvertinti įmonės būklę, apskaičiuoti įvairius finansinius rodiklius bei atlikti perpspektyvinę prognozę. Statistinių duomenų apdorojimui bei analizei bus naudojamas statistinių duomenų analizės paketas MS Exel.

Atlikus įmonės finansinių ataskaitų analizę, taikant horizontaliąją ir vertikalią analizę, apskaičiavus santykinius įmonės rodiklius, ištyrus įmonės bankroto tikimybę ir pateikus veiklos prognozę, paskutiniajame bakalauro poskyryje bus pateikti, atsižvelgiant į įvertintą situaciją, pagrįsti prognozavimo pasiūlymai, kurie galėtų pagerinti įmonės finansinius rezultatus. Apskaičiavus trendo tiesiniu būdu 2013 – 2014 m. UAB „Eternit Baltic“—pardavimo pajamų ir grynojo pelno prognozes, bus siekiama įvertinti kokį poveikį padarė pasiūlytos investavimo alternatyvos.

Tiriamosios bakalauro baigiamojo darbo dalies pabaigoje, remiantis atlikta analize, bus pateiktos išvados ir pasiūlymai.

Kokybinis tyrimas – sistemingas situacijos, įvykio, atvejo, individo ar grupės tyrimas natūralioje aplinkoje,

- siekiant suprasti tiriamuosius reiškinius
- bei pateikti interpretacinį, holistinį (ne kaip atskirų kintamųjų pasekmę, bet "išgyventą patirtį) iš situacijų analizės kylantį paaiškinimą.

Kiekybinis tyrimas – tai struktūrizuotas, besiremiantis iš mokslinės problemos kylančia hipoteze tyrimas, taikant matematinius analizės metodus tyrimo duomenims apdoroti bei nagrinėjamam reiškiniui aprašyti.

Turinio analizė (Content analysis) – metodas skirtas reziūuoti reikšmingus kiekybinius duomenis iš kokybinių duomenų, kurie susiję su bendravimo aspektu. Turinio analizė yra standartinis metodas, naudojamas socialiniuose moksluose bendravimo (komunikavimo) supratimui. Tai būdas daryti išvadas objektyviai ir sistemingai identifikuojant specifines pranešimų charakteristikas.

2.1 lentelė

Tyrimo instrumentarijus

Tikslas	Šaltinis	Rezultatas
1. Išsiaiškinti kokia įmonės finansinė būklė.	UAB „Eternit Baltic“ balansas 2008 – 2012 m.	Apskaičiuoti mokumo ir efektyvumo rodiklius.
2. Išsiaiškinti kokie yra pelningumo rodikliai?	UAB „Eternit Baltic“ pelno (nuostolių) ataskaita ir balansas 2008 – 2012 m.	Apskaičiuoti pelningumo rodikliai.
3. Išsiaiškinti kas lemia neigiamą UAB „Eternit Baltic“ veiklos rezultatą?	UAB „Eternit Baltic“ Didžiosios knygos sąskaitos ir paaiškinamasis raštas.	Pasiūlyti būdus remiantis atlikta analize, kaip mažinti veiklos sąnaudas.

Norint įvertinti UAB „Eternit Baltic“ finansinę būklę buvo sudarytas tyrimo instrumentarijus, kurio pagalba buvo paaiškinta, kodėl pasirinkti tokie tyrimo tikslai.

2.2. Įmonės charakteristika

Bendroji Lietuvos ir Vokietijos įmonė uždaroji akcinė bendrovė „Eternit Akmenė“ įregistruota 1993 m. gruodžio 29 d. pertvarkant buvusį asbestcemenčio gaminių cehą AB „Akmenės cementas“, 1995 m. ji kooperavosi su Vokietijos „Eternit“ firma.

BĮ UAB „Eternit Akmenė“ yra bendra „Akmenės cemento“ ir Vakarų kapitalo – „Extex group“ – įmonė. Ši grupė vienija įmones iš daugiau nei 150 valstybių.

Bendrovės įstatinis kapitalas yra lygus 24.024.504 Lt. Įstatinis kapitalas yra padalintas į 245.148 paprastąsias vardines akcijas. Akcijos nominali vertė 98 Lt. Bendrovės akcininkais yra: Eternit Management Holding GmbH Vokietija, kurios įstatinis kapitalas 124,5 mln Lt ir turi 51% bendrovės akcijų, kita akcininkė – AB „Akmenės cementas“, kurios įstatinis kapitalas – 121,3 mln. Lt ir turi 49% akcijų.

Bendrovės veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, kitais šalies įstatymais bei teisės aktais, UAB „Eternit Baltic“ įstatais ir kitais įmonės vidaus dokumentais.

UAB „Eternit Baltic“ yra viena didžiausių įmonių Akmenės rajone, kurioje dirba daugiau nei 120 darbuotojų. Įmonės organizacinė struktūra yra vertikaliai integruota, tai reiškia, kad visa veikla suskirstyta į 4 pagrindinius skyrius (žr. 5 priedą), kuriuose dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, kurie pavaldūs yra direktoriui:

1. Gamybos skyrius;
2. Finansų skyrius;
3. Logistikos skyrius;
4. Pardavimų skyrius.

Direktorius – kuris valdo įmonę, formuoja įmonės politiką, t.y. nurodo kitų darbuotojų funkcijas ir duoda paliepimus. Rengia įmonės veiklos strategiją bei strateginį planą. Ruošia, skirsto užduotis, perduoda įgaliojimus ir kontroliuoja jų įvykdymą. Svarsto naujovių (naujų produktų) įdiegimo galimybes ir t.t.

Šiuo metu (2013 m.) bendrovėje dirba 131 darbuotojai, tame skaičiuje: darbininkų 99 ir tarnautojų 32. Vidutinis darbininkų atlyginimas – 2160 Lt, o administracijos – apie 5138 Lt.

Bendrovės pagrindinė veikla – beasbestinio stogo dangos, fasadinių plokščių ir interjero medžiagų gamyba.

Bendrovė gamina stogų dangą: 5 ir 8 profilių banguotus lakštus ir detales. Prekiauja fasadų ir stogų plokštėmis, kurios naudojamos stogams ir fasadams dengti, frontonų ir dūmtraukių apdailai, taip pat įvairiaspalvėmis apkalomis bei čerpėmis.

Paaiškėjus apie žalingą asbesto poveikį žmogaus sveikatai, 1998 m. BĮ UAB „Eternit Akmenė“ atsisakė banguotų lakštų, kurių sudėtyje yra šios medžiagos, gamybos. Pasinaudodami didele užsienio kompanijų, kaip ir bendrovė įeinančių į „Etex“ grupės sudėtį, patirtimi, pradėjo pluoštinio cemento banguotų lakštų gamybą.

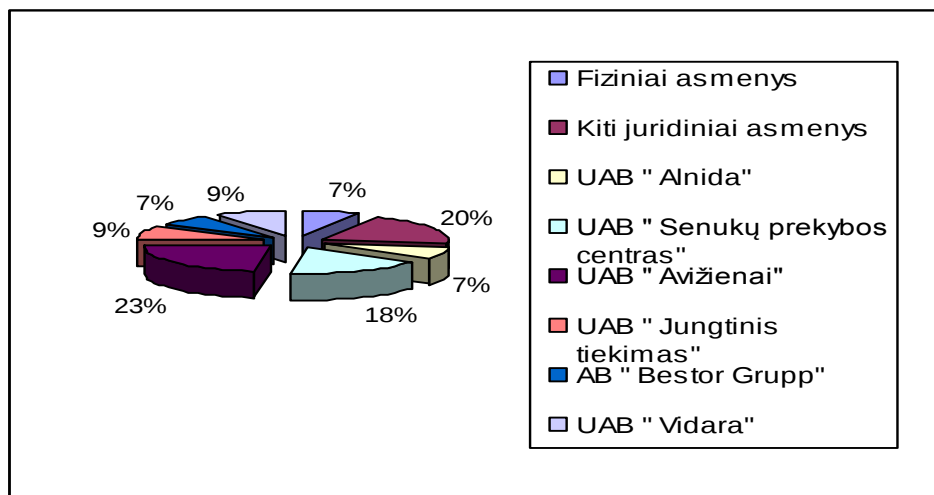
Bendrovė pradėjo kryptingai vystyti marketinginę veiklą: buvo atnaujinta internetinė svetainė, įsteigta informacinė telefono linija, sukurta skaičiuoklė, kurios pagalba klientai gali patys suskaičiuoti, kiek jiems reikia stogo dangos ir kiek tai kainuos, pradėti organizuoti seminarai ir praktiniai mokymai klientų personalui, į gimtąją kalbą išversti produktų informaciniai bukletai ir kainoraščiai.

Bendrovėje įdiegta aplinkos apsaugos vadybos sistema, atitinkanti LST EN 494+A1:2006 reikalavimus. Šios sistemos esmė – aplinkos apsaugos valdymas ir nuolatinis gerinimas. Bendrovėje kryptingai dirbama siekiant ekologizuoti gamybą, valdyti naudojamų medžiagų ir žaliavų poveikį aplinkai, užtikrinti, kad produktų ar paslaugų tiekėjai laikytųsi aplinkos apsaugos vadybos reikalavimų.

UAB „Eternit Baltic“ yra vienintelė pluoštinio cemento stogų dangų gamintoja Pabaltijo šalyse, todėl yra dėkingoje situacijoje, nes artimiausi konkurentai yra Lenkijoje ir Ukrainoje ir

jiems gabenti statybines medžiagas tolimais atstumais neekonomiška. Todėl bendrovei atvira Estijos, Latvijos ir Kaliningrado srities rinka. Tačiau yra ir konkurentų, kurių produkcija prekiaujama Baltijos šalyse. Bendrovė konkuruoja su didžiausiais stogo dangų gamintojais: Švedijos įmone „Rannila“, Lenkijos firma „Izopolis“, Ukrainos banguotų lapų gamintojais „Ivana Frankovsky“ gamykla.

Daugiausia produkcijos bendrovė parduoda Lietuvos rinkoje. Joje yra apie 80 pastovių klientų, visa kita produkcija eksportuojama į Lenkiją, Čekiją, Rumuniją, Vengriją, Vokietiją, Slovakiją, Olandiją, Belgiją, Latviją, Estiją, Egiptą ir Kolumbiją. Įmonė užsiima tik didmenine prekyba. 2012 m. UAB „Eternit Baltic“ pagrindiniai pirkėjai (žr. 2.1 pav.): UAB „Senukų prekybos centras“, UAB „Ermitažas“, UAB „Avižieniai“, UAB „Alnida“ ir UAB „Jungtinis tiekimas“.

2.1 pav. UAB „Eternit Baltic“ verslo partneriai

Šaltinis: sudaryta darbo autorės.

Pagrindinėms tiekiamoms medžiagoms parinkti alternatyvūs tiekėjai. Bendrovė su tiekėjais sudaro sutartis. Pagrindines žaliavas bendrovė įsigyja iš Lietuvos bendrovės – AB „Akmenės cemento“, visas kitas reikalingas medžiagas įsigyja iš užsienyje esančių grupės firmų – iš Vokietijos, Belgijos, Šveicarijos, Liuksemburgo. Lokalus žaliavų tiekimas sąlygotas pigių transportavimo kaštų, bei gerų santykių su pagrindiniais tiekėjais.

BĮ UAB „Eternit Akmenė“ 2009 m. vasarį pakeitė savo pavadinimą į UAB „Eternit Baltic“. Šis sprendimas siejamas su gausėjančia įmonės produkcijos pasiūla visai Baltijos valstybių rinkai. Vienintelė pluoštinio cemento banguotų lakštų gamintoja Baltijos regione nuolat plečia vartuotojams siūlomos produkcijos asortimentą. Tikimasi stipriau žengti į kitų kaimyninių valstybių rinkas. Naujasis įmonės pavadinimas tiksliau atitiks padidėjusią gaminių įvairovę ir išsiplėtusią veiklos geografiją.

2.3. Finansinių ataskaitų vertikaloji ir horizontalioji analizė

Analizuoti pirminius finansinės atskaitomybės dokumentus: balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitas, galima naudojant vertikaliąją ir horizontaliąją analizes.

Vertikaloji analizė – atliekama tada, kai kiekvienas finansinės ataskaitos rodiklis lyginamas su bendruoju baziniu tos ataskaitos rodikliu, gautas dydis išreiškiamas procentais. Atliekant vertikaliąją analizę, galima bus įvertinti turto naudojimo optimalumą ir racionalumą, finansavimo pokyčius struktūroje, nustatyti įmonės pajamų ir sąnaudų struktūrą ir jų kitimo priežastis.

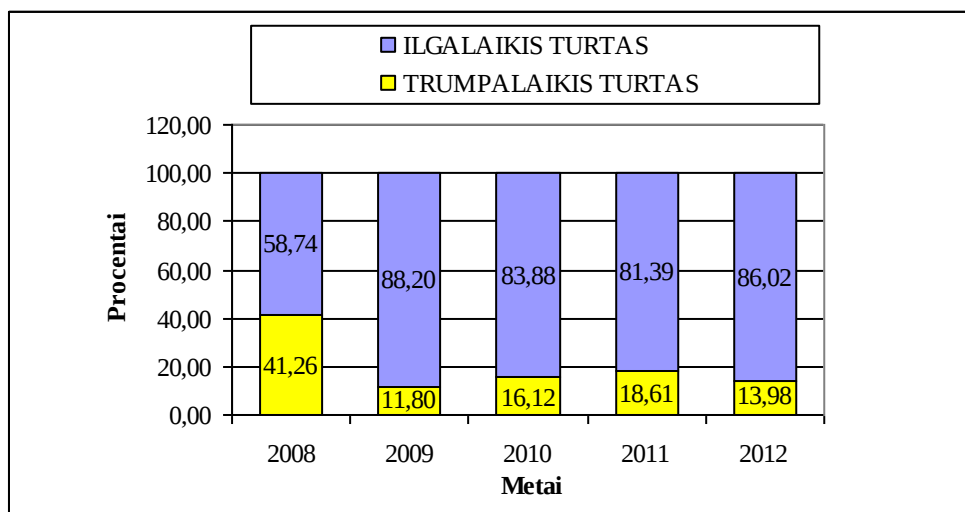
Horizontalioji analizė – padeda nustatyti rodiklių dinamiką absoliučiais dydžiais ir procentais bei nukrypimus nuo bazinių rodiklių. Atliekant horizontaliąją analizę, galima bus įvertinti ilgalaikio ir trumpalaikio turto, nuosavybės ir įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų pokyčius. Nustatyti dėl kokių veiksnių tam tikro rodikliai kito ir kokios priežastys tai nulėmė.

Šie finansinės analizės metodai naudojami UAB „Eternit Baltic“ 2008 – 2012 m. balansų ir pelno (nuostolių) ataskaitų išsamiai atvejų analizei. Gauti rezultatai leidžia nustatyti kiekvieno finansinių ataskaitų elementų struktūrą bei dinامينius pokyčius, o taip pat šiuos rezultatus palyginti tarpusavyje.

2.3.1. Vertikaloji ir horizontalioji balanso analizė

UAB „Eternit Baltic“ balanso struktūros analizė

Analizuojant įmonės turto, savininkų nuosavybės ir įsipareigojimų dinamiką naudota vertikaloji ir horizontalioji analizės, kurios buvo atliktos pagal 2008–2012 m. turimų balansų duomenis. UAB „Eternit Baltic“ turto struktūros analizė pavaizduota 2.2 paveiksle.

2.2 pav. UAB „Eternit Baltic“ turto sudėties struktūra 2008 – 2012 m.

Iš UAB „Eternit Baltic“ turto struktūros analizės matyti (žr. 2.2 pav.), kad 2008–2012 m. didžiausią įmonės turto dalį sudarė ilgalaikis turtas (nuo 58,74 proc. iki 86,02 proc.), o per analizuojamą laikotarpį jo lyginamasis svoris visame turte padidėjo 27,28 proc. punkto (žr. 6 priedą). Tai laikoma geru santykiu, kadangi įmonė yra gamybinė ir didžiąją turto dalį sudaro ilgalaikis turtas. Taigi trumpalaikio turto lyginamas svoris per nagrinėjamą laikotarpį sumažėjo 27,28 proc. punkto. Ilgalaikio turto lyginamojo svorio padidėjimui turto struktūroje įtakos turėjo materialaus turto lyginamojo svorio dalies turte padidėjimas 25,19 proc. punkto, kai tuo tarpu nematerialaus ir kito ilgalaikio turto lyginamojo svorio dalis turte padidėjo tik 0,18 proc. ir 1,90 proc. punkto. Trumpalaikio turto lyginamojo svorio dalies turto struktūroje sumažėjimui 27,28 proc. punkto daugiausia įtakos turėjo sumažėjusi 20,44 proc. punkto atsargų, išankstinių apmokėjimų ir nebaigtų vykdyti sutarčių lyginamojo svorio dalis turte. UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. turto vertikalioji analizė pateikta 6 priede.

Atlikus turto struktūros analizę nustatyta, kad per analizuojamą laikotarpį didžiausią lyginamąjį svorį ilgalaikiame turte nuo 99,67 proc. (2008 m.) iki 97,35 proc. (2012 m.) (žr. 12 priedą) sudarė materialusis turtas. Nematerialusis ir kitas ilgalaikis turtas sudarė santykinai mažą ilgalaikio turto dalį. Nematerialio turto lyginamasis svoris ilgalaikiame turte per 2008–2012 m. analizuojamą laikotarpį sudarė nuo 0,08 proc. iki 0,26 proc. ir atitinkamai sudarė kitas ilgalaikis turtas nuo 0,25 proc. (2008 m.) iki 2,39 proc. (2012 m.). Todėl manau, kad įmonės turto struktūros pokyčiams didelės įtakos jie neturėjo.

Toliau detaliau analizuojama UAB „Eternit Baltic“ materialiojo turto struktūra 2008–2012 m., kuri pateikta 2.2 lentelėje.

2.2 lentelė

**UAB „Eternit Baltic“ materialiojo turto sudėties lyginamųjų svorių dinamika
2008–2012 m.**

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008– 2012 m.
MATERIALUSIS TURTAS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Žemė	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pastatai ir statiniai	0,34	0,13	50,89	51,96	53,08	52,74
Mašinos ir įrengimai	3,62	28,64	48,52	47,48	46,26	42,64
Transporto priemonės	1,24	0,32	0,09	0,06	0,00	-1,24
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	0,48	0,17	0,18	0,31	0,48	0,00
Nebaigta statyba	94,18	70,69	0,22	0,00	0,00	-94,18
Kitas materialusis turtas	0,13	0,05	0,09	0,18	0,18	0,05
Investicinis turtas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Materialiojo turto sudėtis (žr. 2.2 lent.) per 2008–2012 m. smarkiai kito, tai susiję su naujos cementinio pluošto beasbestinio šiferio gamybos linijos – gamyklos statyba. 2008 m.

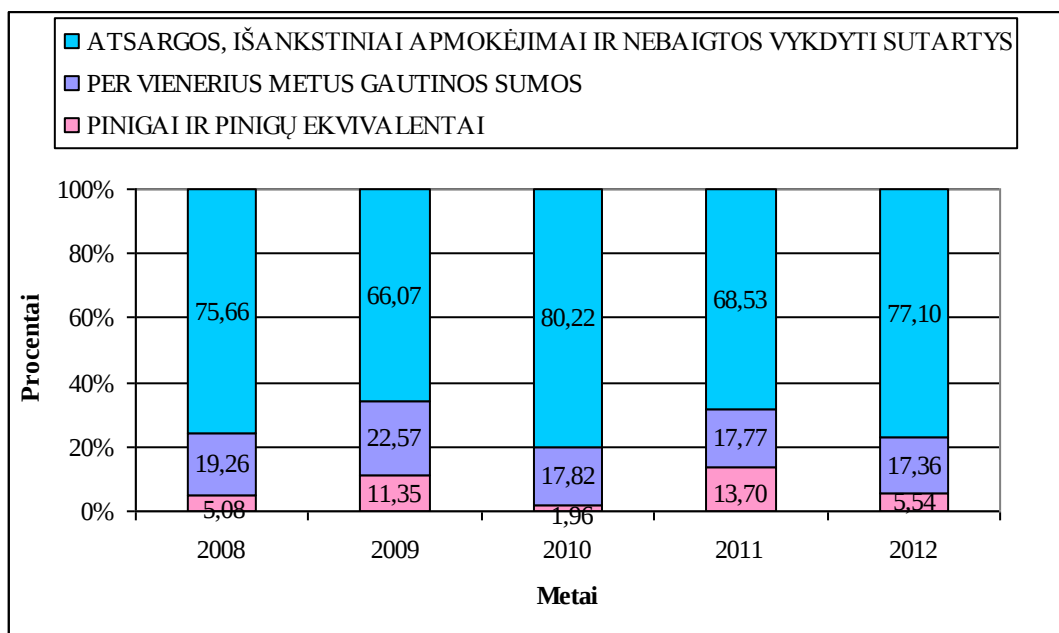
UAB „Eternit Baltic“ pradėti statyti nauji pastatai ir statiniai – ruošama įdiegti naują šiferio gamybos liniją. Darbai baigti 2010 m. Todėl matome, kad 2008 m. lyginant su 2010 m., materialiojo turto struktūra pakito iš esmės. 2008 m. pastatai ir statiniai materialiojo turto struktūroje sudarė tik 0,34 proc., o jau 2010 m. – 50,89 proc. Pastatų ir statinių dalis palaipsniui didėjo ir 2012 m. jie sudaro 53,08 proc.

Vykstant gamyklos statybai svabu ne tik pastatyti pastatus, bet dar svarbiau modernizuoti gamybos technologines linijas įsigyjant naujas mašinas ir įrenginius. 2009 m. įsigytos naujos mašinos ir įrengimai, dėl to jų dalis materialiojo turto struktūroje padidėjo 25,02 proc. punkto lyginant su 2008 m. Kadangi 2010 m. buvo baigta statyti nauja gamykla, tais pačiais metais įsigyta ir naujų mašinų bei įrengimų, todėl mašinos ir įrengimai minėtais 2010 m. sudarė 48,52 proc. viso materialaus turto. Nuo 2010 m. kai statybos darbai buvo užbaigti, mašinų ir įrengimų dalis materialiaame turte kito nežymiai.

Transporto priemonės, kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai bei kitas materialusis turtas per 2008–2012 m. kito labai nedaug ir didelės įtakos materialiojo turto struktūrai neturėjo.

Nebaigtos statybos lyginamasis svoris materialiaame turte priklausė nuo naujų investicijų į pastatus. 2008–2009 m., kai buvo statomi nauji pastatai, nebaigta statyba sudarė nuo 94,18 proc. – 70,69 proc. 2010 m. pastatus įvedus į eksploataciją nebaigtos statybos dalis sumažėjo iki minimumo – 0,22 proc. Todėl 2008–2012 m. laikotarpiu didžiausias pokytis materialiojo turto struktūroje yra nebaigtos statybos (-94,18 proc. punkto).

2.3 paveiksle nagrinėjama UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto struktūra 2008–2012 m.

2.3 pav. UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto struktūra 2008–2012 m.

Išanalizavus trumpalaikio turto sudėtį, matome, kad nagrinėjamu laikotarpiu pagrindinę trumpalaikio turto dalį sudarė atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys, kurių dalis trumpalaikiame turte sudarė nuo 75,66 proc. (2008 m.) iki 77,10 proc. (2012 m.) (žr. 2.3 pav.). Didžiąją atsargų, išankstinių apmokėjimų ir nebaigtų vykdyti sutarčių turto dalį sudarė atsargos (2008 m. – 92,62 proc. ir 2012 m. – 99,53 proc.) (žr. 12 priedą), kurių lyginamasis svoris atsargų, išankstinių apmokėjimų ir nebaigtų vykdyti sutarčių dalyje per analizuojamą laikotarpį padidėjo 6.91 proc. punkto.

Per vienerius metus gautinos sumos trumpalaikio turto struktūroje 2008–2012 m. sudarė nuo 19,26 proc. iki 17,36 proc. ir per šį laikotarpį lyginamasis svoris trumpalaikiame turte sumažėjo 1,9 proc. punkto (žr. 12 priedą), t.y. šis balanso straipsnis sudaro gana nedidelę trumpalaikio turto dalį. Per vienerius metus gautinų sumų struktūroje didžiausią dalį sudarė pirkejių įsiskolinimas 92, 95 proc. (2008 m.) – 59,67 proc. (2012 m.) (žr. 12 priedą).

Pinigų ir pinigų ekvivalentų lyginamasis svoris trumpalaikiame turte sudarė nuo 5,08 proc. (2008 m.) iki 5,54 proc. (2012 m.) (žr. 12 priedą). Didžiausią dalį trumpalaikiame turte pinigai sudarė 2011 m. – 13,70 proc. viso trumpalaikio turto (turėti daug pinigų kasoje ir bankose buvo vienas iš vadovų ir savininkų sprendimų, kadangi jie pastebėjo, jog 2010 m. didelės pinigų sumos buvo įšaldomos atsargose, taip apsunkinant įmonės atsiskaitymus, nes atsargos laikomos nelikvidžiu turtu), o mažiausią 2010 m. – 1,96 proc. viso trumpalaikio turto (kadangi užbaigiant naują gamyklą daug lėšų buvo įšaldyta atsargose). Grynujų pinigų valdymo meno pagrindas yra tai, jog sąskaitoje įmonė turi turėti minimaliai reikalingas pinigų sumas, kurių užtektų apmokėti visus pirmaeilius mokesčius. Tačiau gryniesi pinigai neturi laukti įsipareigojimų mokėjimo termino, jie turi aktyviai dalyvauti įvairiose įmonės veiklos srityse, t.y. pinigai turi uždirbti pinigus.

Detaliau analizuojama UAB „Eternit Baltic“ atsargų sudėties struktūra 2008–2012 m., kuri pateikta 2.3 lentelėje.

2.3 lentelė

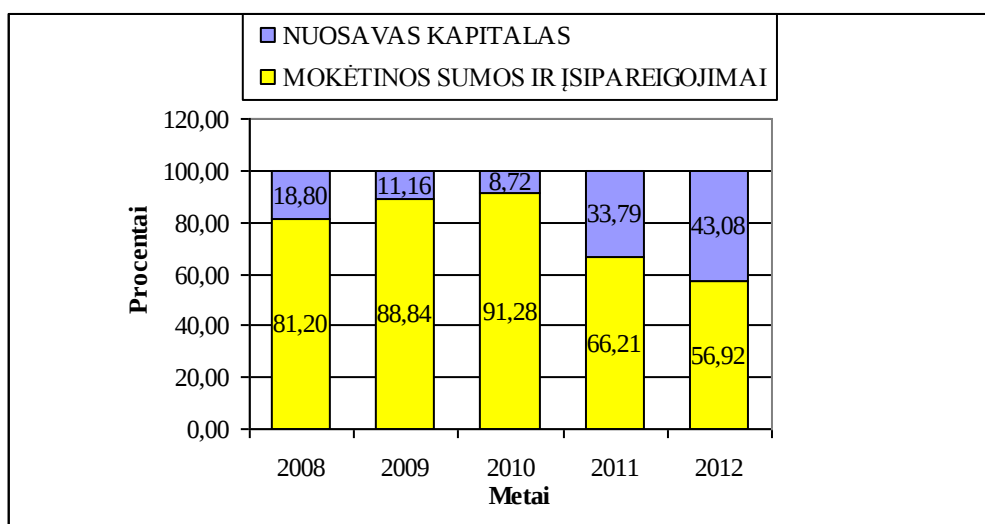
UAB „Eternit Baltic“ atsargų sudėties lyginamųjų svorių dinamika 2008 – 2012 m.

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008–2012 m.
ATSARGOS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	4,09	29,38	21,53	49,18	29,10	25,01
Nebaigta gamyba	0,00	0,00	25,73	22,20	35,00	35,00
Pagaminta produkcija	95,09	68,95	45,34	22,83	26,66	-68,43
Pirktos prekės, skirtos perparduoti	0,82	1,66	7,40	5,79	9,24	8,42

Per 2008–2012 m. žaliavų ir komplektavimo gaminių lyginamasis svoris atsargų dalyje padidėjo 25,01 proc. punkto, o nebaigtos gamybos lyginamasis svoris padidėjo 35 proc. punkto (žr. 2.3 lent.).

Pagaminta produkcija 2008 m. sudarė didžiąją dalį atsargų sudėtyje 95,09 proc., nes įmonė pagamino daugiau produkcijos tuo tikslu, kad bus statoma nauja gamykla ir per tą laikotarpį sumažės gamybos apimtis, o 2012 m. sudarė 26,26 proc. 2009 m. vykstant ekonominei krizei šalyje ir sumažėjus perkamajai galiai bei sumažėjus pirkėjų poreikiui beveik visa pagaminta produkcija užsiliko sandeliuose – jos dalis atsargose net 68,43 proc.

UAB „Eternit Baltic“ veikla finansuojama tiek nuosavu, tiek skolintu kapitalu, 2.4 paveiksle iš nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūros, tai galima matyti. 7 priede pateikta vertikalioji nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų analizė, kuri parodo pagrindinių kapitalo ir mokėtinų sumų straipsnių dalis bendroje šios balanso dalies sudėtyje.

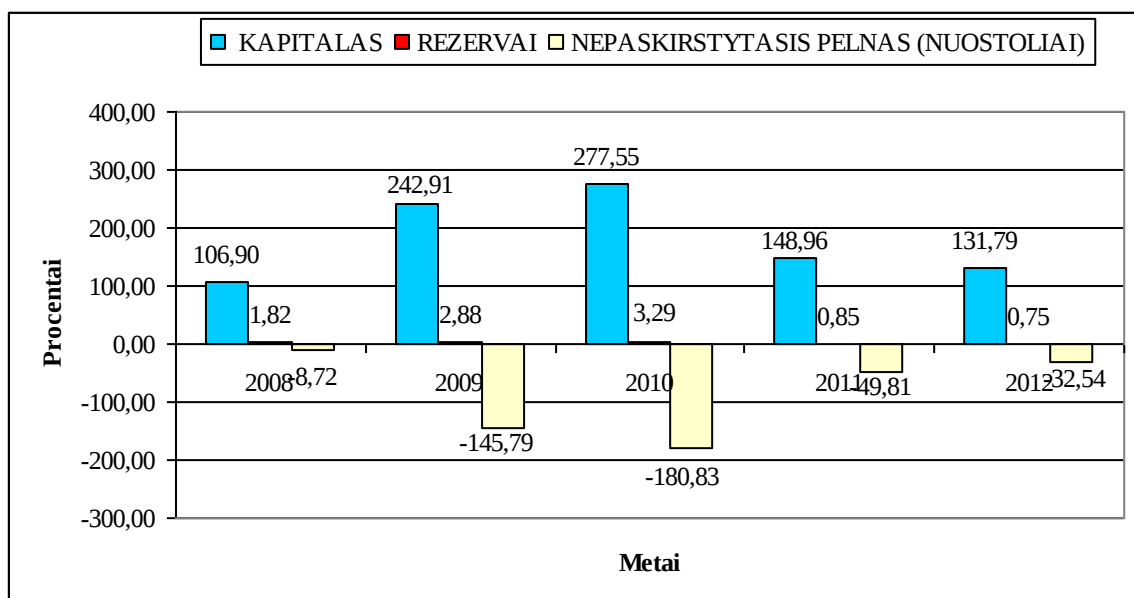

2.4 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra 2008–2012 m.

Analizuojant įmonės savininkų nuosavybės ir įsipareigojimų struktūrą, galima teigti, kad UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. buvo finansuojama skolinto kapitalo lėšomis (žr. 2.4 pav.). Kaip matyti 2008–2010 m. mokėtinos sumos ir įsipareigojimai didėjo, tai susiję su įmonės naujos gamybos linijos statyba, nes naujoms statyboms ir naujų įrengimų įsigijimui įmonei trūko nuosavų lėšų, tuo tikslu buvo gautos ilgalaikės paskolos iš kreditų įstaigų ir akcininkų. 2010 m. skolinto kapitalo lyginamasis svoris nuosavame kapitale ir įsipareigojimuose sudarė didžiąją dalį (91,28 proc.), nes tais metais įmonė dar nedarė pilnu pajėgumu dėl naujos gamyklos statybos ir dėl ko dar negalėjo grąžinti bei sumažinti finansinių skolų. 2011–2012 m. ilgalaikiai įsipareigojimai mažėjo (66,21 proc. ir 56,95 proc.).

2012 m. nuosavo kapitalo dalis buvo didžiausia, t.y. nuosavo kapitalo dalis nuosavybės ir įsipareigojimų struktūroje išaugo 24,28 proc. punkto (nuo 18,80 proc. – 2008 m. iki 43,08 proc. – 2012 m.). Galima teigti, kad įmonės vadovai turėdami jau pakankamai nuosavų lėšų, mažino skolinto kapitalo dalį, nes skolintas kapitalas 2011–2012 m. buvo per brangus (aukštos palūkanos). Skolinto kapitalo dalis nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūroje 2008–2012 m. rodo, kad įmonės kreditavimo rizika yra labai didelė, nes nebegalint sumokėti laiku atsiskaitymus ir padidėjus įsiskolinimams gali būti skelbiamas bankrotas, be to įmonės patikimumą tiek pirkėjų, tiek tiekėjų atžvilgiu apsprendžia nuosavo kapitalo dalis.

2.5 paveiksle pavaizduota, kaip keitėsi UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo sudėties struktūra 2008–2012 m. laikotarpiu. Nuosavo kapitalo mažėjimą tiesiogiai įtakojo įmonės gautas nuostolis.

2.5 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo sudėtinių dalių lyginamųjų svorių dinamika 2008–2012 m.

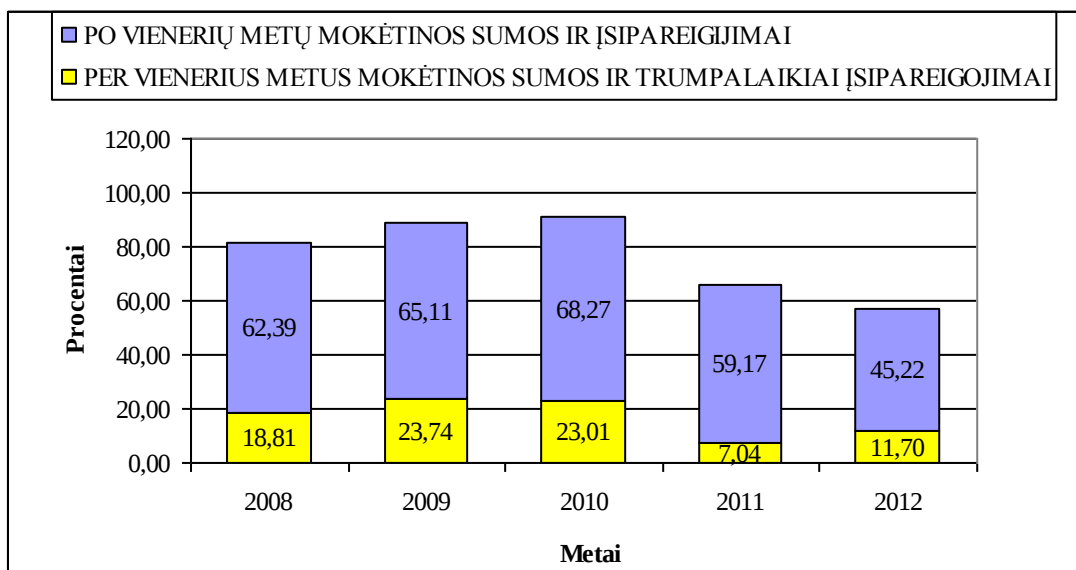
Nuosavame kapitale didžiausią lyginamojo svorio dalį sudarė kapitalas nuo 106,90 proc. (2008 m.) iki 131,79 proc. (2012 m.) (žr. 2.5 pav.), kurio lyginamasis svoris per analizuojamą laikotarpį padidėjo 24,89 proc. punkto (žr. 12 priedą). 2008 m. pabaigoje bendrovės akcininkai priėmė sprendimą didinti įstatinį kapitalą išleidžiant papildomų paprastųjų akcijų, dėl ko įstatinis kapitalas padidėjo 6.704.474 Lt (2009 m.). O 2010 m. pabaigoje akcininkai priėmė sprendimą didinti įstatinį kapitalą išleidžiant papildomų 19,897 paprastųjų akcijų, kurių nominali vertė 98 Lt (bendra suma 1.950 tūkst. Litų). 2011 m. akcininkas AB „Akmenės Cementas“ pardavė savo akcijų dalį Eternit Management Holding GmbH, be to padidintas akcinis kapitalas papildomai išleidžiant vieną akciją, kurios vertė 98 Lt. Šios akcijos vertė yra apie 21.750.873 Lt, todėl suformuoti akcijų priedai, kurio lyginamojo svorio

nuosavybėje ir įsipareigojimuose padidėjimui 24,28 proc. punkto (2008–2012 m.) (žr. 9 priedą). vertė 21.750.873 Lt.

Kita nuosavo kapitalo sudėtinė dalis yra rezervai. Nors per analizuojamą laikotarpį rezervai nekito – jie buvo pastovaus dydžio, tačiau jo svoris nuosavo kapitalo bendroje sudėtyje kito. Rezervų 2008 m. ir 2012 m. lyginamasis svoris nuosavame kapitale sudarė 1,82 proc. ir atitinkamai 0,75 proc. (žr. 7 priedą). Vertinant visą analizuojamą laikotarpį, per penkerius metus, rezervų lyginamasis svoris iki 2012 m. sumažėjo 1,06 proc. punkto.

Nuosavo kapitalo struktūrai didžiausią įtaką darė nepaskirstytojo pelno (nuostolių) pokyčiai, kurių reikšmė svyravo nuo -8,72 proc. (2008 m.) iki -32,54 proc. (2012 m.) (žr. 12 priedą). Todėl galima teigti, kad būtent nepaskirstyti nuostoliai įtakojo visos nuosavybės mažėjimą, tačiau įmonės veiklos rodikliai rodo, kad įmonės veikla valdoma geriau ir efektyviau: 2012 m. įmonės nepaskirstytas nuostolis buvo 23,83 proc. punkto mažesnis lyginant su 2008 m.

Detaliau analizuojama UAB „Eternit Baltic“ mokėtinų sumų ir įsipareigojimų struktūra 2008–2012 m., kuri pavaizduota yra 2.6 lentelėje.

2.6 pav. UAB „Eternit Baltic“ mokėtinų sumų ir įsipareigojimų struktūra 2008–2012 m.

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų didžiąją lyginamojo svorio dalį nuo 62,39 proc. (2008 m.) iki 45,22 proc. (2012 m.) sudarė po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai (žr. 2.6 pav.). Po vienerių metų mokėtinas sumas 2008–2010 m. sudarė tik finansinės skolos – 100 proc. (žr. 12 priedą), o 2011 m. ir 2012 m. sumažėjo iki 99,96 proc. ir atitinkamai 99,94 proc., nes buvo suformuoti atidėjimai (atidėjimai pensijų įsipareigojimams).

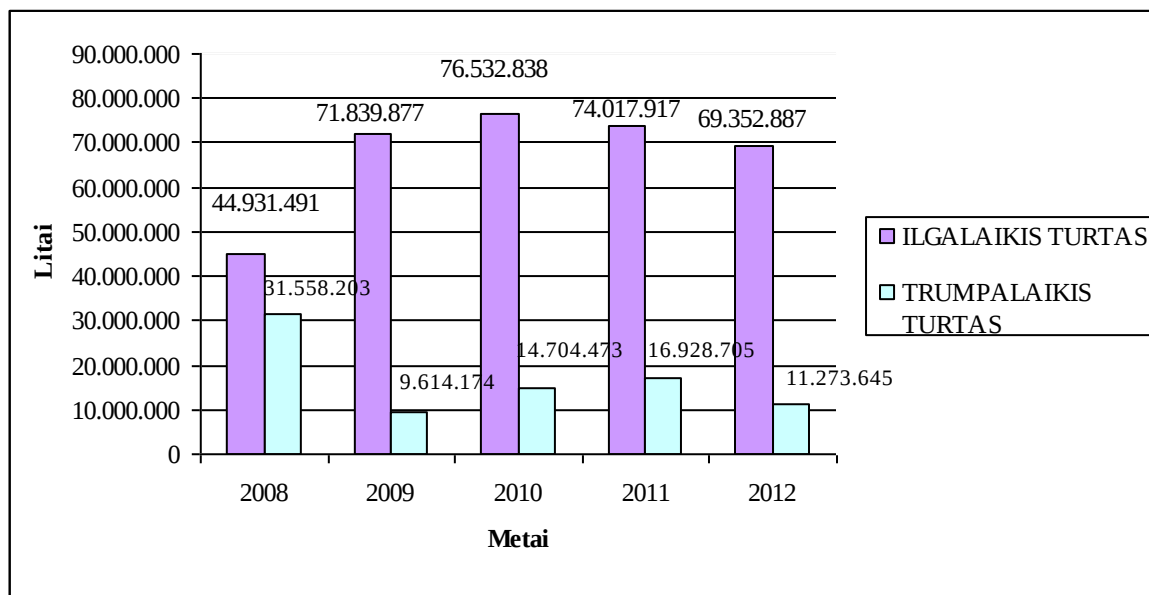
Išnagrinėjus finansinių skolų struktūrą matyti, kad 2008–2012 m. išskyrus 2009 m. didžiausią lyginamąjį svorį sudarė kitos finansinės skolos (akcininkų suteiktos paskolos) nuo 61,70 proc. iki 52,49 proc. (žr. 12 priedą). Tačiau įmonė vien skolintais pinigais iš kitų

subjektų neapsiriboja, ji naudojasi ir bankų kreditavimu. Didžiausi įsiskolinimai bankams buvo 2009 m., kai buvo vykdoma gamybos modernizacija, kur kreditų įstaigoms įsipareigojimai sudarė 55,68 proc. visų finansinių skolų. Įmonė kasmet turėjo negrąžintų ilgalaikių kreditų, mat 2008 m. ji gavo 56 mln. Lt paskolą naujos gamyklos statybai ir naujų įrengimų įsigijimui. Paskola yra ilgalaikė ir grąžinimo galutininis terminas yra 2018 m.

Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų mažesniąją lyginamojo svorio dalį nuo 18,81 proc. (2008 m.) iki 11,70 proc. (2012 m.) sudarė per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai. Trumpalaikių įsipareigojimų struktūroje 2008–2010 m. didžiausią dalį sudaro skolos tiekėjams, bet per nagrinėjamą laikotarpį jie turėjo tendenciją mažėti. Tai įtakojo įmonės sugebėjimą vis geriau atsiskaityti su tiekėjais. Skolos tiekėjams per nagrinėjamą laikotarpį sumažėjo 50,57 proc. punkto (žr. 12 priedą). Kadangi įmonė turėjo ilgalaikių skolų, tai atitinkamai trumpalaikiuose įsipareigojimuose įtakojo ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis, nuo 14,15 proc. (2008 m.) išaugo iki 43,17 proc. (2012 m.). Kadangi žaliavos turi tendenciją brangti, įmonė turėdama apyvartoje pinigų iš anksto apmoka tiekėjams už prekes, tai rodo, kad gauti išankstiniai apmokėjimai trumpalaikių įsiskolinimų struktūroje nuo 2008 m. iki 2012 m. padidėjo 10,71 proc. punkto. Trumpalaikius įmonės įsipareigojimus mažesne dalimi įtakojo finansinės skolos, atidėjimai (garantiniam aptarnavimui ir premijoms) bei kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai, kurios sudaro nežymią dalį ir didesnės įtakos įmonės trumpalaikėms skoloms neturi.

UAB „Eternit Baltic“ balanso dinamikos analizė

Balanso ataskaitų straipsnių apimtys dinamikos analizė leidžia įvertinti turto, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dydžio pokyčius ir prognozuoti galimas šių pasikeitimų tendencijas. Rodiklių dinamika yra apskaičiuojama absoliučiais dydžiais ir procentais, t.y. nustatomi nukrypimai nuo bazinių rodiklių. UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. turto horizontalioji analizė pateikta 8 priede. Ilgalaikio ir trumpalaikio turto dinamika pavaizduota 2.7 paveiksle.

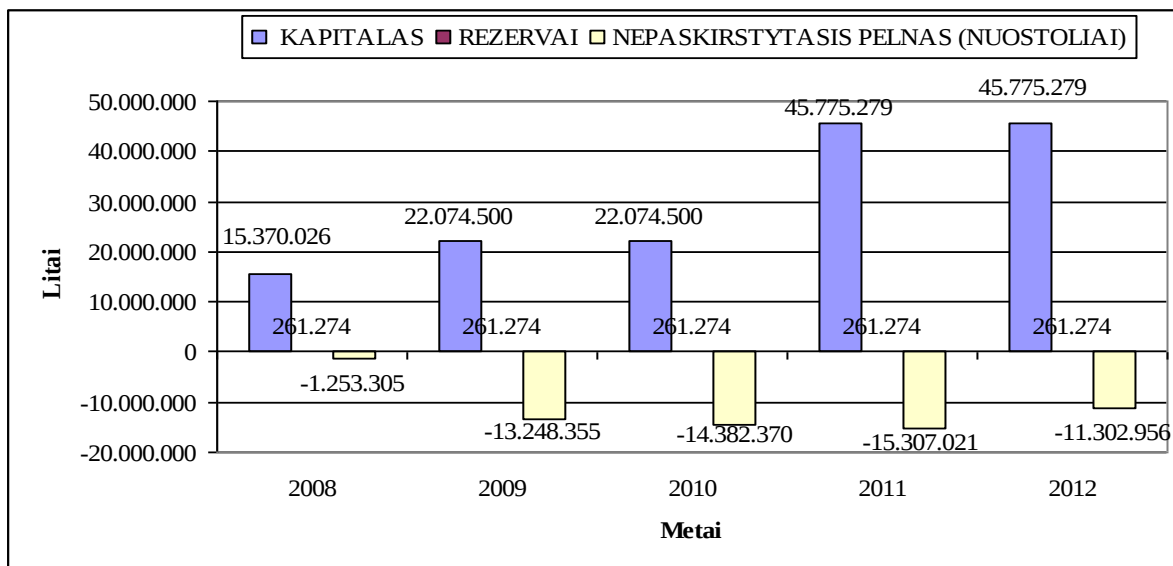
2.7 pav. UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio ir trumpalaikio turto dinamika 2008–2012 m.

Analizuojant UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. viso turto dinamiką, pastebima 2008–2010 m. jo augimas, o 2011–2012 m. nežymus mažėjimas (žr. 2.7 pav.). Visas įmonės turtas per 2008–2012 m. laikotarpį padidėjo 5,41 proc. (žr. 8 priedą), padidėjimą sąlygojo ilgalaikio materialaus turto padidėjimas 54,46 proc., nes trumpalaikis turtas per minėtą laikotarpį sumažėjo 64,28 proc. Ilgalaikio materialaus turto padidėjimas susijęs su gamybos modernizavimu (pastatų ir įrangos įsigijimu). 2010 m. įmonė statė naujus pastatus, todėl pastatų vertė 2010 m. pabaigoje palyginus su 2009 m. padidėjo 37.210.047 Lt. 2009 m. įmonė įsigijo mašinų ir įrengimų, todėl jų vertė 2009 m. pabaigoje lyginant su 2008 m. padidėjo 18.796.714 Lt. O 2010 m. mašinų ir įrengimų vertė padidėjo dar 15.146.319 Lt. Per 2008–2012 m. laikotarpį pastatų ir statinių vertė padidėjo 234 kartus, o mašinų ir įrengimų 19 kartų.

Per 2008–2012 m. trumpalaikis turtas sumažėjo 64,28 proc. Didžiausią įtaką šiam sumažėjimui turėjo per vienerius metus gautinų sumų sumažėjimas 67,79 proc. Per minėtą laikotarpį pirkėjai atsiskaitė su įmone žymiai geriau: jei krizės pradžioje (2008 m.) pirkėjų skolos sudarė 5.648.802 Lt, tai 2012 m. pabaigoje, kai rinka pagerėjo, ekonomika „atsigavo“, pirkėjų skolos sumažėjo iki 1.167.837 Lt. Todėl įmonė galėjo savo nuosavas lėšas panaudoti trumpalaikio turto įsigijimui, geriau atsiskaityti su tiekėjais. Kitos gautinos sumos padidėjo 1,84 karto (2008 m. lyginant su 2012 m.). Tai gautinas iš valstybės PVM. Tai rodo, kad įmonė, turėdama pakankamai apyvartinių lėšų, ateinantiems metams užsiperka žaliavų. Žaliavų likučiai per minėtą laikotarpį padidėjo 2,78 karto. Nebaigta gamyba per 2008–2012 m. padidėjo 3.027.736 Lt, tuo tarpu pagaminta produkcija sandeliuose sumažėjo 9,1 karto, tai rodo, kad pagyvėjo prekių apyvartumas. Pinigų likučiai įmonės sąskaitose sumažėjo nuo 1.602.808 Lt (2008 m.) iki 624.005 Lt (2012 m.). Tai rodo, kad pinigai įmonėje yra įdARBINTI:

perkamos žaliavos, laiku atsiskaitoma su dirbančiais, su tiekėjais, pagal paskolų ir sutarčių grafikus atsiskaitoma su kreditoriais.

UAB „Eternit baltic“ 2008–2012 m. nuosavo kapitalo horizontalioji analizė pavaizduota 9 priede. 2. 8 lentelėje matyti nuosavo kapitalo dinaminį pokyčių analizę.

2.8 pav. UAB „Eternit Baltic“ nuosavo kapitalo dinamika 2008–2012 m.

Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dinamiką įtakojo nuo 2008 m. vykdomas įmonėje naujos gamybinės linijos statybos. Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai per 2008–2012 m. laikotarpį padidėjo 5,41 proc. Šį pokytį labiausiai nulėmė nuosavo kapitalo padidėjimas 141,57 proc. arba 2,4 karto. Nuosavo kapitalo augimą įtakojo kapitalo padidėjimas 197,82 proc. arba 3 kartais. Rezervai išliko nepakitę, jie buvo pastovaus dydžio ir sudarė 261.274 Lt.

Nepaskirstytas nuostolis per 2008–2012 m. įmonei padidėjo iki 10.049.651 Lt. Jį teko padengti iš kapitalo. Nuo 2008 m. iki 2011 m. įmonė dirbo nuostolingai, 2012 m. gautas pelnas, tačiau ankstesnių metų nuostoliai nulėmė 2012 m. galutinį rezultatą – nepaskirstytas nuostolis – gautas 11.302.956 Lt.

Skolintas kapitalas 2008–2012 m. nagrinėjamą laikotarpį sumažėjo 26,11 proc., šį sumažėjimą labiausiai įtakojo per vienerius metus mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų sumažėjimas (34,43 proc.). Tuo tarpu po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai sumažėjo 23,60 proc. Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų sumažėjimui labiausiai įtakos turėjo finansinių skolų ir kitų trumpalaikių įsipareigojimų sumažėjimas. Kol vyko įmonės modernizavimas nuo 2008 m. iki 2010 m. įmonės ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai augo, tik nuo 2011 m. minėti įsipareigojimai pradėjo mažėti.

2.3.2. Vertikaliaji ir horizontalioji pelno (nuostolių) analizė

UAB „Eternit Baltic“ pelno (nuostolių) struktūros analizė

10 priede pavaizduota vertikalioji UAB „Eternit Baltic“ pelno (nuostolių) analizė, kuri sudaryta remiantis vertikalios analizės principais.

Nagrinėjant UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. veiklos rezultatus matome, kad pardavimo savikaina pardavimo pajamų struktūroje sudarė nuo 74,27 proc. iki 72,29 proc.. Tai gana aukštas pardavimo savikainos lygis ir reikšmingai įtakoja žemą bendrojo pelno lygį (25,73 proc. – 27,71 proc.). Tai reiškia, kad 2008 m. pardavus produkcijos už 1 Lt gauta bendrojo pelno už 25 centus. Geriausias bendrojo pelno rezultatas pasiektas 2011 m., kai šis rodiklis siekė 30 centų.

Veiklos sąnaudos pardavimuose per 2008–2012 m. keitėsi ir didžiausią lyginamąjį svorį pardavimuose sudarė 2009 m. – 42,33 proc. Per analizuojamą laikotarpį UAB „Eternit Baltic“ veiklos sąnaudų dalis sumažėjo 12,54 proc. punkto – nuo 30,49 proc. iki 17,95 proc. Per tą patį laikotarpį, mažėjant veiklos sąnaudoms, tipinės veiklos pelno dalis pardavimuose padidėjo nuo -4,77 proc. iki 9,76 proc., t.y. padidėjo 14,53 proc. punkto. Galima daryti išvadą, jog veiklos pelno lyginamasis svoris pardavimuose turi ryškią tendenciją didėti. Veiklos sąnaudas įmonėje sudaro pardavimo bei bendrosios ir administracinės sąnaudos. 2008 m. veiklos sąnaudų struktūroje didžiausią dalį sudaro bendrosios ir administracinės sąnaudos 75,87 proc.. Tačiau jų dalis 2012 m. sumažėjo iki 50,42 proc. Kai tuo tarpu pardavimų dalis veiklos sąnaudų dalyje didėjo nuo 24,14 proc. (2008 m.) iki 49,58 (2012 m.).

Kitos veiklos dalis pardavimų struktūroje yra labai nežymi 0,18 proc. iki 0,96 proc. per 2008–2012 m. laikotarpį, todėl didesnės įtakos veiklos rezultatui neturėjo.

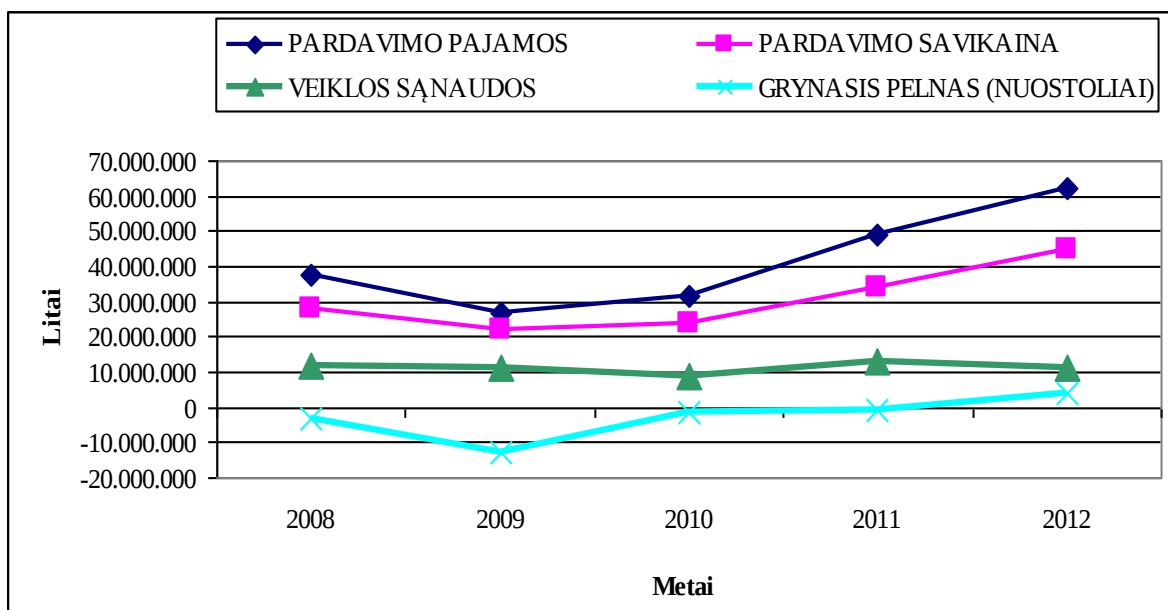
Finansinė ir investicinė veikla per analizuojamą laikotarpį buvo nuostolinga, tačiau šios veiklos pajamos ir sąnaudos 2008–2012 m. sudarė nežymią lyginamojo svorio dalį pardavimuose (nuo 4,39 proc. iki 2,56 proc.). Labiausiai jos įtakos veiklai turėjo 2009–2010 m., kai finansinės sąnaudos sudarė -19,69 proc. ir atitinkamai -10,34 proc. pardavimo pajamų, kai įmonė tais metais turėjo daug skolinto kapitalo.

Per visą analizuojamą laikotarpį nebuvo pagautės ir netekimų, todėl šie pelno (nuostolių) ataskaitos straipsniai įtakos grynojo pelno (nuostolių) lyginamajam svoriui pardavimuose neturėjo.

Per nagrinėjamą laikotarpį 2008–2011 m. gautas grynas nuostolis, kurį įtakojo išaugusi pardavimo savikaina ir sumažėjusios pardavimo pajamos.

UAB „Eternit Baltic“ pelno (nuostolių) dinamikos analizė

Pagrindinių pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių pokyčiai absoliučiais ir procentiniais dydžiais arba horizontalioji pelno (nuostolių) ataskaitos analizė pateikta 11 priede. Šiai analizei atlikti buvo naudojamos UAB „Eternit Baltic“ 2008-2012 m. pelno (nuostolių) ataskaitos. 2.9 paveiksle pavaizduota pardavimo pajamų, savikainos, veiklos sąnaudų ir grynojo pelno dinamika 2008-2012 m.

2.9 pav. UAB „Eternit Baltic“ pardavimo pajamų, savikainos, veiklos sąnaudų ir pelno dinamika 2008–2012 m.

Iš UAB „Eternit Baltic“ pelno (nuostolių) ataskaitos straipsnių apimties dinamikos analizės matyti, kad įmonės pardavimo pajamos ir pardavimo savikaina kito labai panašiai (žr. 2.9 pav.), t.y. nuo 2008 m. iki 2009 m. mažėjo, o 2009–2012 m. palaipsniui augo. Pardavimų pajamų ir savikainos didėjimai ne vienodai įtakėjo grynąjį rezultatą.

2008 m. pardavimo pajamos sudarė 37.781.555 Lt, o nuo 2009 m. ženkliai sumažėjo iki 26.548.515 Lt (29,73 proc.). 2010–2012 m. pajamos turėjo tendenciją didėti ir nagrinėjamo laikotarpio pabaigoje jos pasiekė 62.234.352 Lt. Proporcingai kito ir pardavimo savikaina. Tačiau pardavimams per 2008–2012 m. padidėjus 1,65 karto pardavimo savikaina padidėjo tik 1,60 karto.

Per analizuojamą laikotarpį veiklos sąnaudos išliko stabilios, sumažėjo tik 0,97 karto. Ryškiausias pokytis veiklos sąnaudų dinamikoje pastebimas 2011 m., kai veiklos sąnaudos padidėjo 48,80 proc. lyginant su 2010 m. (dėl išaugusių 1,69 karto pardavimo sąnaudų). Kintant pardavimo pajamoms, pardavimo savikainai bei veiklos sąnaudoms tipinės veiklos

pelnas per nagrinėjamą laikotarpį padidėjo 7.874.995 Lt, tai rodo, kad įmonės veikla 2012 m. buvo efektyvi.

Kitos veiklos rezultatai šiek tiek įtakuoja galutinį įmonės rezultatą. Per nagrinėjamą laikotarpį pelnas iš kitos veiklos padidėjo nuo 66.445 Lt (2008 m.) iki 598.036 Lt (2012 m.) šį padidėjimą nulėmė tai, kad įmonė pardavė nuosavus automobilius, realizavo nurašytus įrengimus. Kitos veiklos rezultatas per analizuojamą laikotarpį padidėjo 9 kartus.

Analizuojant finansinę ir investicinę veiklą, matome, kad ši veikla visais analizuojamais metais buvo nuostolinga, nuostolius nulėmė finansinės sąnaudos, kurios susidarė dėl turimų finansinių įsipareigojimų.

Kaip matome iš 2.9 paveikslo grynasis įmonės rezultatas kito netolygiai pardavimo pajamų, savikainos, veiklos sąnaudų kitimui. Didžiausią nuostolį įmonė patyrė 2009 m. gavusi 12.587.980 Lt grynojo nuostolio. Tačiau nuo 2010 m., kai įmonės pardavimo pajamos pradėjo sparčiai augti, grynasis įmonės nuostolis ėmė mažėti, tačiau mažėjimas vyko lėčiau. 2011 m. gauta 209.377 Lt mažiau nuostolio (augimas didesnis 18,46 proc.), kai tuo tarpu pardavimo pajamos per tą patį laikotarpį išaugo 53,85 proc. 2012 m. įmonei buvo lūžio metai, kai pagaliau gautas grynasis pelnas. Per visą analizuojamą laikotarpį grynasis pelnas padidėjo 7.394.422 Lt.

2.4. Santykinių rodiklių analizė

UAB „Eternit Baltic“ finansinei būklei įvertinti naudinga ir veiksminga yra apskaičiuoti santykinius rodiklius. Todėl bakalauro darbe bus atliekama pagrindinių koeficientų analizė – mokumo, veiklos efektyvumo ir pelningumo. Kapitalo rinkos rodikliai nebus skaičiuojami, nes gamybinė įmonė UAB „Eternit Baltic“ nėra registruota vertybinių popierių biržoje ir jos akcijos nėra kotiruojamos biržoje.

2.4.1. Mokumo rodiklių analizė

Analizuojant mokumo rodiklius esminiai uždaviniai yra įvertinti UAB „Eternit Baltic“ gebėjimą laiku sumokėti įsipareigojimus, grąžinti skolas kreditoriams, tiekėjams, darbuotojams bei gebėjimą turtą paversti grynaisiais pinigais. Gauta aukšta mokumo rodiklio reikšmė, rodo mažą finansinės rizikos lygį, mažesnę bankroto tikimybę ir didesnes galimybes pasiskolinti lėšų.

Trumpalaikio mokumo rodiklių analizė

Trumpalaikio mokumo rodikliai parodo įmonės trumpalaikį mokumą, ar įmonė sugeba vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus. Pagrindiniai trumpalaikio mokumo rodikliai, jų gautos reikšmės ir dinamika per 2008 – 2012 m. analizuojamą laikotarpį pavaizduoti 2.4 ir 2.5

lentelėse. Trumpalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai pateikti 23 priede. 2.4 lentelėje pateiktos rekomenduojamos ribos, remiantis Statistikos departamento „Įmonių finansinės būklės vertinimo rodikliai 2000–2003“.

2.4 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio mokumo rodikliai

Rodiklis	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Rekomenduojamos ribos
Apyvartinis kapitalas	17.168.763	-9.719.007	-6.288.328	10.527.876	1.838.333	Neigiama reikšmė – blogai Didelė reikšmė – aukštas likvidumo lygis
Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas	2,19	0,50	0,70	2,64	1,19	Labai gerai >2 Gerai 1,5–2 Patenkinamai 1–1,5 Nepatenkinamai <1
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	0,66	0,17	0,15	0,84	0,28	Labai gerai >1,5 Gerai 1,2–1,5 Patenkinamai 1–1,2 Nepatenkinamai <1
Absolūtus trumpalaikio mokumo koeficientas	0,11	0,06	0,01	0,36	0,07	Neturėtų būti mažesnis kaip 0,2–0,25

Apyvartinis kapitalas teigiamai veikia įmonės finansinę būklę, nes nuo jo dydžio priklauso kiti finansiniai rodikliai. Šis koeficientas parodo įmonės trumpalaikį mokumą, t.y. koku dydžiu mokėjimo priemonės didesnės už trumpalaikius įsipareigojimus. 2008, 2011 ir 2012 m. koeficientas buvo teigiamas (žr. 2.4 lent.), t.y. trumpalaikis turtas viršijo trumpalaikius įsipareigojimus. O 2009 ir 2010 m. buvo neigiamas, t.y. trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą ir todėl bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas tais metais buvo mažesnis už 1. O tai parodo, kad įmonė negali įvykdyti savo trumpalaikių įsipareigojimų, t.y. įmonė nemoki. Matome, kad apyvartinio kapitalo didžiausia teigiama reikšmė buvo 2008 m., kai įmonės turtas įmonės įsiskolinimus viršijo 2,2 karto ir šis teigiamas skirtumas sudarė 17.168.763 Lt, todėl koeficientą galima vertinti, kaip labai gerą, nes didelė reikšmė rodo aukštą likvidumo lygį. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką padarė padidėjęs trumpalaikis turtas, o tiksliau padidėjusios atsargos ir per vienerius metus gautinos sumos. 2009 m. koeficientas smarkiai sumažėjo, net iki 9.719.007 Lt, tam labiausiai įtakos turėjo 2009 m. Lietuvoje prasidėjusi ekonominė krizė.

Analizuojant apyvartinio kapitalo dinamiką (žr. 2.5 lent.), pastebime, kad didžiausias apyvartinio kapitalo sumažėjimas, t.y. didžiausias nemokumo lygis yra 2009 m., kai koeficientas sumažėjo 26.887.770 Lt. O mažiausia teigiama gauta koeficiento reikšmė buvo 2012 m., kai sumažėjo 8.689.543 Lt. Per 2008–2012 m. analizuojamą laikotarpį apyvartinis kapitalas sumažėjo 15.330.430 Lt.

Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas parodo įmonės sugebėjimą trumpalaikėmis mokėjimo priemonėmis padengti trumpalaikius įsipareigojimus. Egzistuoja vadinamoji šio koeficiento saugumo riba, t.y. jis negali būti mažesnis nei 1,2. Tačiau iš kitos pusės, jei rodiklis yra didesnis nei 2,5, tai įmonės vadovai turi nustatyti, ar įmonė nėra sukaupusi tiek apyvartinių lėšų, kad visų jų nebepajėgia panaudoti. Iš pateiktų duomenų (žr. 2.4 lent.) matome, kad 2008 m. UAB „Eternit Baltic“ vienam įmonės trumpalaikių įsipareigojimų litui teko 2,19 Lt trumpalaikio turto, tai reiškia, kad įmonė turėjo 2 kartus daugiau trumpalaikio turto, negu įsipareigojimų. 2009 – 2010 m. gauti koeficiento rezultatai rodo labai blogą padėtį įmonėje, nes 2009 m. šis koeficientas smarkiai sumažėjo ir sudarė tik 0,50 Lt, o palygus su 2008 m. sumažėjo 1,70 Lt (žr. 2.5 lent.), todėl yra vertinamas kaip nepatenkinamas. Galima teigti, kad įmonė negali susimokėti už savo įsipareigojimus. 2011 m. bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas smarkiai išaugo iki 2,64 ir taip per 2011 m. padidėjo 1,94 Lt. Matome, kad vadovai atkreipė į ankstesnių metų pablogėjusią situaciją ir tai problemai spręsti, jie sumažino trumpalaikius įsiskolinimus nuo 23,01 proc. (2010 m.) iki 7,04 proc. (2011 m.) (žr. 7 priedą), taip pagerindami koeficientą.

Remiantis 2.4 lentelės duomenimis buvo atlikta UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio mokumo rodiklių dinamika, kuri pateikta 2.5 lentelėje.

2.5 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio mokumo rodiklių dinamika

Rodiklis	Rodiklių dinamika				
	Per 2009 m.	Per 2010 m.	Per 2011 m.	Per 2012 m.	2008–2012 m.
Apyvartinis kapitalas	-26.887.770	3.430.679	16.816.204	-8.689.543	-15.330.430
Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas	-1,70	0,20	1,94	-1,45	-1,00
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	-0,48	-0,02	0,70	-0,57	-0,38
Absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas	-0,05	-0,04	0,35	-0,30	-0,05

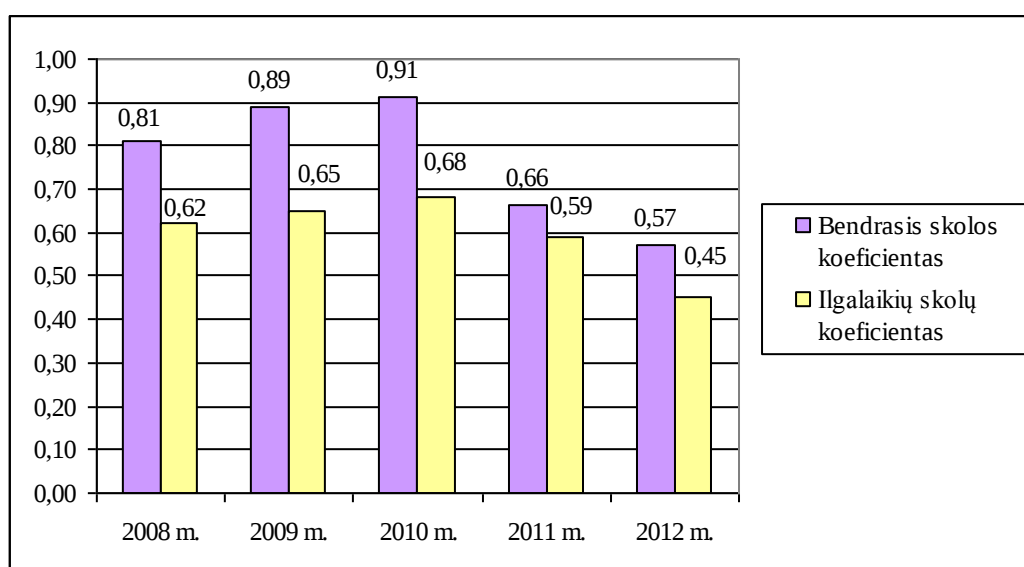
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas parodo ar įmonė, jei iš jos būtų pareikalauta, galėtų greitai padengti savo trumpalaikius įsipareigojimus. Šis koeficientas nustato, kiek kartų labiausiai likvidus turtas viršija trumpalaikius įsipareigojimus. Pasaulinėje praktikoje priimtina, kad šis koeficientas neturėtų būti mažesnis kaip 1. Matome, kad per visus analizuojamus metus įmonė nebuvo pasiekusi tokio rodiklio dydžio (žr. 2.4 lent.). Iš pateiktų duomenų galima teigti, kad UAB „Eternit Baltic“ greitis trumpalaikis mokumas 2008–2010 m. turėjo mažėjimo tendenciją ir sudarė nuo 0,66 iki 0,15 dėl didėjančių trumpalaikių įsiskolinimų, nes bendrovėje tais metais buvo pradėta naujos gamyklos statyba ir liko skolinga kreditoriams. 2011 m. situacija pagerėjo ir įmonė vieno trumpalaikių

įsiskolinimų lito padengimui likvidaus turto turėjo 84 centus, o lyginant su 2010 m. išaugo 0,70 punkto (žr. 2.5 lent.), padidėjimą labiausiai įtakėjo ženkliai padidėję pinigai 2,55% (žr. 6 priedą). 2012 m. vėl nukrito iki 0,28, t.y. sumažėjo 0,57 punkto, nes tais metais išaugo skolos tiekėjas 3,30 proc. Galima daryti išvadą, kad įmonė nėra pajėgi, bet kokiu momentu padengti skubius ir trumpalaikius įsipareigojimus.

2009 m. absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas yra vienas mažesnių per analizuojamą laikotarpį (žr. 2.4 lent.). Ypatingai jis buvo sumažėjęs 2010 m. – 0,01. Tai reiškia, kad įmonė turi per mažai grynųjų pinigų, esančių įmonės kasoje ir atsiskaitomoje sąskaitoje, norint padengti trumpalaikius įsipareigojimus (2009 m. įmonė turimais grynaisiais pinigais galėjo padengti tik 6 proc. savo trumpalaikių įsiskolinimų). Kiekvienam einamųjų įsipareigojimų litui įmonė turėjo 2008 m. 0,11 Lt, 2009 m. 0,06 Lt, 2010 m. 0,01 Lt, 2011 m. 0,36 Lt ir 2012 m. 0,07 Lt didelio mokumo turto komponentų. Galima teigti, kad gautos rodiklio reikšmės yra vertinamos blogai, nes yra mažesnės kaip 0,2 ir 0,25. Per 2008–2012 m. absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas sumažėjo 0,05 Lt (žr. 2.5 lent.), tai rodo grynųjų pinigų sumažėjimą įmonės kasoje ir atsiskaitomoje sąskaitoje.

Ilgalaikio mokumo rodiklių analizė

Ilgalaikio mokumo rodikliai parodo įmonės sugebėjimą atsiskaityti už ilgalaikius įsipareigojimus nustatytais terminais. Ekonominėje literatūroje jie dar vadinami skolos rodikliais, finansinio stabilumo rodikliais ir pan. Pasirinkti ir apskaičiuoti UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodikliai pavaizduoti 2.10 paveiksle. Ilgalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai pateikti 24 priede.

2.10 pav. UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodikliai

Pagrindiniu ilgalaikio mokumo rodikliu laikomas bendrasis skolos koeficientas, kuris parodo kokia dalis skolintų lėšų panaudojama formuojant įmonės turtą. Iš 2.10 paveiksle pateiktų apskaičiuotų reikšmių matyti, kad UAB „Eternit Baltic“ įmonės finansinė būklė 2008–2010 m. vertinama yra blogai, nes gautos reikšmės yra didesnės už 0,7. Bendrasis skolos koeficientas per visą analizuojamą laikotarpį sudarė daugiau nei pusę turto, t.y. iš skolintų lėšų įsigytas sudarė nuo 0,81 iki 0,57 proc. viso turto. 2008–2010 m. koeficientas turėjo tendenciją didėti, todėl didžiausia šio koeficiento reikšmė buvo 2010 m., kuomet jis sudarė 0,91 ir reiškė, kad beveik visas turtas buvo įsigytas iš skolintų lėšų. Tokį didėjimą lėmė 2008 m. pasiimta iš banko ilgalaikė paskola. 2011–2012 m. bendrasis skolos koeficientas pradėjo mažėti, bet vis tiek tai nepagerino įmonės finansinės padėties. Per visą 2008–2012 m. laikotarpį šis koeficientas sumažėjo 0,24 (žr. 2.6 lent.).

Remiantis 2.10 paveikslo duomenimis buvo atlikta UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodiklių dinamika, kuri pateikta 2.6 lentelėje.

2.6 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikio mokumo rodiklių dinamika

Rodiklis	Rodiklių dinamika				
	Per 2009 m.	Per 2010 m.	Per 2011 m.	Per 2012 m.	2008–2012 m.
Bendrasis skolos koeficientas	0,08	0,02	-0,25	-0,09	-0,24
Ilgalaikių skolų koeficientas	0,03	0,03	-0,09	-0,14	-0,17

Nagrinėjant bendrąjį skolos koeficientą reikia įvertinti jo susidarymo priežastis, apsvarstyti galimybes grąžinti skolą, todėl reikia apskaičiuoti ilgalaikių skolų koeficientą, kuris parodo kokią dalį įmonės turto sudaro ilgalaikės skolos. UAB „Eternit Baltic“ ilgalaikių skolų rodiklis turėjo tas pačias kitimo tendencijas kaip ir bendrasis skolos koeficientas. 2.10 paveiksle matyti, kad 2008–2011 m. įmonė ilgalaikius įsipareigojimus neefektyviai valdė, tokie rodiklio dydžiai rodo blogą būklę. Didžiausia reikšmė pastebima 2010 m., kai rodiklis išauga iki 0,68 proc. ir viršija kritinę ribą, tam įtakos turėjo gauta iš banko ilgalaikė paskola. Tik 2012 m. šis koeficientas sumažėjo iki 0,45 proc. punkto ir patenka į gero koeficiento intervalą. Kitais analizuojamais metais (2008–2011) koeficientas yra vertinamas kaip blogas. Per 2008–2012 m. nagrinėjamą laikotarpį rodiklis sumažėjo 0,17 proc. (žr. 2.6 lent.).

Nors UAB „Eternit Baltic“ mokumo rodikliai nėra labai geri, tačiau laiku susigrąžinusi pirkėjų skolas bei pasiskolinant dalį lėšų iš banko (įmonė turi daug turto, kurį gali įkeisti bankui), įmonė buvo pajėgi įgyvendinti cementinio pluošto beasbestinio šiferio gamybos linijos – gamyklos statybos investicinį projektą.

2.4.2. Veiklos efektyvumo rodiklių analizė

Veiklos efektyvumo rodiklių analizė, padeda įmonės vadovams išsiaiškinti, ar efektyviai naudojamas įmonės turtas. Siekiant įvertinti, kaip analizuojamos UAB „Eternit Baltic“ bendrovės vadovai valdo įmonės turtą, analizuoti pasirinktos sąnaudų lygio, trumpalaikio ir ilgalaikio turto apyvartumo rodiklių grupės, nes geriausiai atspindi bendruosius įmonės veiklos efektyvumo rezultatus. Veiklos efektyvumo rodiklių skaičiavimai pateikti 25 priede.

Sąnaudų lygio rodikliai parodo įmonės tam tikros veiklos (gamybinės, pardavimo, paslaugų) išlaidų lygį arba kiek tam tikrų sąnaudų tenka vienam pardavimo litui. Rodikliai apskaičiuoti remiantis 2008–2012 m. įmonės pelno (nuostolių) ataskaitomis, nes jose yra visa informacija apie įvairaus pobūdžio išlaidas ir pajamas. UAB „Eternit Baltic“ apskaičiuoti išlaidų lygio rodikliai pavaizduoti 2.7 lentelėje.

2.7 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ sąnaudų lygio rodikliai

Rodiklis	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Pardavimo prekių savikaina 1 pardavimų litui	74%	83%	75%	70%	72%
Veiklos sąnaudos 1 pardavimų litui	30%	42%	28%	27%	18%

Pardavimo savikainos vienam pardavimų litui tyrimas labai reikšmingas. Iš jo galima spręsti, ar įmonė ūkininkauja efektyviai, kokį poveikį valdymo tarnybos turi išlaidoms, ar sugeba kontroliuoti jų formavimąsi. Rodiklis rinkos šalyse gali svyruoti nuo 50 proc. iki 90 proc. Kaip matyti iš 2.7 lentelės UAB „Eternit Baltic“ nagrinėjamu 2008–2012 m. laikotarpiu pardavimo prekių savikaina vienam pardavimų litui keitėsi nežymiai, t.y. sumažėjo 2 proc. punkto. Rodiklis nustatytų ribų nekirto – didžiausią pardavimų dalį savikaina sudarė 2009 m. 83 proc., o mažiausią 2011 m. 70 proc., todėl yra vertinamas kaip geras. Didžiausią šuolį šis rodiklis patyrė per 2010 m., kai sumažėjo 8 proc. punktų (žr. 2.10 lent.).

Veiklos sąnaudos vienam pardavimų litui parodo administracinių, pardavimo ir bendrų sąnaudų vienam pardavimo litui būklę. Gauta rodiklio reikšmė rodo, kad veiklos sąnaudos yra didelės, nes šis rodiklis 2008 m. buvo 30 proc., o 2009 m. padidėjo, net iki 42 proc. (žr. 2.7 lent.), kai tuo tarpu normalios rodiklio kitimo ribos literatūros šaltiniuose nurodomos 10 – 15 proc. 2010–2012 m. rodiklis mažėjo, per 2010 m. veiklos sąnaudų lygis sumažėjo 14 proc. punkto (žr. 2.10 lent.), bet vis tiek išliko santykinai didelis. Galima teigti, kad analizuojamos įmonės veiklos sąnaudos yra per daug didelės ir taip mažindamos galutinį rezultatą – grynąjį pelną ir grynojo pelningumo rodiklį.

Turto apyvartumo rodikliai turi ypatingai didelę reikšmę įmonės finansinei būklei. Remiantis UAB „Eternit Baltic“ balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitomis, buvo apskaičiuoti svarbiausi turto apyvartumo rodikliai, kurie pateikti 2.8 lentelėje.

2.8 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ turto apyvartumo rodikliai

Turto apyvartumo rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Viso turto apyvartumas	0,49	0,33	0,35	0,54	0,77
Ilgalaikio turto apyvartumas	0,84	0,37	0,42	0,66	0,90

Įmonės finansinei būklei labai didelę įtaką daro viso turto apyvartumas. Šis rodiklis dažniau skaičiuojamas kartais ir parodo kaip efektyviai įmonė naudoja turimą turtą pardavimo procesui užtikrinti, t.y. kokia pardavimų apimtis tenka kiekvienam turto litui. Kaip matyti iš 2.8 lentelės 2009–2012 m. UAB „Eternit Baltic“ viso turto apyvartumas turėjo tendenciją didėti ir lyginant 2008–2012 m. šio rodiklio padidėjimas siekė 0,28 karto (žr. 2.10 lent.). Statistikos departamento siūlomoje vertinimo metodikoje gamybos įmonėms rašoma, kad geras viso turto apyvartumo rodiklis yra lygus 1–2. Tačiau UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. šis rodiklis buvo žemesnis ir nesiekė 1, tai reiškia, kad įmonė neefektyviai naudojo savo turimą turtą pardavimo pajamoms garantuoti. 2012 m. rodiklis padidėjo iki 0,77 Lt pardavimo pajamų vienam turto litui. Taip atsitiko todėl, nes pardavimo pajamos per 2012 m. išaugo 27,21 proc., o turtas sumažėjo 11,35 proc. (žr. 11 priedą ir 8 priedą).

Kaip matyti iš 2.8 lentelės 2009–2012 m. laikotarpiu ilgalaikio turto apyvartumas turėjo didėjimo tendenciją. Rodiklis mažiausiais buvo 2009 m. (0,37), kada lyginant su 2008 m. rodiklis sumažėjo 0,47 karto (žr. 2.10 lent.). Nuo 2010 m. šis koeficientas pradėjo didėti iki 2012 m. ir sudarė 0,90. Pagal autorių J. Mackevičiaus, D. Poškaitės ir L. Viliaus (2011) siūlomą rekomenduojamą ribą koeficientas vertinamas nepatenkinamai, nes yra mažesnis kaip 1. Taigi, ilgalaikio turto apyvartumo rodiklis rodo, kad įmonė nepakankamai efektyviai panaudoja ilgalaikį turtą realizacijos procesui užtikrinti.

Trumpalaikio turto apyvartumas kartais parodo, ar įmonei netrūksta apyvartinių lėšų ir rodo trumpalaikio turto naudojimo efektyvumą gaunant pajamas iš pardavimų. Rodiklis kartais ir dienomis pateiktas 2.9 lentelėje.

2.9 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto apyvartumo rodikliai

Turto apyvartumo rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Trumpalaikio turto apyvartumas kartais	1,20	2,76	2,16	2,89	5,52
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	305	132	169	126	66

UAB „Eternit Baltic“ trumpalaikio turto apyvartumas kartais nagrinėjamu laikotarpiu svyravo ir matome, kad įmonė savo trumpalaikį turtą atnaujinavo nuo 1 iki 5 kartų per metus (žr. 2.9 lent.). Pagal gautas rodiklio reikšmes galima spręsti, ar įmonei netrūksta savų apyvartinių lėšų. Kadangi 2009–2011 m. šis koeficientas įmonėje viršijo 2–2,5 (nes pagal Statistikos departamento rekomenduojamą įmonių finansinės būklės vertinimo metodiką šis rodiklis turi būti kuo didesnis), o 2012 m. jis net pasiekė 5,52, tai buvo didžiausia reikšmė per visą analizuojamą laikotarpį ir palyginus 2012 m. su 2011 m. matome, kad rodiklis išaugo 2,63 karto (žr. 2.10 lent.). Todėl galima teigti, kad įmonės pardavimai viršijo trumpalaikį turtą, vadinasi trumpalaikis turtas nuo 2009–2012 m. naudojamas efektyviai (įmonė nelaiko per daug atsargų).

Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis 2008 m. buvo 305 dienos, tai reiškia, kad trumpalaikis turtas apyvartą padarydavo per tiek dienų. Tačiau nuo 2009 iki 2012 m. apyvarta būdavo padaryta per dvigubai trumpesnę laiką, t.y. 2009 m. apyvartos trukmė sumažėjo 173 dienomis (žr. 2.10 lent.). 2008 palyginus su 2012 m. matoma, kad apyvartos trukmė sumažėjo per 239 dienas.

Remiantis 2.7, 2.8, 2.9, 2.11 ir 2.12 lentelių duomenimis buvo atlikta UAB „Eternit Baltic“ veiklos efektyvumo rodiklių dinamika per 2008–2012 m. analizuojamą laikotarpį, kuri pateikta 2.10 lentelėje.

2.10 lentelė

Veiklos efektyvumo rodiklių dinamika

Rodiklis	Rodiklių dinamika				
	Per 2009 m.	Per 2010 m.	Per 2011 m.	Per 2012 m.	2008 – 2012 m.
Pardavimo prekių savikaina 1 pardavimų litui	9%	-8%	-5%	2%	-2%
Veiklos sąnaudos 1 pardavimų litui	12%	-14%	-1%	-9%	12%
Viso turto apyvartumas	-0,17	0,02	0,19	0,23	0,28
Ilgalaikio turto apyvartumas	-0,47	0,05	0,25	0,24	0,06

2.10 lentelės tęsinys

Trumpalaikio turto apyvartumas kartais	1,56	-0,60	0,73	2,63	4,32
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	-173	37	-42	-60	-239
Atsargų apyvartumas kartais	2,22	-1,43	0,91	2,23	3,93
Atsargų apyvartumas dienomis	-183	73	-55	-53	-217
Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumas kartais	6,02	-0,10	4,13	15,53	25,58
Debetinės skolos apyvartumas dienomis	-29	0	-8	-11	-47

Atsargų apyvartumo rodiklis parodo, kiek kartų per metus buvo atnaujinamos atsargos. Informatyvesnis yra atsargų apyvartumo dienomis rodiklis, kuris parodo kiek dienų šios atsargos būna įmonės sandelyje. Didelis rodiklis būna, jei realizuojama produkcija turi didelę paklausą arba kai yra palankios rinkos sąlygos. Rodiklio gautos reikšmės kartais ir dienomis parodytos 2.11 lentelėje.

2.11 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ atsargų apyvartumo rodikliai

Turto apyvartumo rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Atsargų apyvartumas kartais	1,27	3,49	2,06	2,97	5,20
Atsargų apyvartumas dienomis	288	105	178	123	70

Atsargų apyvartumas per analizuojamą laikotarpį ženkliai svyravo. 2008 m. matyti (žr. 2.11 lent.), kad atsargos būdavo atnaujinamos tik 1 kartą per metus, t.y. 1,27 karto ir atsargos sandelyje užsistovėdavo iki 288 dienų. Galima teigti, kad atsargos tais metais buvo labai padidėjusios. O atsargų ir trumpalaikio turto santykio rodiklis tai tik patvirtina: atsargos sudarė apie 76 proc. viso trumpalaikio turto (žr. 12 priedą). Per 2010 m. šis koeficientas sumažėjo 1,43 karto (žr. 2.10 lent.), taigi sumažėjo ir atsargų atnaujinimas per metus iki 2,06 karto. O atsargos įmonės sandelyje išbuvo 73 dienomis ilgiau. Tai rodo įmonės padėties blogėjimą. 2010–2012 m. atsargų apyvartumas augo nuo 2,06 iki 5,20 kartų per metus arba atsargos įmonėje išbūdavo nuo 178 iki 70 dienų. Taigi atsargos būdavo dažniau per metus atnaujintos ir trumpėdavo jų trukmė sandelyje. 2008 m. lyginant su 2012 m. atsargų apyvartumas padidėjo 3,93 karto iki 5,20, t.y. 2012 m. atsargos per metus būdavo atnaujinamos 3,93 karto daugiau ir jos užsibūna įmonėje 217 dienų mažiau. Tai reiškia, kad parduodant prekes atsargos būdavo atnaujinamos per 70 dienų. Atsargų sandėliavimo laiko

kontroliavimas ir trumpinimas gali pagreitinti trumpalaikio turto apyvartumą ir išlaisvinti lėšas, kurios gali būti panaudojamos planuojant tolimesnę įmonės veiklą.

Toliau analizuojamas debetinės skolos apyvartumas kartais ir dienomis. Šis rodiklis kartais ir dienomis parodo įmonės mokėjimų politiką vartotojų atžvilgiu. Debetinės skolos apyvartumas pateiktas 2.12 lentelėje.

2.12 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ debetinės skolos apyvartumas

Turto apyvartumo rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumas kartais	6,22	12,23	12,13	16,26	31,80
Debetinės skolos apyvartumas dienomis	59	30	30	22	11

Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumo rodiklis (žr. 2.12 lent.) rodo, kad įmonė per analizuojamą laikotarpį savo lėšas atsiskaitymų procese vidutiniškai surinkdavo per 16 kartų per metus, t.y. vidutiniškai per 30 dienų klientai atsiskaitydavo su įmone, todėl šis rodiklis vertinamas kaip geras. 2008 m. laikomi blogiausiais metais, nes klientai įsiskolinimą padengdavo 6,22 karto arba kas 59 dienas. Apskaičiuotas 2008 m. pirkėjų įsiskolinimo ir debetinės skolos santykio rodiklis parodo, kad pirkėjų įsiskolinimas sudarė apie 93 proc. visos debetinės skolos (žr. 12 priedą). Kaip matome įmonės kreditavimo politika griežčiausia buvo 2012 m. kada imta labiau riboti pardavimus skolon. Skolų išieškojimas 2009 m. pagerėjo net 29 dienomis (žr. 2.10 lent.) , toks pat pagerėjimas liko ir 2010 m. O per 2012 m. debetines skolas išieškojo per 11 dienų (11 dienų greičiau nei 2011 m.). Tai nulėmė debetinės skolos sumažėjimas 34,94 proc. ir pardavimų padidėjimas 27,21 proc. (žr. 8 ir 11 priedus). Rodikliai laikomi labai gerais, nes įsiskolinimai padengiami 1–2 mėnesių laikotarpyje. Galima teigti, kad įmonė pernelyg neprikaušo nuo pavėluotai atsiskaitančių pirkėjų, nėra didelio pavojaus kaupti įsiskolinimus ir ar net pačiai įmonei pritraukti apyvartinių lėšų.

2.4.3. Pelningumo rodiklių analizė

Kadangi kiekvienos įmonės veiklos tikslas yra uždirbti pelną, tai jo apskaičiavimas yra pagrindinis uždavinys tiek vidinės finansinės analizės vartotojams (akcininkams, vadovams ir kt.) tiek ir išoriniams (analitikams, kreditoriams, investuotojams ir t.t.). Pelningumas – pelno ir tam tikro įmonės veiklos rodiklio, susijusio su pelnu – pardavimo pajamos, turtu, kapitalu – santykis. Pelningumo rodikliai yra paprasčiausi iš visų santykinų rodiklių, kurie parodo, kokia kaina gaunamas pelnas. Kuo pelningumas didesnis, tuo įmonės veikla valdoma geriau.

Įmonės pelningumo rodiklių analizei bakalauro darbe apskaičiuoti pagrindiniai santykiniai rodikliai, kurie atspindi įmonės pelningumą yra bendrasis pelningumo rodiklis, veiklos pelningumas, grynasis pardavimo pelningumas, turto pelningumas ir nuosavo kapitalo pelningumas. Apskaičiuotos UAB “Eternit Baltic” pelningumo rodiklių reikšmės pateiktos 26 priede

Svarbiausias pelningumo rodiklių analizėje yra išskiriamas bendrasis pardavimo pelningumo rodiklis, kuris apskaičiuojamas kaip bendrojo pelno ir pardavimo pajamų santykis ir parodo, kiek bendrojo pardavimo pelno tenka vienam pardavimo pajamų litui, rodiklio apskaičiuota reikšmė yra pateikta 2.13 lentelėje.

2.13 lentelė

Bendrasis pardavimo pelningumas

Rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Pardavimo pajamos	37.781.555	26.548.515	31.799.987	48.923.595	62.234.352
Pardavimo savikaina	28.061.554	21.932.518	23.799.403	34.236.033	44.988.255
Bendrasis pelnas (nuostoliai)	9.720.001	4.615.997	8.000.584	14.687.562	17.246.097
<i>Bendrasis pardavimo pelningumas</i>	25,73	17,39	25,16	30,02	27,71

Kaip matyti iš 2.13 lentelės bendrojo pardavimo pelningumo rodiklis yra pakankamai stabilus ir nuo 2009 m. iki 2011 m. pastebimas nežymus kasmetinis padidėjimas, kasmet vidutiniškai apie 6,3 proc. Galima teigti, kad įmonės vadovai taikė teisingą kainų ir konkurencijos politiką. Bendrojo pardavimo pelningumo lygis mažiausias buvo 2009 m. – (17,39 proc.), kai 2009 m. lyginant su 2008 m. rodiklis sumažėjo 8, 34 proc., kadangi per 2009 m. pardavimo pajamos sumažėjo 29,73 proc., pardavimo savikaina irgi sumažėjo 21,84 proc., tai bendrasis pelnas sumažėjo 52,51 proc. (žr. 11 priedą). Didžiausia rodiklio reikšmė buvo 2011 m., kai siekė 30,02 proc., ir 2011 m. palyginus su 2010 m. padidėjo 4,86 proc. Kadangi UAB “Eternit Baltic” bendrojo pardavimo pelningumo rodiklis 2008–2012 m. nagrinėjamu laikotarpiu viršija 15 proc. pagal orientacinio pelningumo rodiklių vertinimo lygį jis yra vertinamas kaip geras.

Veiklos pelningumo rodiklis rodo įmonės sugebėjimą kontroliuoti veiklos sąnaudų formavimąsi ir kaip įmonė naudoja pridėtines išlaidas, atsižvelgiant į įmonės administracines ir kitus valdymo išlaidų svyravimus.

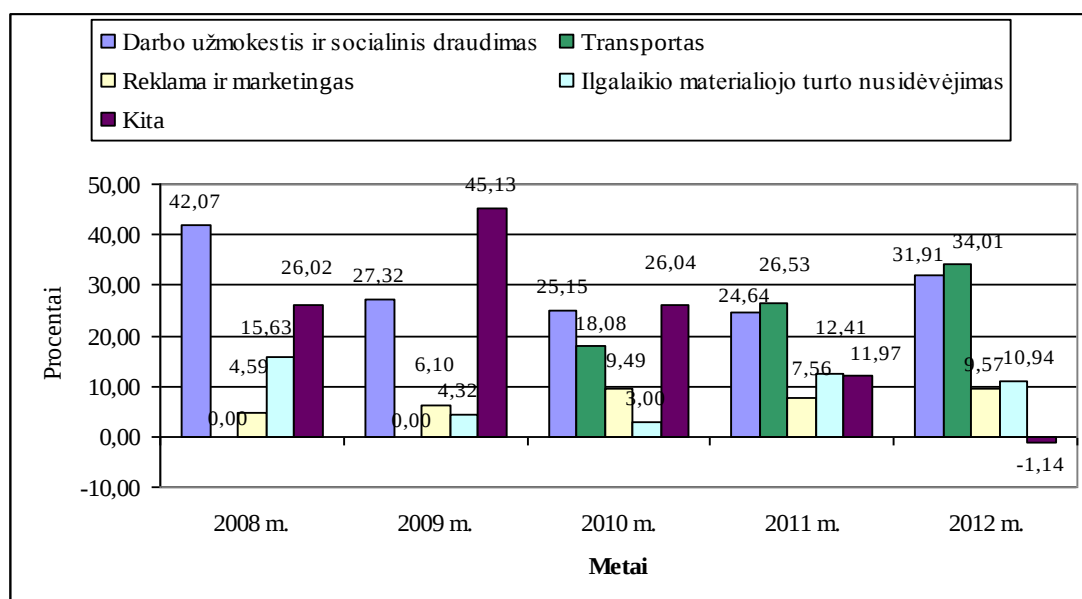
2.14 lentelė

Veiklos pelningumas

Rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Pardavimo pajamos	37.781.555	26.548.515	31.799.987	48.923.595	62.234.352
Veiklos sąnaudos	11.520.441	11.238.033	8.865.989	13.192.504	11.171.542
Tipinės veiklos pelnas (nuostoliai)	-1.800.440	-6.622.036	-865.405	1.495.059	6.074.555
Veiklos pelningumas	-4,77	-24,94	-2,72	3,06	9,76

2.14 lentelėje matyti, kad per 2008 – 2010 m. analizuojamą laikotarpį įmonės veikla buvo nuostolinga, nes veiklos sąnaudos visada buvo didelės ir jos smarkiai mažino veiklos pelną. 2011 ir 2012 m., kai buvo sumažintos veiklos sąnaudos ir bendrasis pelnas išaugo, įmonė ėmė gauti veiklos pelną. UAB “Eternit Baltic” veiklos pelningumo rodiklis 2008 – 2010 m. nagrinėjamu laikotarpiu buvo neigiamas, todėl yra vertinamas kaip blogas, o jau 2011 – 2012 m. yra vertinamas kaip patenkinamas, nes viršijo 5 proc. vertinimo lygio.

2009 m. ekonominės krizės metais sumažėjus įmonės pardavimams veiklos pelningumą labiausiai įtakojė išaugusios veiklos sąnaudos, kurios lyginamasis svoris pardavimų pajamuose sudarė 42.33 proc. (žr. 10 priedą). Veiklos sąnaudų didėjimo tendencija yra nepakankama, todėl papildomai reikia išanalizuoti veiklos sąnaudų struktūrą 2008–2012 m. laikotarpyje. Analizę atliko darbo autorė remdamasi UAB “Eternit Baltic” apskaitos dokumentais: aiškinamuoju raštu ir Didžiąja knyga. Veiklos sąnaudų sudėtinės dalys pateiktos 27 priede.

2.11 pav. Veiklos sąnaudų struktūros analizė 2008–2012 m.

Išanalizavus UAB „Eternit Baltic“ veiklos sąnaudas per 2008–2012 m. matome, kad netolygiai kito atskiri veiklos sąnaudų straipsniai (žr. 2.11 pav.). 2008 m. didžiausią lyginamąjį svorį veiklos sąnaudose sudaro 42,07 proc. darbo užmokestis ir socialinis draudimas. Nemažą lyginamąjį svorį sudarė kitos sąnaudos (26,02 proc.) ir ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (15,63 proc.).

2009 m. sąnaudų struktūra pasikeitė iš esmės: didžiausią dalį sudarė kitos sąnaudos (45,13 proc.), o mažiausią dalį ilgalaikio turto nusidėvėjimas (4,32 proc.).

2010 m. pastebime, kad sąnaudų struktūroje atsidaro transporto sąnaudų dalis (įmonė pardavė dalį nuosavo transporto, o produkcijos išvežimui pirkė transporto paslaugas). Ženkliai sumažėjo kitos sąnaudos. Darbo užmokestis 2009–2011 m. išliko pastovaus dydžio.

2011 m. didžiausią dalį veiklos sąnaudų struktūroje sudarė transporto sąnaudos, kurios turėjo didėjimo tendenciją iki 2012 m. Tais pačiais metais padidėjo ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo sąnaudos, kurias įtakojo naujo ilgalaikio turto įvedimas į eksploataciją.

2012 metais darbo užmokestis ir socialinio draudimo išlaidos lyginant su 2011 m. padidėjo 7,27 proc. punkto dėl padidėjusio administracijos darbuotojų skaičiaus (trimis darbuotojais) ir padidėjusių premijų vadovybei. Darbo užmokesčio su priskaitymais sąnaudas sudarė šių darbuotojų darbo užmokestis ir socialinis draudimas: logistikos darbuotojų – 10, pardavimų darbuotojų – 13, įmonės vadovų – 5 ir kitų administracijos darbuotojų – 4.

Kaip matyti iš 2.11 paveikslo 2009 m. veiklos sąnaudas nulėmė kitos sąnaudos. Kitas sąnaudas sudaro: įvairūs nurašymai, gamybiniai skirtumai ir pan. Tačiau pastebima kitų sąnaudų mažėjimo tendencija.

Veiklos sąnaudos nulėmė ne tik veiklos pelningumą, bet ir grynąjį pardavimo pelningumą. Grynasis pardavimo pelningumas parodo galutinį įmonės pelningumą įvertinus visas pajamas ir išlaidas, apskaičiuotos reikšmės pavaizduotos 2.15 lentelėje.

2.15 lentelė

Grynasis pardavimo pelningumas

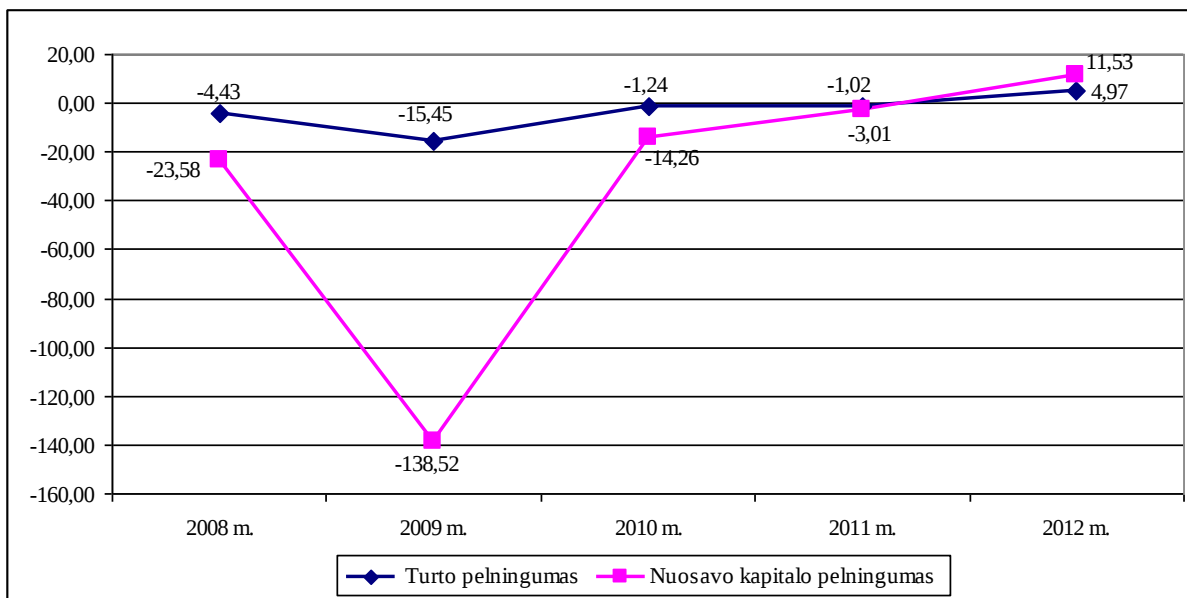
Rodikliai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Pardavimo pajamos	37.781.555	26.548.515	31.799.987	48.923.595	62.234.352
Grynasis pelnas (nuostoliai)	-3.390.357	-12.587.980	-1.134.015	-924.638	4.004.065
Grynasis pardavimo pelningumas	-8,97	-47,42	-3,57	-1,89	6,43

Analizuojant UAB „Eternit Baltic“ grynąjį pardavimo pelningumą, matome, kad 2008 – 2011 metais įmonė dirbo nuostolingai (žr. 2.15 lent.), tik 2012 metais gavo grynojo pelno.

Didžiausias grynojo pardavimo pelningumo sumažėjimas per analizuojamą laikotarpį buvo 2009 m., (krizės laikotarpiu) sumažėjo net 47,42 proc. Tačiau kasmet jis didėjo, kilo, kol 2012 m. tapo teigiamas ir pasiekė 6,43 proc., tačiau vertinamas kaip patenkinamas, nes ribose 5–10 proc. 2009 m. grynojo pelningumo sumažėjimui turėjo sumažėjusios pajamos (lyginant 2009 m. su 2008 m. sumažėjo 29,73 proc.). Nuo 2010 m. pardavimo pajamos kasmet augo. 2010 m. padidėjus pardavimo pajamoms 19,78 proc., grynasis pardavimo pelningumo rodiklis 2011 m. buvo neigiamas, tai yra vertinamas kaip blogai, o jau 2012 m. yra vertinamas kaip patenkinamas, nes viršija 5 proc. 2012 m. pardavimo sumai išaugus 27,21 proc., pirmą kartą per nagrinėjamą laikotarpį gauta pirmoji teigiama grynojo pardavimo pelningumo reikšmė – 6,43 proc.

Turto ir nuosavo kapitalo rodikliai, skirtingai nei anksčiau analizuotieji, parodo grąžą, tenkančią įvairioms investicijoms.

Turto pelningumas parodo kiek vienam turto lito tenka grynojo pelno. Kuo didesnė gauta rodiklio reikšmė, tuo labiau atspindi, kad įmonė efektyviau naudoja savo turtą. Kaip matyti iš 2.12 pav. UAB “Eternit Baltic” didžiausias turto pelningumas buvo 2012 m., kada vienam turto litui teko 5 centai grynojo pelno. Nuo 2008 m. iki 2011 m. rodikliai buvo sumažėję, taip rodydami nuostolingą įmonės veiklą ir blogėjančius finansinius rezultatus. Blogiausias rezultatas buvo 2009 m. kuomet turto pelningumas sumažėjo 15,45 proc., lyginant su 2008 m.

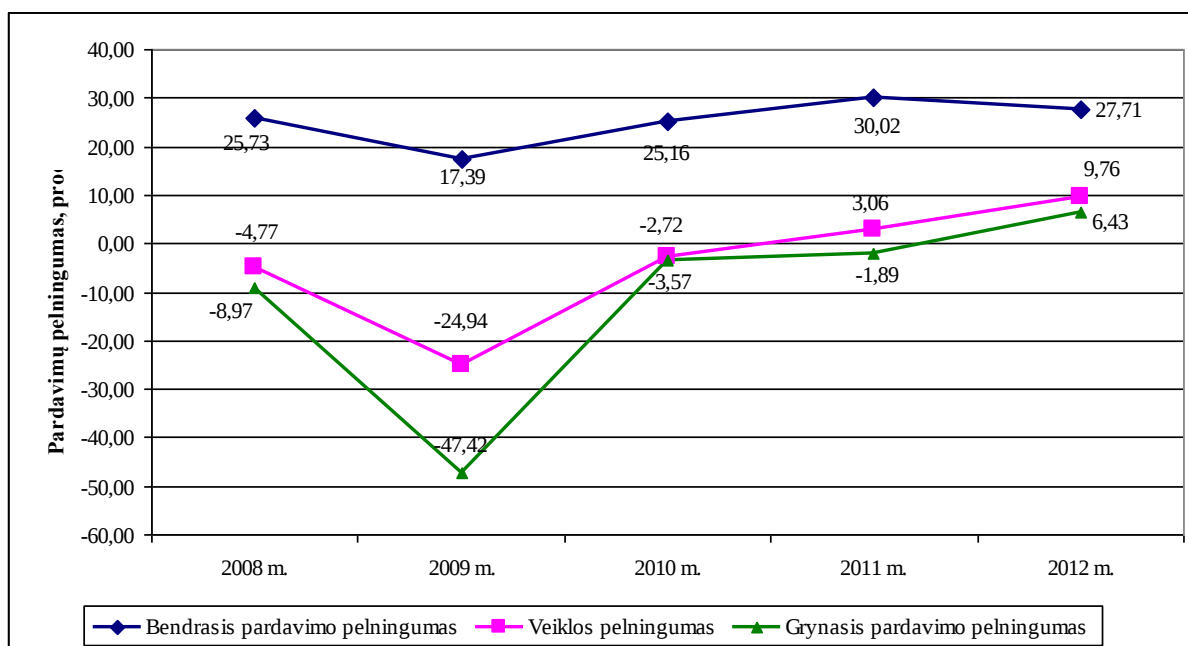
2.12 pav. UAB “Eternit Baltic” turto pelningumo dinamika 2008–2012 m.

Nuosavo kapitalo pelningumo rodikliu domisi investuotojai, nes parodo, nuosavo kapitalo sukurtą pelną ir įmonės vadovybės darbo efektyvumą, naudojant investuotą kapitalą. Tačiau per 2009 m. analizuojamas rodiklis patyrė gana staigų ir didelį sumažėjimą, net 138,

52 proc. Nuosavo kapitalo pelningumas mažėjo dar 2010 m. ir 2011 m. atitinkamai sumažėdamas (14.26 ir 3, 01 proc.). Tik 2012 m. jis išaugo. Taip matydami, kad yra didžiausia šio rodiklio reikšmė per visą analizuojamą laikotarpį, kuomet ji sudarė 12 centų vienam nuosavybės litui. Tokiam rodiklio padidėjimui įtakos turėjo, daugiau nei keturgubai išaugęs grynasis pelnas, kai savininkų nuosavybė išaugo mažiau nei dvigubai.

Atlikus pelningumo rodiklių analizę galima daryti išvadą, kad beveik visi analizuoti įmonės pelningumo rodikliai yra neigiamame orientaciniame pelningumo rodiklių vertinimo lygyje, tai rodo ne tik efektyvią analizuojamos įmonės veiklą. Visi pelningumo rodikliai didžiausią vertę turėjo 2012 m., kuomet įmonė buvo gavusi grynojo pleno. Visi pelningumo rodikliai išskyrus bendrąjį pardavimo pelningumą nuo 2008 m. buvo pradėję mažėti, kol mažiausią lygį pasiekė 2009 m.

Pardavimų pelningumo rodikliai apskaičiuojami kaip pelno ir pardavimo pajamų santykis procentais. Pasirinkus kai kuriuos pelno rodiklius gali būti įvertinamas bendrasis, veiklos ir grynasis pelningumas, kurie pateikti 2.13 paveiksle.

2.13 pav. UAB “Eternit Baltic” pardavimų pelningumo dinamika 2008–2012 m.

Iš 2.13 pav. matome, kad UAB “Eternit Baltic” visi pardavimo pelningumo rodikliai nuo 2008 m. turėjo mažėjimo tendenciją ir 2009 m. bendrasis pardavimo pelningumas buvo sumažėjęs iki 17,39 proc., veiklos pelningumas iki -24,94 proc., o grynasis pardavimo pelningumas iki -47,42 proc. Tai buvo didžiausias pardavimų pelningumų sumažėjimas per 2008–2012 m. analizuojamą laikotarpį, tokiam dideliam sumažėjimui įtakos galėjo turėti 2009 m. Lietuvoje prasidėjusi ekonominė krizė. Veiklos ir grynojo pardavimo pelningumo rodiklių reikšmių sumažėjimas 2010 m. beveik buvo toks pat -2,72 proc. ir -3,57 proc. Didžiausias

pardavimų pelningumas buvo 2012 m., kai bendrasis pardavimo pelningumas sudarė 27,71 proc., veiklos pelningumas 9,76 proc., o bendrasis pardavimo pelningumas sudarė 6.43 proc. Per visą analizuojamą laikotarpį nuo 2008 m. iki 2012 m. visi pardavimų pelningumo rodikliai turėjo didėjimo tendenciją: bendrasis pardavimo pelningumas padidėjo 1,98 proc. punkto, veiklos pelningumas – 14,53 proc. punkto, o grynasis pardavimo pelningumas – 15,41 proc. punkto.

2.5. Bankroto tikimybės prognozavimas

Įmonės bankroto prognozavimas – tai įmonės finansinės veiklos įvertinimo sistema, kurios pagalba nustatomi įmonės veiklos kritiniai veiksniai, lemiantys įmonės bankrotą. Objektivus situacijos vertinimas, sugebėjimas nustatyti riziką, laiku priimti teisingi sprendimai yra svarbios prielaidos užtikrinančios įmonės veiklos stabilumą ir tęstinumą.

Atliekant UAB „Eternit Baltic“ bankroto diagnostiką, naudojamas teorinėje dalyje apžvelgtas santykinių rodiklių modelis. Bankroto tikimybės analizė atliekama naudojant vieną iš populiariausių E. Altman modelių. Šis modelis buvo pasirinktas dėl to, kad jo populiarumą lemia privalumų akcentavimas daugelio autorių mokslinėje literatūroje. UAB „Eternit Baltic“ akcijos nekotiruojamos vertybinių popierių biržoje, todėl bankroto diagnostikai pasirinktas E. Altman penkių rodiklių modelis įmonėms, kurios neprekiauja savo akcijomis biržoje. Skaičiavimų rezultatai parodyti 2.16 lentelėje.

2.16 lentelė

UAB „Eternit Baltic“ bankroto tikimybės analizė 2008–2012 m. pagal E. Altman modelį

Rodiklis	Koef.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Apyvartinis kapitalas / Turtas	0,717	0,161	-0,086	-0,049	0,083	0,016
Nepaskirstytas pelnas / Turtas	0,847	-0,014	-0,138	-0,134	-0,143	-0,119
Pelnas prieš mokesčius / Turtas	3,107	-0,138	-0,453	-0,134	-0,030	0,196
Nuosavas kapitalas / Įsipareigojimai	0,42	0,079	0,047	0,037	0,142	0,181
Pardavimo pajamos / Turtas	0,995	0,491	0,324	0,347	0,535	0,768
Z rodiklis		0,580	-0,305	0,067	0,588	1,042
Bankroto tikimybė		Labai didelė	Labai didelė	Labai didelė	Labai didelė	Labai didelė

Pagal atliktus skaičiavimus iš 2.16 lentelėje pateiktų rezultatų galima pasakyti, kad UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. laikotarpiu bankroto tikimybė yra labai didelė, kadangi koeficiento Z reikšmė pateko į koeficiento nuo 1,23 ir mažiau ribas. Per analizuojamą 2008–2012 m. laikotarpį palyginti labai žemai koeficiento reikšmei įtakos turėjo neigiama

nepaskirstyto pelno (nuostolio) santykio su turtu reikšmė. Koeficiento Z reikšmė labiausiai sumažėjo (iki -0,305) 2009 m., tai įtakojo santykiniai pelningumo rodiklių sumažėjimas, taip pat apyvartinio kapitalo sumažėjimas bei sumažėjęs nuosavas kapitalas. Nuo 2010 m. koeficiento Z reikšmė palaipsniui augo, tam įtakos labiausiai turėjo pardavimo pajamų augimas: 2010 m. – 19,78 proc. lyginant su 2009 m., 2011 m. – 53,85 proc. lyginant su 2010 m., o 2012 m. – 27,21 proc. lyginant su 2011 m. (žr. 11 priedą). Nežiūrint, kad koeficientas Z kasmet gerėjo, tačiau įmonės vadovams reikėtų susirūpinti, nes dideli įsipareigojimai neigiamai veikia įmonės apyvartinį kapitalą ir įmonei gali kilti grėsmė tapti nemokia. Dėl turimų didelių ir ilgalaikių įsipareigojimų UAB „Eternit Baltic“ gali iškilti problemos atsiskaitymuose su kreditoriais bei tiekėjais. O sutrikus atskaitymams įmonę gali ištikti bankrotas. Todėl vadovai turi priimti atitinkamus sprendimus įmonės stabilumui pagerinti.

2.6. UAB „Eternit Baltic“ finansinės būklės prognozavimas

Trendas – tai sekų komponentė, išreiškianti bendrą didėjimo arba mažėjimo tendenciją. Dažniausiai trendas surandamas naudojant mažiausių kvadratų metodą bei regresinę analizę. Trendas yra nusakomas algebrine funkcija. Ji kaip ir regresijos atveju, gali būti parinkta įvairiausiu pavidalu.

Tiesinis sekų trendas yra aproksimuojamas tiesinės regresijos lygtimi $y=a+bx$, kur x yra rodiklio eilės numeris laiko eilutėje. Krypties koeficientas b lemia aproksimuojančios kreivės polinkį. Jo reikšmė parodo rodiklio kaitos intensyvumą. Jei koeficientas b yra teigiamas tai ir rodiklio reikšmė auga, jei neigiamas – mažėja. Koreliacijos koeficientas rodo pokyčių statistinį patikimumą.

Norint numatyti UAB „Eternit Baltic“ veiklos perspektyvas, bus atlikta pardavimo pajamų prognozė 2013-2014 m. pagal tiesinį trendą. Šis metodas leidžia garantuoti minimalius nuokrypius tarp faktinių ir teoriškai apskaičiuotų reikšmių.

2.17 lentelė

Trendo tiesinės lygties apskaičiavimas pajamoms

Metai (t)	Pajamos mln. Lt (y)	t(x)	t ²	t*y	t ² *y
2008	37,8	1	1	37,8	37,8
2009	26,5	2	4	53	106
2010	31,8	3	9	95,4	286,2
2011	48,9	4	16	195,6	782,4
2012	62,2	5	25	311	1555
Iš viso	207,2	15,0	55,0	692,8	2767,4

Pagrindinėje tiesinėje trendo lygtyje esantiems a_0 ir a_1 nežinomiesiems apskaičiuoti naudojamos šios formulės:

$$Y_t = a_0 + a_1 t; \quad a_1 = \frac{n \sum t * y - \sum t * \sum y}{n \sum (t^2) - (\sum t)^2}; \quad a_0 = \frac{1}{n} (\sum y - a_1 \sum t)$$

Prieš tai išvardintų formulių pagalba gauname tiesinio trendo funkciją.

$$a_1 = 7,12; \quad a_0 = 20,08.$$

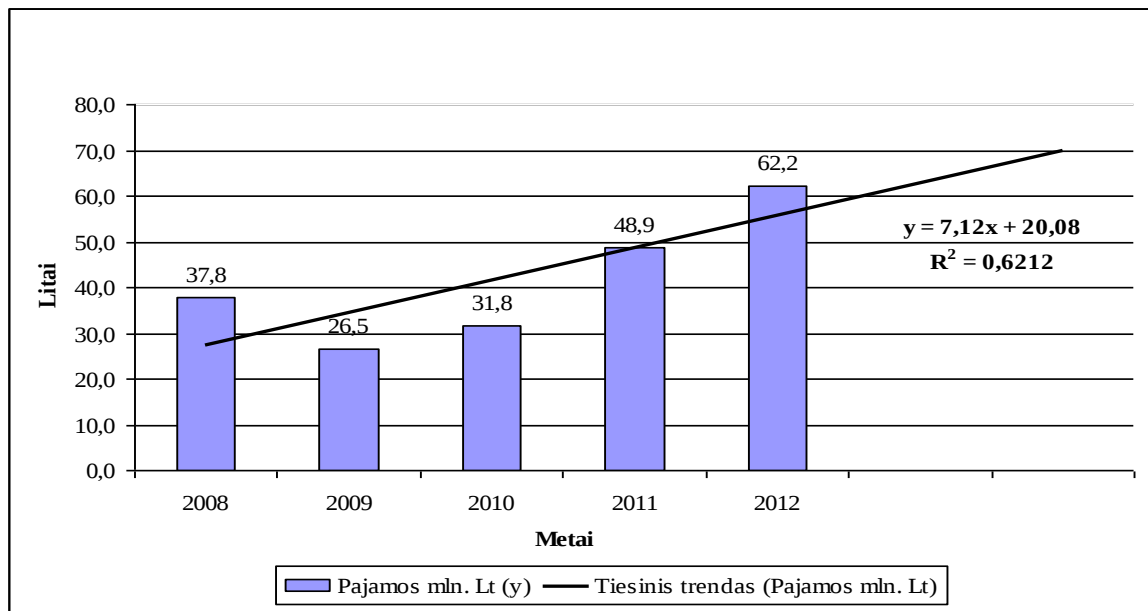
Taigi gaunasi tokia trendo funkcija:

$$Y = 20,08 + 7,12t;$$

Pagal šią funkciją galima prognozuoti būsimus rezultatus su turimų duomenų pagalba. Įsistatę į trendo funkciją reikiamas reikšmes galime apskaičiuoti prognozuojamų metų pajamas.

$$y_{2013} = 20,08 + 7,12 * 6; \quad y_{2013} = 62,8 \text{ mln. Lt};$$

$$y_{2014} = 20,08 + 7,12 * 7; \quad y_{2014} = 69,92 \text{ mln. Lt};$$

2.14 pav. UAB „Eternit Baltic“ pardavimo pajamos 2008-2012 m.

Atlikta prognozė pagal tiesinį trendo metodą numato įmonei nežymų pardavimo pajamų augimą ateinantiems dviem metams (žr. 2.14 pav.), t.y. 2013 m. pajamos išaugs iki 62,8 mln. Lt, o paskutiniaisiais prognozės metais (2014 m.) turėtų išaugti iki 69,92 mln.Lt.

Trendo tiesinės lygties apskaičiavimas grynam pelnui

Metai (t)	Grynasis pelnas (nuostoliai) mln. Lt (y)	t(x)	t ²	t*y	t ² *y
2008	-3,4	1	1	-3,4	-3,4
2009	-12,6	2	4	-25,2	-50,4
2010	-1,1	3	9	-3,39	-10,17
2011	-0,9	4	16	-3,6	-14,4
2012	4,0	5	25	20	100
Iš viso	-14,0	15,0	55,0	-15,6	21,6

Pagal aukščiau nurodytas formules gauname tiesinio trendo funkciją.

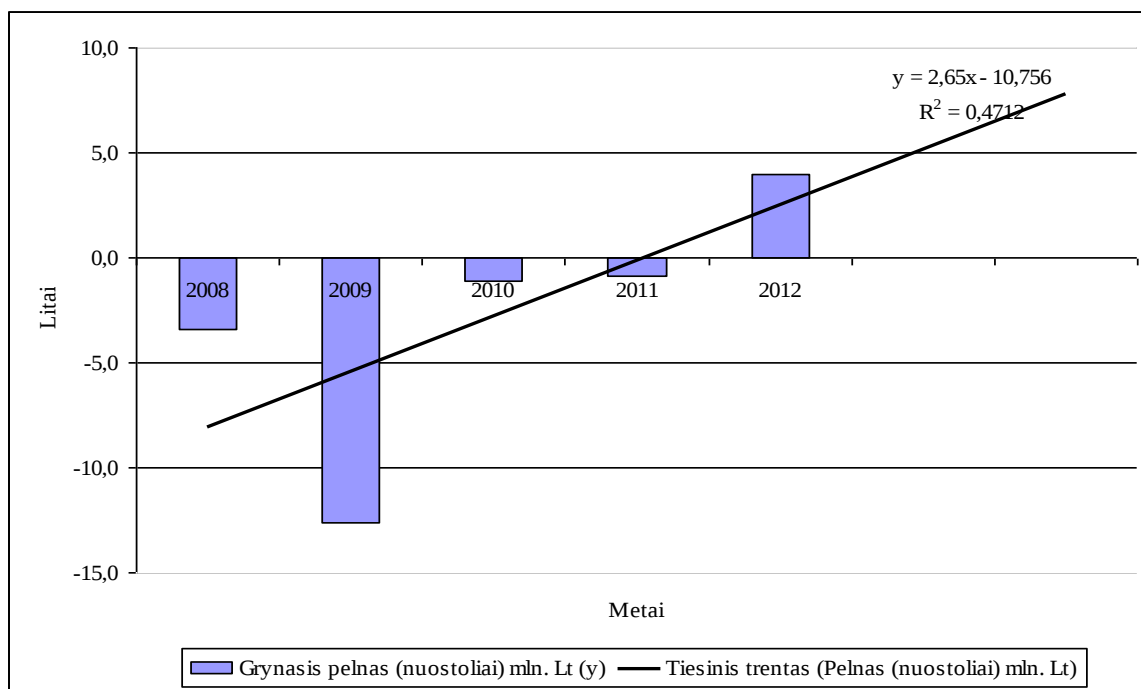
$$a_1 = 2,65; a_0 = -10,756.$$

Taigi gaunasi tokia trendo funkcija:

Y = -10,756 + 2,65t; Pagal šią funkciją apskaičiuojame 2013 m. ir 2014 m. prognozuojamą grynąjį pelną.

$$y_{2013} = -10,756 + 2,65 \cdot 6; y_{2013} = 5,14 \text{ mln. Lt};$$

$$y_{2014} = -10,756 + 2,65 \cdot 7; y_{2014} = 7,79 \text{ mln. Lt};$$

2.15 pav. UAB „Eternit Baltic“ grynasis pelnas 2008-2012 m.

Atlikta prognozė pagal tiesinį trendo metodą numato įmonei tolygų grynojo pelno augimą ateinantiems dviem metams (žr. 2.15 pav.), t.y. 2013 m. grynasis įmonės rezultatas išaugs iki 5,14 mln. Lt, o paskutiniaisiais prognozės metais (2014 m.) turėtų išaugti iki 7,79 mln.Lt.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Išanalizavus darbe nagrinėtus užsienio ir lietuvių teorinius įmonės finansų analizės aspektus, galima teigti, kad pagrindinis finansinės analizės tikslas yra įmonės finansinio stabilumo, investicijų patikimumo ir pelningumo įvertinimas. Įmonės finansinės būklės analizei dažniausiai naudojami šie metodai: vertikaloji, horizontalioji ir santykinė analizė.
2. Nustatyta, kad finansinius santykinius rodiklius pagal daugumą autorių būtų tikslinga skirstyti į pagrindines tris rodiklių grupes – mokumo, veiklos efektyvumo ir pelningumo. Įmonės bankroto diagnozavimui taikomas metodas – finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių analizė. Išanalizavus prognozavimo metodus, nuspręsta naudoti Trendo tiesinį metodą.
3. Atlikus UAB „Eternit Baltic“ turto vertikaliąją ir horizontaliąją analizę, pastebėta, kad didžiąją turto struktūroje dalį 2008–2012 m. sudarė ilgalaikis turtas nuo 58,74 proc. iki 86,02 proc., tam didžiausią įtaką turėjo išaugęs ilgalaikis materialusis turtas, kuris padidėjo ryšium su naujos gamyklos linijos statyba. Tai rodo ilgalaikio turto padidėjimas net 1,54 karto arba 24.421.396 Lt per 2008–2012 m. Šis padidėjimas rodo, kad įmonės vadovai plėsdami savo veiklą daug lėšų skyrė investicijoms į materialųjį turtą, nes įmonės įranga buvo jau nusidėvėjusi, nebeatitiko šiuolaikinių produkcijos gamybos technologijų reikalavimų.

Turto struktūroje ir dinamikoje labiausiai kito trumpalaikis turtas. Per nagrinėjamą laikotarpį jis sumažėjo 64,28 proc. arba 20.284.558 Lt. Tai susiję su atsargų pokyčiais, ypač pagamintos produkcijos vertės pasikeitimais. 2008 m. įmonė paliko sandėliuoti daug pagamintos produkcijos motyvuodama tuo, kad prasidėjus statyboms ir sumažėjus gamybos apimtims, patenkintų pirkėjų poreikius (27,49 proc. viso turto turimo).

Pokyčiai aktyvų judėjime pakeitė ir kapitalo judėjimą. Įmonės nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūros ir jos pokyčių analizė parodė, kad finansavimo šaltinių požiūriu padėtis įmonėje tapo labiau priklausoma nuo išorinių finansavimo šaltinių, t.y. įmonės veikla 2008–2012 m. finansuojama skolintomis lėšomis (81,20 proc.–56,91 proc.). Iš jų didžiausią dalį sudarė ilgalaikės finansinės skolos 62,39 proc. (2008 m.) ir 45,22 proc. (2012 m.). Dinaminiu požiūriu įmonė paskutiniaisiais metais (2012 m.) tampa mažiau priklausoma nuo skolinto kapitalo, nes per nagrinėjamą laikotarpį nuosavas kapitalas padidėjo 2,1 karto, o mokėtinos sumos ir įsipareigojimai sumažėjo 26,11 proc. punkto.

4. Iš pelno (nuostolių) ataskaitos struktūros analizės nustatyta, kad pardavimo savikaina 2008–2012 m. sudarė 74,27 proc.–72,29 proc., nuo pardavimo pajamų. Toks savikainos lygis yra pakankamai aukštas ir gana reikšmingai įtakoja žemą bendrojo pelno lygį. Bendrojo pardavimo pelningumo tendencijos nuo 2008 m. (25,73 proc.) iki 2012 m. (27,71 proc.) gerėjo, buvo nežymūs pokyčiai per nagrinėjamą laikotarpį, pagal orientacinio pelningumo

vertinimo lygį yra vertinamas kaip geras. Veiklos pelningumas per nagrinėjamą laikotarpį kito netolygiai: 2008 m. jis siekė -4,77 proc., 2009 m. sumažėjo net iki 24,94 proc., o vėlesniais metai gerėjo, kol gautas teigiamas rodiklis (3,06 proc.–2011 m. ir 9,76 proc.–2012 m.). Tačiau veiklos pelningumo lygis vis vien yra žemas ir 2008 – 2011 m. vertinamas kaip blogas, o jau 2012 m. kaip patenkinamas, nes viršijo 5 proc. Tokią padėtį lėmė didelės veiklos sąnaudos, ypač 2008–2009 m. (30,49 proc.–42,33 proc.). Pastebėjus, kad veiklos sąnaudos yra labai didelės, buvo detaliau atlikta veiklos sąnaudų stuktūros analizė. Kurioje vyrauja darbo užmokestis ir socialinis draudimas, kuris 2012 m. sudarė 31,91 proc., nes padidėjo administracijos darbuotojų skaičius trimis darbuotojais ir buvo išmokėtos premijos vadovybei. Antroje vietoje kitos išlaidos, kurios 2009 m. sudarė 45,13 proc. veiklos sąnaudų lygio, o 2012 m. ženkliai sumažėjo iki -1.14 proc. Taip pat didelį veiklos sąnaudų dalį sudarė transporto išlaidos, kurios 2012 m. padidėjo iki 34,01 proc. Grynasis pardavimo pelningumo rodiklis UAB „Eternit Baltic“ 2008–2011 m. buvo neigiamas (2009 m. sudarė net -47,42 proc.), išskyrus 2012 m. tapo teigiamas ir sudarė 6,43 proc., kai įmonėje vienas pardavimo litas uždirbo 6 centus grynojo pelno. Tačiau nėra pakankamai geras ir 2008–2011 m. vertinamas kaip blogas. Turto pelningumo rodiklis buvo mažiausias 2009 m. kada vienam turto litui teko 15 centų grynojo nuostolio. 2010–2012 m. turto pelningumo rodiklis gerėjo ir 2012 m. jis pasiekė 5 centus grynojo pelno. UAB „Eternit Baltic“ pasižymi labai žemu nuosavo kapitalo pelningumo lygiu. 2008–2011 m. rodiklis buvo žymiai mažesnis už 1, tuo tarpu 2012 m. jis viršijo net 11. Per visą nagrinėjamą laikotarpį jis padidėjo 35,11 proc.

5. Įvertinus UAB „Eternit Baltic“ finansinę būklę pagal mokumo rodiklius, galima apibendrinti, kad per visą nagrinėjamą laikotarpį (2008–2012 m.) mokumo rodikliai buvo blogi, o ypač 2009–2010 m. Tai galima paaiškinti dėl Lietuvoje prasidėjusios ekonominės krizės. Apyvartinis kapitalas nuo 2008 iki 2012 m. sumažėjo 15.330.430 Lt, tam įtakos turėjo apyvartinio kapitalo trūkumas, kas pablogino atsiskaitymus, pvz. 2009 m. bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas buvo 0,50, kai šis rodiklis turėtų būti nors virš 1, kad būtų įmonės mokumas vertinamas patenkinamai. Greitasis trumpalaikio mokumo koeficientas yra vertinamas kaip nepatenkinamas, nes nuo 0,66 poc. (2008 m.) sumažėjo iki 0,28 proc. (2012 m.) Absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas taip vertinamas kaip nepatenkinamas, nes per 2008-2012 m. nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo 0,04 punkto (nuo 0,11 iki 0,07).

Ilgalaikio mokumo rodikliai per nagrinėjamą laikotarpį buvo blogi. Bendrasis skolos koeficientas įmonei paėmus ilgalaikę paskolą nuo 2008 m. iki 2010 m. padidėjo nuo 0,81 iki 0,91. Tai rodo, kad įmonės veikla vykdoma labiau skolintomis nei nuosavomis lėšomis. Analogiškai didėjo ir ilgalaikių skolų koeficientas, tam turėjo įtakos 2008 m. gauta ilgalaikė paskola naujai gamybos linijai statyti.

6. Apžvelgiant veiklos efektyvumo rodiklius, galima išskirti, kad pardavimo prekių savikaina vienam pardavimų litui yra gana aukšta, tačiau pagal pasaulinę praktiką gali svyruoti 50–90 proc. ribose. UAB „Eternit Baltic“ šis rodiklis siekia nuo 74 proc. (2008 m.) iki 72 proc. (2012 m.). Blogiausias sąnaudų lygio rodiklis, tai veiklos sąnaudos vienam pardavimo litui, teigiama, kad normalios rodiklio kitimo ribos literatūros šaltiniuose nurodomos 10-15 proc., o šis rodiklis siekia nuo 30 proc. (2008 m.) iki 18 proc. (2012 m.).

Viso turto apyvartumas ir ilgalaikio turto apyvartumas įmonėje per 2008–2012 m. buvo blogas, nes praktikoje skaitoma, kad šie rodikliai turi būti ribose 1-2, o gautos reikšmė yra žymiai mažesnės ir nesiekė 1, tai rodo, kad įmonė neefektyviai naudojo savo turimą turtą pardavimo pajamoms garantuoti.

Trumpalaikio turto apyvartumas per 2008–2012 m. buvo geras (1,20–5,52 karto) arba 2012 m. trumpalaikio turto apyvarta buvo padaryta per 66 dienas. Per nagrinėjamą laikotarpį nuo 2008 m. iki 2012 m. atsargos įmonėje sumažėjo 2,56 karto, o atsargų apyvartumas dienomis sumažėjo nuo 288 iki 70 dienų arba 1,27 iki 5,20 karto per metus. Debetinės skolos apyvartumo rodiklis dienomis pagerėjo net 48 dienomis (2008–2012 m.) arba 25,58 karto. Tai leidžia įmonei turėti reikiamų pinigų kiekį atsiskaitymams su tiekėjais, su darbuotojais.

7. Remiantis E. Altman modelio Z koeficiento gautomis reikšmėmis UAB „Eternit Baltic“ bankroto tikimybė visais analizuojamais metais buvo labai didelė, o didžiausią grėsmę kelė didelės skolos tiekėjams. Prognozuojant 2013–2014 m. pardavimo pajamas ir grynąjį pelną pagal gautas reikšmes, galima teigti, kad bankroto tikimybė įmonei mažės, o grynasis pelnas tik didės.

Rekomendacijos

1. Nustatyta, kad UAB „Eternit Baltic“ grynąjį pelną didele dalimi įtakoja veiklos sąnaudos, todėl siūloma mažinti veiklos sąnaudas pertvarkant darbuotojų materialinio skatinimo sistemą (premijas), susiejant skatinimą su galutiniu įmonės veiklos rezultatais. Gręšiant bankrotui sumažinti minimaliai darbuotojų skaičių.
2. Pasinaudojant įmonės partneriais ir plačia geografine veikla plėsti rinkas, taip didinant pardavimus ir ieškant naujų pirkėjų. Tokiu būdu įmonė greičiau galės padengti finansines skolas.
3. Kadangi pagrindiniai žaliavos tiekėjai yra AB „Akmenės Cementas“ bei kitų šalių įmonės (Vokietijos, Belgijos, Šveicarijos, Liuksemburgo), tai siūloma ieškoti alternatyvių įmonių Lietuvoje, kurios tiektų analogiškas žaliavas. Taip bus sumažintos transportavimo išlaidos.

4. Rekomenduojama nuolat atlikti finansinės būklės įvertinimo analizę siekiant užkirsti neigiamiems padariniams, numatyti galimas veiklos spragas ir analizę panaudojant tolesniam įmonės veiklos tęstinumo prognozavimui ir sprendimų priėmimui.

LITERATŪRA

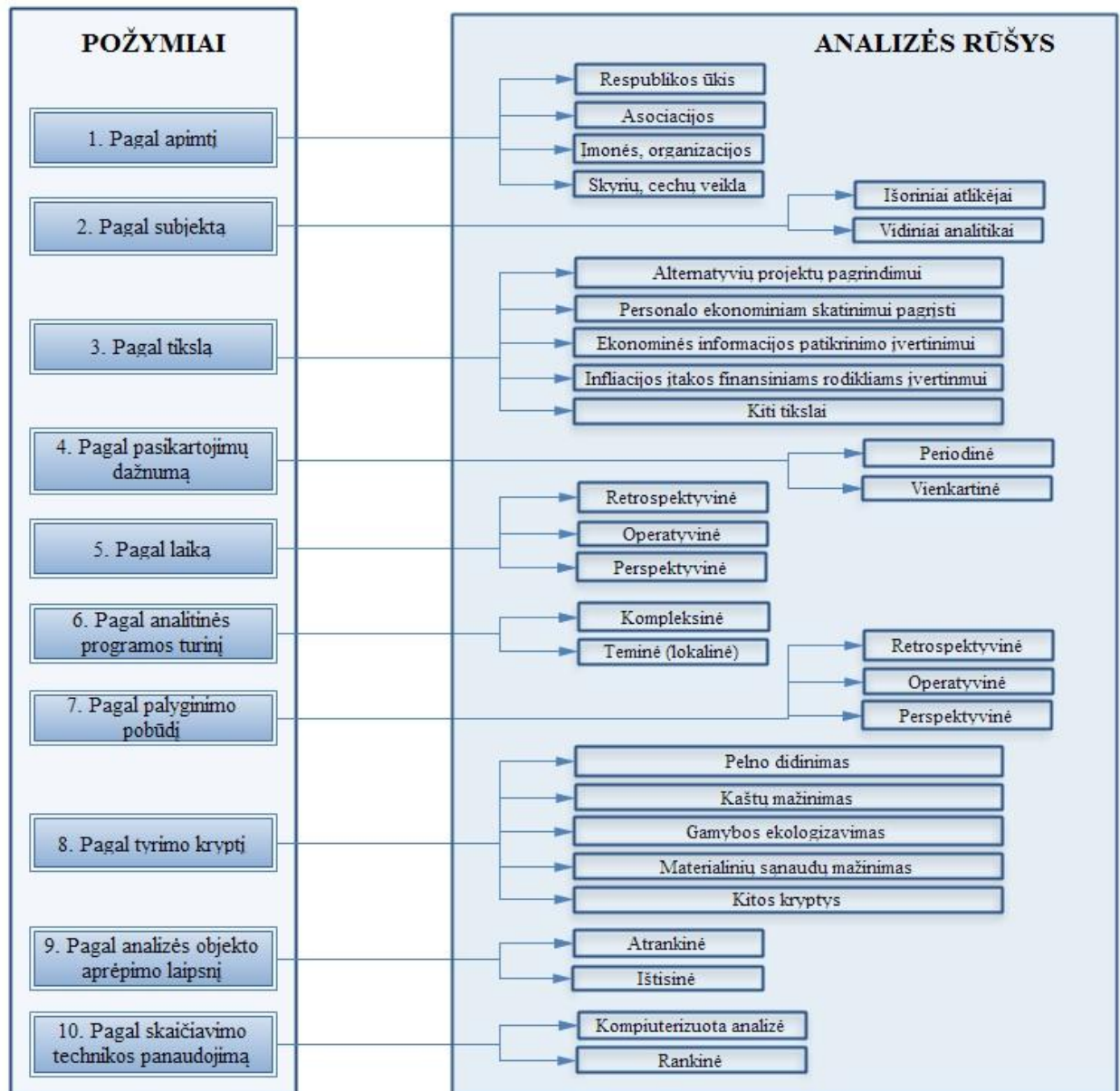
1. Aleknevičienė, V. (2011). *Įmonės finansų valdymas*: vadovėlis. Kaunas: Spalvų kraitė.
2. Bagdžiūnienė, V. (2006). *Įmonių veiklos planavimas ir analizė*: esmė ir verslo situacijos. Vilnius: Conto litera.
3. Brealey, R. A., Myers, S. C. (2000). *Principles of Corporate Finance*. Boston: Irwin McGraw–Hill.
4. Budrevičius, A. (2007). *Prognozavimo metodai vadyboje*: mokomoji knyga. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
5. Budrikienė, R., Paliulytė, I. (2012, vasaris). Bankroto prognozavimo modelių pritaikomumas skirtingo mokumo ir pelningumo įmonėms. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*, Nr. 26, p. 90.
6. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2009). *Finansų analizė*: vadovėlis. Kaunas: Technologija.
7. Butkutė, J. (1999, sausis). Prognozavimo vaidmuo įmonės valdyje. *Inžinerinė ekonomika*, Nr. 1, p. 29-32.
8. Darškuvienė, V. (2010). Vertybinių popierių birža NASDAQ OMX. *Įmonių finansinė analizė rodiklių skaičiavimo metodika* [interaktyvus] [žiūrėta 2013-02-15]. Prieiga per internetą:
<http://www.nasdaqomxbaltic.com/files/vilnius/leidiniai/Rodikliu_skaiciavimo_metodika-final.pdf>.
9. Daujotaitė, D. (2006). *Finansinis auditas*: mokomoji knyga. Vilnius: Vilniaus vadybos aukštoji mokykla.
10. Fridson, M., Alvarez, F. (2002). *Financial statement analysis: A practitioner's guide*. New York: John Wiley.
11. Galinienė, B., Mašalaitytė, L. (2007). *Verslo vertinimo kokybei turintys įtakos finansinės analizės aspektai* [interaktyvus] [žiūrėta 2012-11-15]. Prieiga per internetą:
<<http://www.leidykla.eu/fileadmin/Ekonomika/77/str1.pdf>>.
12. Garškaitė, K. (2008, balandis). Įmonių bankroto prognozavimo modelių taikymas. *Verslo: teorija ir praktika*, Nr. 9, p.281–294.
13. *Įmonių finansinės veiklos vertinimo rodikliai 2000–2003*. (2004). Vilnius: Lietuvos Statistikos departamentas.
14. Juozaitienė, L. (2007). *Įmonės finansai: analizė ir valdymas*: vadovėlis. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
15. Kancerevyčius, G. (2004). *Finansai ir investicijos*. Kaunas: Smaltija.

16. Kancerevyčius, G. (2006). *Finansai ir investicijos*. Kaunas: „Smaltijos“ leidykla.
17. Lazauskas, J. (2005). *Įmonių ūkinės ir komercinės veiklos ekonominė analizė*: mokomoji knyga. Vilnius: Technika.
18. Mackevičius, J. (2001). *Auditas: teorija, praktika, perspektyvos*. Vilnius: Lietuvos mokslas.
19. Mackevičius, J. (2007). *Įmonių veiklos analizė*: informacijos rinkimas, sisteminimas ir vertinimas: monografija. Vilnius: TEV.
20. Mackevičius, J. (2006, rugsėjis). Finansinių santykinų rodiklių skaičiavimas ir grupavimas. *Ekonomika*, Nr 75, p. 21.
21. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). *Finansinė analizė*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
22. Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011). *Finansinė analizė*: mokomoji knyga. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras.
23. Mackevičius, J., Rakštelienė, A. (2005, sausis). Altman modelių taikymas Lietuvos įmonių bankrotui prognozuoti. *Pinigų studijos*, Nr. 1, p. 24.
24. Mackevičius, J., Silvanavičiūtė, S. (2006, lapkritis). Įmonių bankroto prognozavimo modelių tinkamumo nustatymas. *Verslas: teorija ir praktika*, Nr. 4, p. 193.
25. Martišius, S. A. (2000). *Ekonometrija ir prognozavimas*: studijų vadovas. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
26. Melicher, R. W., Norton, E. A. (2003). *Finance: introduction to institutions, investments, and management*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
27. Pabedinskaitė, A. O. (2005). *Koreliacinė regresinė analizė. Prognozavimas*. Vilnius: Technika.
28. Poškaitė, D. (1993). *Pagrindinių finansinių rodiklių analizė*. Vilniaus: Informacijos ir leidybos centras.
29. Puteikienė, R. (2009). *Verslo ekonomika*: mokomoji knyga. Vilnius: Vilniaus kolegija.
30. Rutkauskas, A. V., Damašienė, V. (2002). *Finansų valdymas*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
31. Rutkauskas, V., Stankevičius, P. (2004). *Finansų analizė, valdymas ir prognozavimas*. Vilnius: VPU leidykla.
32. Rutkauskas, A. V., Sūdžius, V., Mackevičius, V. (2009). *Verslo finansų principai ir praktika*: mokomoji knyga. Vilnius: Technika.
33. Rutkauskas, A. V., Sūdžius, V., Mackevičius, V. (2008). *Verslo finansai: sistema, struktūra ir elementai*: mokomoji knyga. Vilnius: Technika.
34. Rutkauskas, A. V., Šečkutė, L., Pabedinskaitė, A. (2002, liepa). Finansų prognozavimas esant neapibrėžtumui. *Ekonomika*. Nr. 57, p. 56.

35. Савицкая, Г. В. (2004). *Экономический анализ: учебник*. Москва: Новое знание.
36. Šečkutė, L., Pabedinskaitė, A. (2002, sausis). Prognozavimo metodų taikymas versle informacinės visuomenės raidos sąlygomis. *Inžinerinė ekonomika*, Nr.1, p. 27.
37. Шеремет, А. Д. (2002). *Теория экономического анализа: учебник для студентов экономических специальностей*. Москва: Финансы и статистика.
38. Šlekienė, D., Klimavičienė, I. (2000). *Įmonės veiklos finansinis įvertinimas: mokomoji knyga*. Kaunas: Technologija.
39. Urniežius, R. (2004). *Ūkinės veiklos ekonominė analizė*. Vilnius: Ekonomikos mokymo centras.
40. Žvinklys, J., Vabalas, E. (2006). *Įmonės ekonomika: mokomoji knyga*. Vilnius: VVAM.

PRIEDAI

Finansų analizės rūšys

Šaltinis: Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2009), p. 16

Mokumo rodikliai ir rekomenduojamos ribos

Rodiklis	Formulė	Rekomenduojamos ribos
Apyvartinis kapitalas	Trumpalaikis turtas – trumpalaikiai įsipareigojimai	Neigiama reikšmė – blogai Didelė reikšmė – aukštas likvidumo lygis
Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai	Gerai 1,2 – 2,0 Blogai >2.5
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	Trumpalaikis turtas – atsargos / trumpalaikiai įsipareigojimai	Neturėtų būti mažesnis kaip 1
Absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas	Grynieji pinigai / trumpalaikiai įsipareigojimai	Neturėtų būti mažesnis kaip 0,2 – 0,25
Bendrasis skolos koeficientas	Visi įsipareigojimai (ilgalaikiai ir trumpalaikiai) / turtas	Labai gerai 0.3 – 0,5 Blogai >0,7
Ilgalaikių skolų koeficientas	Ilgalaikiai įsipareigojimai / turtas	Labai gerai <0.3 Geras 0.3 – 0.5 Blogai >0.5

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011 p. 95–103).

Turto apyvartumo rodikliai

Rodiklis	Formulė	Rekomenduojamos ribos
Trumpalaikio turto apyvartumas kartais	Pardavimo pajamos / Trumpalaikio turto vidutinė vertė	Kuo didesnis, tuo geriau
Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis	Vidutinė trumpalaikio turto vertė x 365 d. / pardavimo pajamos	Kuo mažesnis, tuo geriau
Atsargų apyvartumas kartais	Pardavimo savikaina / Vidutinės atsargos	Kuo didesnis, tuo geriau
Atsargų apyvartumas dienomis	Vidutinės atsargos x 365 d. / pardavimo savikaina	Kuo mažesnis, tuo geriau
Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumas kartais	Pardavimo pajamos / Vidutinė debetinė skola (gautinos sumos)	Kuo didesnis, tuo geriau
Debetinės skolos apyvartumas dienomis	Vidutinė debetinė skola x 365 d. / Pardavimo pajamos	Labai gerai < 30 dienų Geras < 45 dienos Patenkinamas iki 60 dienų
Viso turto apyvartumas	Pardavimo pajamos / Viso turto vidutinė vertė	Labai geras > 2,0 Geras > 1,0 Patenkinama 1,0 Nepatenkinamas < 1,0
Ilgalaikio turto apyvartumas	Pardavimo pajamos / Ilgalaikio turto vidutinė vertė	Labai geras > 1,5 Geras > 1,0 Patenkinamas 1,0 Nepatenkinamas < 1,0

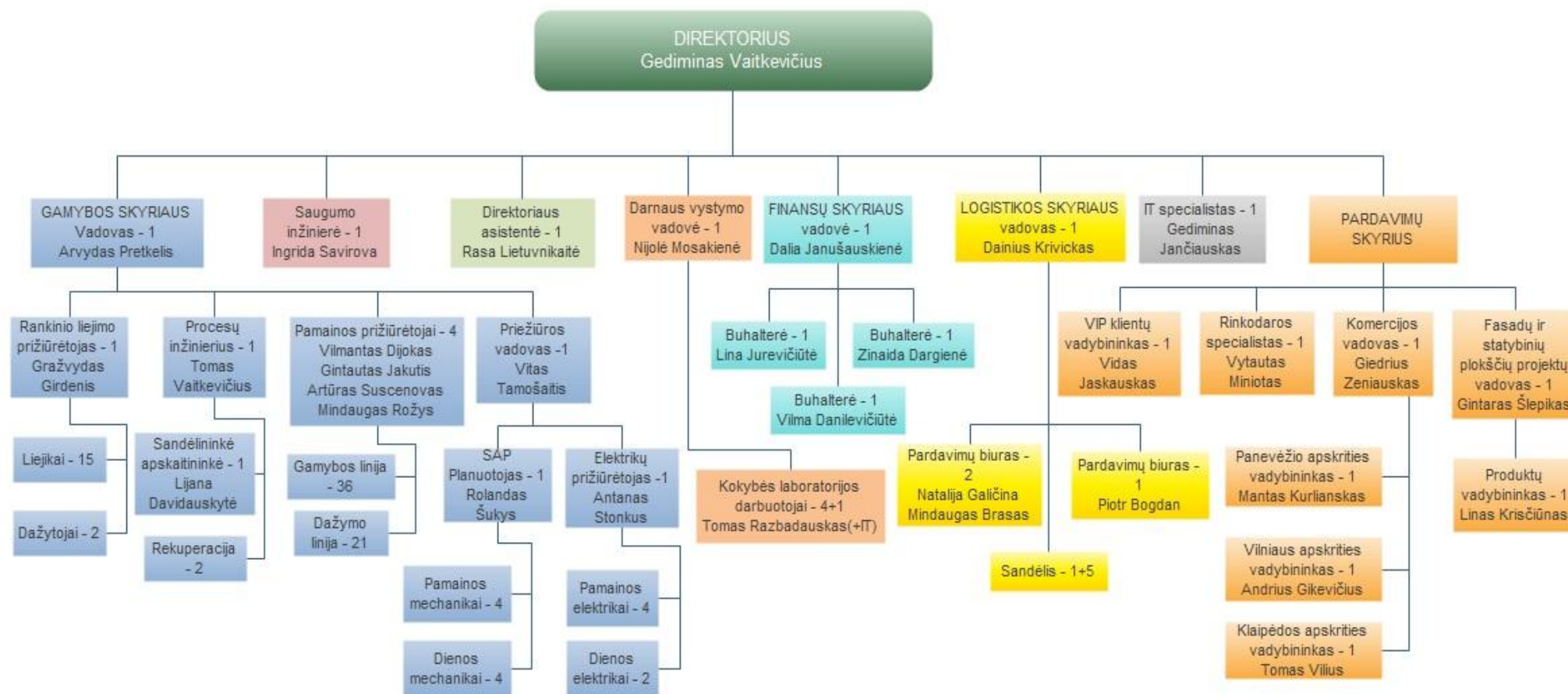
Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Mackevičius, J., Poškaitė, D., Vilis, L. (2011), p. 114–117.

Orientacinės santykinų rodiklių reikšmės ir jų vertinimas

Rodiklis	Reikšmės			
Įvertinimas pagal Statistikos departamento metodiką	Labai gerai	Gerai	Patenkinamai	Nepatenkinamai
Mokumo rodikliai				
Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas	>2,0	1,5-2,0	1,0-1,5	<1,0
Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas	>1,5	1,2-1,5	1,0-1,2	<1,0
Bendrasis skolos koeficientas	<0,3	0,3-0,5	0,5-0,7	>0,7
Ilgalaikių skolų koeficientas	<0,3	0,3-0,5	0,5-0,7	>0,7
Veiklos efektyvumo (turto apyvartumo) rodikliai				
Viso turto apyvartumas	>2	1-2	1	<1
Ilgalaikio turto apyvartumas	>1,5	1-1,5	1	<1
Pelningumo rodikliai				
Bendrasis pardavimų pelningumas	>35	15-35	7-15	<7
Grynasis pardavimų pelningumas	>25	10-25	5-10	<5
Turto pelningumas	>20	15-20	8-15	<8
Nuosavo kapitalo pelningumas	>30	20-30	10-20	<10

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis „Įmonių finansinės veiklos vertinimo rodikliai 2000–2003. Vilnius: Statistikos departamentas“, 2000. p.17-18.

UAB „Eternit Baltic“ įmonės organizacinė struktūra

UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. turto vertikalioji analizė

Eil. Nr.	TURTAS	2008	2009	2010	2011	2012	2008 m. struktūra	2009 m. struktūra	2010 m. struktūra	2011 m. struktūra	2012 m. struktūra	2008-2012 m. struktūra
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	%	%	%	%	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	44.931.491	71.839.877	76.532.838	74.017.917	69.352.887	58,74	88,20	83,88	81,39	86,02	27,28
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	36.343	560.224	441.644	306.555	181.756	0,05	0,69	0,48	0,34	0,23	0,18
I.4.	Programinė įranga	36.343	560.224	441.644	306.555	181.756	0,05	0,69	0,48	0,34	0,23	0,18
I.5.	Kitas nematerialusis turtas	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	MATERIALUSIS TURTAS	44.781.358	71.279.653	73.296.764	70.977.640	67.515.280	58,55	87,51	80,34	78,04	83,74	25,19
II.2.	Pastatai ir statiniai	153.117	90.417	37.300.464	36.879.645	35.839.084	0,20	0,11	40,88	40,55	44,45	44,25
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1.620.096	20.416.810	35.563.129	33.700.852	31.229.746	2,12	25,07	38,98	37,06	38,73	36,62
II.4.	Transporto priemonės	557.412	225.387	67.392	44.286	0	0,73	0,28	0,07	0,05	0,00	-0,73
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	214.372	124.073	132.471	222.885	325.168	0,28	0,15	0,15	0,25	0,40	0,12
II.6.	Nebaigta statyba	42.176.618	50.389.951	164.893	0	0	55,14	61,86	0,18	0,00	0,00	-55,14
II.7.	Kitas materialusis turtas	59.743	33.015	68.415	129.973	121.282	0,08	0,04	0,07	0,14	0,15	0,07
III.	FINANSINIS TURTAS	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	113.790	0	2.794.430	2.733.722	1.655.851	0,15	0,00	3,06	3,01	2,05	1,90
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	113.790	0	2.794.430	2.733.722	1.655.851	0,15	0,00	3,06	3,01	2,05	1,90
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	31.558.203	9.614.174	14.704.473	16.928.705	11.273.645	41,26	11,80	16,12	18,61	13,98	-27,28
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	23.878.142	6.352.455	11.795.855	11.600.818	8.692.408	31,22	7,80	12,93	12,76	10,78	-20,44
I.1.	Atsargos	22.116.160	6.288.341	11.577.228	11.525.764	8.651.651	28,91	7,72	12,69	12,67	10,73	-18,18
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	904.700	1.847.767	2.492.633	5.668.724	2.517.906	1,18	2,27	2,73	6,23	3,12	1,94
I.1.2.	Nebaigta gamyba	0	0	2.978.681	2.558.638	3.027.736	0,00	0,00	3,26	2,81	3,76	3,76
I.1.3.	Pagaminta produkcija	21.029.817	4.336.102	5.248.674	2.631.032	2.306.703	27,49	5,32	5,75	2,89	2,86	-24,63
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	181.643	104.472	857.240	667.369	799.307	0,24	0,13	0,94	0,73	0,99	0,75
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	1.761.982	64.114	218.627	75.054	40.756	2,30	0,08	0,24	0,08	0,05	-2,25
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	6.077.253	2.170.039	2.620.769	3.008.230	1.957.233	7,95	2,66	2,87	3,31	2,43	-5,52
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	5.648.802	2.110.710	2.341.164	2.971.557	1.167.837	7,39	2,59	2,57	3,27	1,45	-5,94
II.3.	Kitos gautinos sumos	428.451	59.329	279.605	36.673	789.395	0,56	0,07	0,31	0,04	0,98	0,42
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	1.602.808	1.091.680	287.849	2.319.657	624.005	2,10	1,34	0,32	2,55	0,77	-1,32
	TURTAS IŠ VISO	76.489.694	81.454.051	91.237.311	90.946.622	80.626.532	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

UAB „Eternit Baltic“ 2008–2012 m. nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų vertikalioji analizė

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2010	2011	2012	2008 m. struktūra	2009 m. struktūra	2010 m. struktūra	2011 m. struktūra	2012 m. struktūra	2008-2012 m. struktūra
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	%	%	%	%	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	14.377.995	9.087.419	7.953.404	30.729.532	34.733.596	18,80	11,16	8,72	33,79	43,08	24,28
I.	KAPITALAS	15.370.026	22.074.500	22.074.500	45.775.279	45.775.279	20,09	27,10	24,19	50,33	56,77	36,68
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	15.370.026	22.074.500	22.074.500	24.024.406	24.024.406	20,09	27,10	24,19	26,42	29,80	9,70
I.3.	Akcijų priedai				21.750.873	21.750.873	0,00	0,00	0,00	23,92	26,98	26,98
III.	REZERVAI	261.274	261.274	261.274	261.274	261.274	0,34	0,32	0,29	0,29	0,32	-0,02
III.1.	Privalomasis	261.274	261.274	261.274	261.274	261.274	0,34	0,32	0,29	0,29	0,32	-0,02
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-1.253.305	-13.248.355	-14.382.370	-15.307.021	-11.302.956	-1,64	-16,26	-15,76	-16,83	-14,02	-12,38
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	-3.390.357	-12587981	-1.134.015	-924.638	4.004.065	-4,43	-15,45	-1,24	-1,02	4,97	9,40
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	2.137.052	-660374	-13.248.355	-14.382.383	-15.307.022	2,79	-0,81	-14,52	-15,81	-18,99	-21,78
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	62.111.699	72.366.632	83.283.907	60.217.091	45.892.936	81,20	88,84	91,28	66,21	56,92	-24,28
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	47.722.259	53.033.451	62.291.106	53.816.262	36.457.624	62,39	65,11	68,27	59,17	45,22	-17,17
I.1.	Finansinės skolos	47.722.259	53.033.451	62.291.106	53.793.020	36.436.692	62,39	65,11	68,27	59,15	45,19	-17,20
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	257.198	3.161	0	0	0	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,34
I.1.2.	Kredito įstaigoms	18.022.061	29.530.290	25.457.150	21.384.010	17.310.870	23,56	36,25	27,90	23,51	21,47	-2,09
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	29.443.000	23.500.000	36.833.956	32.409.010	19.125.822	38,49	28,85	40,37	35,64	23,72	-14,77
I.4.	Atidėjimai	0	0	0	23.242	20.932	0,00	0,00	0,00	0,03	0,03	0,03
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	14.389.440	19.333.181	20.992.802	6.400.829	9.435.312	18,81	23,74	23,01	7,04	11,70	-7,11
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	2.036.570	4.073.140	5.673.140	3.054.855	4.073.140	2,66	5,00	6,22	3,36	5,05	2,39
II.2.	Finansinės skolos	291.820	165.963	0	0	0	0,38	0,20	0,00	0,00	0,00	-0,38
II.2.2.	Kitos skolos (Lizingas)	291.820	165.963	0	0	0	0,38	0,20	0,00	0,00	0,00	-0,38
II.3.	Skolos tiekėjams	11.329.695	14.170.313	13.525.340	1.671.493	2.657.676	14,81	17,40	14,82	1,84	3,30	-11,52
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	4.653	29.636	251.419	150.068	1.013.591	0,01	0,04	0,28	0,17	1,26	1,25
II.7.	Atidėjimai	50.000	302.605	902.448	811.499	1.682.745	0,07	0,37	0,99	0,89	2,09	2,02
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	676.702	591.524	640.331	712.914	8.160	0,88	0,73	0,70	0,78	0,01	-0,87
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO	76.489.694	81.454.051	91.237.311	90.946.622	80.626.532	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

8 priedas

UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. turto horizontalioji analizė

Eil. Nr.	TURTAS	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2009-2008 m.		Pokytis 2010-2009 m.		Pokytis 2011-2010 m.		Pokytis 2012-2011 m.		Pokytis per 2008-2012 m.	
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	44.931.491	71.839.877	76.532.838	74.017.917	69.352.887	26.908.386	59,89	4.692.961	6,53	-2.514.920	-3,29	-4.665.031	-6,30	24.421.396	54,35
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	36.343	560.224	441.644	306.555	181.756	523.881	1441,49	-118.580	-21,17	-135.089	-30,59	-124.799	-40,71	145.413	400,11
I.4.	Programinė įranga	36.343	560.224	441.644	306.555	181.756	523.881	1441,49	-118.580	-21,17	-135.089	-30,59	-124.799	-40,71	145.413	400,11
II.	MATERIALUSIS TURTAS	44.781.358	71.279.653	73.296.764	70.977.640	69.171.131	26.498.295	59,17	2.017.111	2,83	-2.319.123	-3,16	-1.806.510	-2,55	24.389.773	54,46
II.2.	Pastatai ir statiniai	153.117	90.417	37.300.464	36.879.645	35.839.084	-62.700	-40,95	37.210.047	41153,82	-420.819	-1,13	-1.040.561	-2,82	35.685.967	23306,34
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1.620.096	20.416.810	35.563.129	33.700.852	31.229.746	18.796.714	1160,22	15.146.319	74,19	-1.862.277	-5,24	-2.471.106	-7,33	29.609.650	1827,65
II.4.	Transporto priemonės	557.412	225.387	67.392	44.286	0	-332.025	-59,57	-157.995	-70,10	-23.106	-34,29	-44.286	-100,00	-557.412	-100,00
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	214.372	124.073	132.471	222.885	325.168	-90.299	-42,12	8.398	6,77	90.414	68,25	102.283	45,89	110.796	51,68
II.6.	Nebaigta statyba	42.176.618	50.389.951	164.893	0	0	8.213.333	19,47	-50.225.058	-99,67	-164.893	-100,00	0		-42.176.618	-100,00
II.7.	Kitas materialusis turtas	59.743	33.015	68.415	129.973	121.282	-26.728	-44,74	35.400	107,22	61.558	89,98	-8.691	-6,69	61.539	103,01
III.	FINANSINIS TURTAS	0	0	0	0	0	0		0		0		0		0	
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	113.790	0	2.794.430	2.733.722	1.655.851	-113.790	-100,00	2.794.430		-60.708	-2,17	-1.077.871	-39,43	1.542.061	1355,18
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	113.790	0	2.794.430	2.733.722	1.655.851	-113.790	-100,00	2.794.430		-60.708	-2,17	-1.077.871	-39,43	1.542.061	1355,18
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	31.558.203	9.614.174	14.704.473	16.928.705	11.273.645	-21.944.029	-69,54	5.090.299	52,95	2.224.231	15,13	-5.655.060	-33,41	-20.284.558	-64,28
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	23.878.142	6.352.455	11.795.855	11.600.818	8.692.408	-17.525.687	-73,40	5.443.400	85,69	-195.038	-1,65	-2.908.410	-25,07	-15.185.734	-63,60
I.1.	Atsargos	22.116.160	6.288.341	11.577.228	11.525.764	8.651.651	-15.827.819	-71,57	5.288.887	84,11	-51.464	-0,44	-2.874.113	-24,94	-13.464.509	-60,88
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	904.700	1.847.767	2.492.633	5.668.724	2.517.906	943.067	104,24	644.866	34,90	3.176.091	127,42	-3.150.818	-55,58	1.613.206	178,31
I.1.2.	Nebaigta gamyba	0	0	2.978.681	2.558.638	3.027.736	0		2.978.681		-420.043	-14,10	469.097	18,33	3.027.736	
I.1.3.	Pagaminta produkcija	21.029.817	4.336.102	5.248.674	2.631.032	2.306.703	-16.693.715	-79,38	912.572	21,05	-2.617.641	-49,87	-324.330	-12,33	-18.723.114	-89,03
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	181.643	104.472	857.240	667.369	799.307	-77.171	-42,48	752.768	720,55	-189.871	-22,15	131.938	19,77	617.664	340,04
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	1.761.982	64.114	218.627	75.054	40.756	-1.697.868	-96,36	154.513	241,00	-143.574	-65,67	-34.297	-45,70	-1.721.226	-97,69
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	6.077.253	2.170.039	2.620.769	3.008.230	1.957.233	-3.907.214	-64,29	450.730	20,77	387.461	14,78	-1.050.997	-34,94	-4.120.020	-67,79
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	5.648.802	2.110.710	2.341.164	2.971.557	1.167.837	-3.538.092	-62,63	230.454	10,92	630.393	26,93	-1.803.720	-60,70	-4.480.965	-79,33
II.3.	Kitos gautinos sumos	428.451	59.329	279.605	36.673	789.395	-369.122	-86,15	220.276	371,28	-242.932	-86,88	752.723	2052,55	360.944	84,24
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	0	0	0	0	0	0		0		0		0		0	
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	1.602.808	1.091.680	287.849	2.319.657	624.005	-511.128	-31,89	-803.831	-73,63	2.031.808	705,86	-1.695.653	-73,10	-978.803	-61,07
	TURTAS IŠ VISO	76.489.694	81.454.051	91.237.311	90.946.622	80.626.532	4.964.357	6,49	9.783.260	12,01	-290.689	-0,32	-10.320.090	-11,35	4.136.838	5,41

UAB "Eternit Baltic" 2008–2012 m. nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų horizontalioji analizė

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2010	2011	2012	Pokytis 2009-2008 m.		Pokytis 2010-2009 m.		Pokytis 2011-2010 m.		Pokytis 2012-2011 m.		Pokytis per 2008-2012 m.	
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	14.377.995	9.087.419	7.953.404	30.729.532	34.733.596	-5.290.576	-36,80	-1.134.015	-12,48	22.776.128	286,37	4.004.065	13,03	20.355.601	141,57
I.	KAPITALAS	15.370.026	22.074.500	22.074.500	45.775.279	45.775.279	6.704.474	43,62	0	0,00	23.700.779	107,37	0	0,00	30.405.253	197,82
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	15.370.026	22.074.500	22.074.500	24.024.406	24.024.406	6.704.474	43,62	0	0,00	1.949.906	8,83	0	0,00	8.654.380	56,31
I.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas				0	0	0		0		0		0		0	
I.3.	Akcijų priedai				21.750.873	21.750.873	0		0		21.750.873		0	0,00	21.750.873	
III.	REZERVAI	261.274	261.274	261.274	261.274	261.274	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
III.1.	Privalomasis	261.274	261.274	261.274	261.274	261.274	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-1.253.305	-13.248.355	-14.382.370	-15.307.021	-11.302.956	-11.995.050	957,07	-1.134.015	8,56	-924.651	6,43	4.004.065	-26,16	-10.049.651	801,85
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	-3.390.357	-12587981	-1.134.015	-924.638	4.004.065	-9.197.624	271,29	11.453.966	-90,99	209.377	-18,46	4.928.703	-533,04	7.394.422	-218,10
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	2.137.052	-660374	-13.248.355	-14.382.383	-15.307.022	-2.797.426	-130,90	-12.587.981	1906,19	-1.134.028	8,56	-924.639	6,43	-17.444.074	-816,27
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS						0		0		0		0		0	
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	62.111.699	72.366.632	83.283.907	60.217.091	45.892.936	10.254.933	16,51	10.917.275	15,09	-23.066.817	-27,70	-14.324.155	-23,79	-16.218.763	-26,11
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	47.722.259	53.033.451	62.291.106	53.816.262	36.457.624	5.311.192	11,13	9.257.655	17,46	-8.474.844	-13,61	-17.358.638	-32,26	-11.264.635	-23,60
I.1.	Finansinės skolos	47.722.259	53.033.451	62.291.106	53.793.020	36.436.692	5.311.192	11,13	9.257.655	17,46	-8.498.086	-13,64	-17.356.328	-32,27	-11.285.567	-23,65
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	257.198	3.161	0	0	0	-254.037	-98,77	-3.161	-100,00	0		0		-257.198	-100,00
I.1.2.	Kredito įstaigoms	18.022.061	29.530.290	25.457.150	21.384.010	17.310.870	11.508.229	63,86	-4.073.140	-13,79	-4.073.140	-16,00	-4.073.140	-19,05	-711.191	-3,95
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	29.443.000	23.500.000	36.833.956	32.409.010	19.125.822	-5.943.000	-20,18	13.333.956	56,74	-4.424.946	-12,01	-13.283.188	-40,99	-10.317.178	-35,04
I.4.	Atidėjimai	0	0	0	23.242	20.932	0		0		23.242		-2.310	-9,94	20.932	
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	14.389.440	19.333.181	20.992.802	6.400.829	9.435.312	4.943.741	34,36	1.659.621	8,58	-14.591.973	-69,51	3.034.483	47,41	-4.954.128	-34,43
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	2.036.570	4.073.140	5.673.140	3.054.855	4.073.140	2.036.570	100,00	1.600.000	39,28	-2.618.285	-46,15	1.018.285	33,33	2.036.570	100,00
II.2.	Finansinės skolos	291.820	165.963	0	0	0	-125.857	-43,13	-165.963	-100,00	0		0		-291.820	-100,00
II.2.2.	Kitos skolos (Lizingas)	291.820	165.963	0	0	0	-125.857	-43,13	-165.963	-100,00	0		0		-291.820	-100,00
II.3.	Skolos tiekėjams	11.329.695	14.170.313	13.525.340	1.671.493	2.657.676	2.840.618	25,07	-644.973	-4,55	-11.853.847	-87,64	986.183	59,00	-8.672.019	-76,54
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	4.653	29.636	251.419	150.068	1.013.591	24.983	536,92	221.783	748,36	-101.351	-40,31	863.523	575,42	1.008.938	21683,61
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai			123	0	0	0		123		-123	-100,00	0		0	
II.7.	Atidėjimai	50.000	302.605	902.448	811.499	1.682.745	252.605	505,21	599.843	198,23	-90.949	-10,08	871.246	107,36	1.632.745	3265,49
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	676.702	591.524	640.331	712.914	8.160	-85.178	-12,59	48.807	8,25	72.583	11,34	-704.754	-98,86	-668.542	-98,79
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO	76.489.694	81.454.051	91.237.311	90.946.622	80.626.532	4.964.357	6,49	9.783.260	12,01	-290.689	-0,32	-10.320.091	-11,35	4.136.838	5,41

UAB " Eternit Baltic" 2008–2012 m. pelno (nuostolių) ataskaitos vertiklioji analizė

Eil. Nr.	Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2008 m. struktūra	2009 m. struktūra	2010 m. struktūra	2011 m. struktūra	2012 m. struktūra
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	%	%	%	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	37.781.555	26.548.515	31.799.987	48.923.595	62.234.352	100	100	100	100	100
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	28.061.554	21.932.518	23.799.403	34.236.033	44.988.255	74,27	82,61	74,84	69,98	72,29
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	9.720.001	4.615.997	8.000.584	14.687.562	17.246.097	25,73	17,39	25,16	30,02	27,71
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	11.520.441	11.238.033	8.865.989	13.192.504	11.171.542	30,49	42,33	27,88	26,97	17,95
IV.1.	Pardavimo	2.779.797	4.821.043	3.570.406	6.033.796	5.538.749	7,36	18,16	11,23	12,33	8,90
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	8.740.644	6.416.990	5.295.583	7.158.707	5.632.793	23,13	24,17	16,65	14,63	9,05
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-1.800.440	-6.622.036	-865.405	1.495.059	6.074.555	-4,77	-24,94	-2,72	3,06	9,76
VI.	KITA VEIKLA	66.455	-32.795	223.366	543.001	598.036	0,18	-0,12	0,70	1,11	0,96
VI.1.	Pajamos	78.085	69.687	264.257	586.307	662.812	0,21	0,26	0,83	1,20	1,07
VI.2.	Sąnaudos	11.630	102.482	40.891	43.306	64.776	0,03	0,39	0,13	0,09	0,10
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-1.659.599	-5.226.430	-3.286.406	-2.901.990	-1.590.657	-4,39	-19,69	-10,33	-5,93	-2,56
VII.1.	Pajamos	81.134	10.768	2.441	46.281	2.228	0,21	0,04	0,01	0,09	0,00
VII.2.	Sąnaudos	1.740.733	5.237.198	3.288.847	2.948.271	1.592.885	4,61	19,73	10,34	6,03	2,56
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-3.393.584	-11.881.260	-3.928.445	-863.930	5.081.934	-8,98	-44,75	-12,35	-1,77	8,17
IX.	PAGAUTĖ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.	NETEKIMAI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	-3.393.584	-11.881.259	-3.928.445	-863.930	5.081.934	-8,98	-44,75	-12,35	-1,77	8,17
XII.	PELNO MOKESTIS	-3.227	706.721	2.794.430	-60.708	-1.077.869	-0,01	2,66	8,79	-0,12	-1,73
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-3.390.357	-12.587.980	-1.134.015	-924.638	4.004.065	-8,97	-47,42	-3,57	-1,89	6,43

UAB " Eternit Baltic" 2008–2012 m. pelno (nuostolių) ataskaitos horizontalioji analizė

Eil. Nr.	Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2009-2008 m.		Pokytis 2010-2009 m.		Pokytis 2011-2010 m.		Pokytis 2012-2011 m.	
		Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	37.781.555	26.548.515	31.799.987	48.923.595	62.234.352	-11.233.040	-29,73	5.251.472	19,78	17.123.608	53,85	13.310.757	27,21
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	28.061.554	21.932.518	23.799.403	34.236.033	44.988.255	-6.129.036	-21,84	1.866.885	8,51	10.436.630	43,85	10.752.222	31,41
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	9.720.001	4.615.997	8.000.584	14.687.562	17.246.097	-5.104.004	-52,51	3.384.587	73,32	6.686.979	83,58	2.558.534	17,42
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	11.520.441	11.238.033	8.865.989	13.192.504	11.171.542	-282.408	-2,45	-2.372.044	-21,11	4.326.514	48,80	-2.020.962	-15,32
IV.1.	Pardavimo	2.779.797	4.821.043	3.570.406	6.033.796	5.538.749	2.041.246	73,43	-1.250.637	-25,94	2.463.390	68,99	-495.047	-8,20
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	8.740.644	6.416.990	5.295.583	7.158.707	5.632.793	-2.323.654	-26,58	-1.121.407	-17,48	1.863.124	35,18	-1.525.914	-21,32
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-1.800.440	-6.622.036	-865.405	1.495.059	6.074.555	-4.821.596	267,80	5.756.631	-86,93	2.360.464	-272,76	4.579.496	306,31
VI.	KITA VEIKLA	66.455	-32.795	223.366	543.001	598.036	-99.250	-149,35	256.161	-781,10	319.635	143,10	55.035	10,14
VI.1.	Pajamos	78.085	69.687	264.257	586.307	662.812	-8.398	-10,75	194.570	279,21	322.049	121,87	76.505	13,05
VI.2.	Sąnaudos	11.630	102.482	40.891	43.306	64.776	90.852	781,19	-61.591	-60,10	2.415	5,90	21.470	49,58
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-1.659.599	-5.226.430	-3.286.406	-2.901.990	-1.590.657	-3.566.831	214,92	1.940.024	-37,12	384.416	-11,70	1.311.333	-45,19
VII.1.	Pajamos	81.134	10.768	2.441	46.281	2.228	-70.366	-86,73	-8.327	-77,33	43.840	1795,88	-44.053	-95,19
VII.2.	Sąnaudos	1.740.733	5.237.198	3.288.847	2.948.271	1.592.885	3.496.465	200,86	-1.948.351	-37,20	-340.576	-10,36	-1.355.386	-45,97
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-3.393.584	-11.881.260	-3.928.445	-863.930	5.081.934	-8.487.676	250,11	7.952.815	-66,94	3.064.515	-78,01	5.945.865	-688,23
IX.	PAGAUTĖ	0	0	0	0	0	0		0		0		0	
X.	NETEKIMAI	0	0	0	0	0	0		0		0		0	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	-3.393.584	-11.881.259	-3.928.445	-863.930	5.081.934	-8.487.675	250,11	7.952.814	-66,94	3.064.515	-78,01	5.945.865	-688,23
XII.	PELNO MOKESTIS	-3.227	706.721	2.794.430	-60.708	-1.077.869	709.948	-22000,25	2.087.709	295,41	-2.855.138	-102,17	-1.017.161	1675,50
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-3.390.357	-12.587.980	-1.134.015	-924.638	4.004.065	-9.197.623	271,29	11.453.965	-90,99	209.377	-18,46	4.928.704	-533,04

Balanso straipsnių prilyginimas 100 proc.

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
ILGALAIKIS TURTAS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
NEMATERIALUSIS TURTAS	0,08	0,78	0,58	0,41	0,26	0,18
MATERIALUSIS TURTAS	99,67	99,22	95,77	95,89	97,35	-2,32
KITAS ILGALAIKIS TURTAS	0,25	0,00	3,65	3,69	2,39	2,13

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
MATERIALUSIS TURTAS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Žemė	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pastatai ir statiniai	0,34	0,13	50,89	51,96	53,08	52,74
Mašinos ir įrengimai	3,62	28,64	48,52	47,48	46,26	42,64
Transporto priemonės	1,24	0,32	0,09	0,06	0,00	-1,24
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	0,48	0,17	0,18	0,31	0,48	0,00
Nebaigta statyba	94,18	70,69	0,22	0,00	0,00	-94,18
Kitas materialusis turtas	0,13	0,05	0,09	0,18	0,18	0,05
Investicinis turtas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
TRUMPALAIKIS TURTAS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	75,66	66,07	80,22	68,53	77,10	1,44
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	19,26	22,57	17,82	17,77	17,36	-1,90
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	5,08	11,35	1,96	13,70	5,54	0,46

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Atsargos	92,62	98,99	98,15	99,35	99,53	6,91
Išankstiniai apmokėjimai	7,38	1,01	1,85	0,65	0,47	-6,91
Nebaigtos vykdyti sutartys	0	0	0	0	0	0

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Pirkėjų įsiskolinimas	92,95	97,27	89,33	98,78	59,67	-33,28
Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos	0	0	0	0	0	0
Kitos gautinos sumos	7,05	2,73	10,67	1,22	40,33	33,28

Balanso straipsnių prilyginimas 100 proc.

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
Atsargos	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	4,09	29,38	21,53	49,18	29,10	25,01
Nebaigta gamyba	0,00	0,00	25,73	22,20	35,00	35,00
Pagaminta produkcija	95,09	68,95	45,34	22,83	26,66	-68,43
Pirktos prekės, skirtos perparduoti	0,82	1,66	7,40	5,79	9,24	8,42

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
NUOSAVAS KAPITALAS	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
KAPITALAS	106,90	242,91	277,55	148,96	131,79	24,89
REZERVAI	1,82	2,88	3,29	0,85	0,75	-1,06
NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	-8,72	-145,79	-180,83	-49,81	-32,54	-23,83

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGIJIMAI	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
I.1.Finansinės skolos	100,00	100,00	100,00	99,96	99,94	-0,06
I.1.1.Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	0,54	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,54
I.1.2.Kredito įstaigoms	37,76	55,68	40,87	39,75	47,51	9,74
I.1.3.Kitos finansinės skolos	61,70	44,31	59,13	60,25	52,49	-9,21
I. 2. Atidėjimai	0	0	0	0,043	0,057	0,06

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2008 - 2012 m.
PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00
II.1. Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	14,15	21,07	27,02	47,73	43,17	29,02
II.2. Finansinės skolos	2,03	0,86	0,00	0,00	0,00	-2,03
II.2.1.Kredito įstaigoms	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.2.2.Kitos skolos (Lizingas)	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	-100,00
II.3. Skolos tiekėjams	78,74	73,30	64,43	26,11	28,17	-50,57
II.4. Gauti išankstiniai apmokėjimai	0,03	0,15	1,20	2,34	10,74	10,71
II.5. Pelno mokesčio įsipareigojimai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.6. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II.7. Atidėjimai	0,35	1,57	4,30	12,68	17,83	17,49
II.8. Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	4,70	3,06	3,05	11,14	0,09	-4,62

BĮ UAB "ETERNIT AKMENĖ"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m._____d.

protokolo Nr._____

2008 m. Gruodžio 31 d. BALANSAS

2008 m. 20__m._____d. Nr._____
 (ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		44.931.491	7.535.263
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		36.343	60.912
I.4.	Programinė įranga	1140	36.343	60.912
I.5.	Kitas nematerialusis turtas	1150	0	
II.	MATERIALUSIS TURTAS		44.781.358	7.363.788
II.1.	Žemė	1200		
II.2.	Pastatai ir statiniai	1210	153.117	530.681
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1240	1.620.096	3.693.886
II.4.	Transporto priemonės	1220	557.412	699.028
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	1230	214.372	344.742
II.6.	Nebaigta statyba	1250	42.176.618	1.985.811
II.7.	Kitas materialusis turtas	1260	59.743	109.640
III.	FINANSINIS TURTAS		0	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		113.790	110.563
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	160-164	113.790	110.563
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		31.558.203	18.617.442
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		23.878.142	13.762.103
I.1.	Atsargos		22.116.160	13.515.768
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2011	904.700	3.458.479
I.1.2.	Nebaigta gamyba	2012	0	0
I.1.3.	Pagaminta produkcija	2013	21.029.817	9.738.787
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	2014	181.643	318.502
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	2021-2024	1.761.982	246.335
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys	2031		
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		6.077.253	2.437.197
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	241-242	5.648.802	2.405.608
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos			
II.3.	Kitos gautinos sumos	243	428.451	31.589
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		0	0
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27	1.602.808	2.418.142
	TURTAS IŠ VISO		76.489.694	26.152.705

13 priedo tęsinys

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		14.377.995	17.768.352
I.	KAPITALAS	301	15.370.026	15.370.026
I.1.	Istatinis (pasirašytasis)		15.370.026	15.370.026
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)	32		
III.	REZERVAI		261.274	261.274
III.1.	Privalomasis	331	261.274	261.274
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-1.253.305	2.137.052
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	341	-3.390.357	2.591.419
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	342	2.137.052	-454.367
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	35		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		62.111.699	8.384.353
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		47.722.259	468.222
I.1.	Finansinės skolos		47.722.259	468.222
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4011	257.198	468.222
I.1.2.	Kredito įstaigoms	4012	18.022.061	
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	4013	29.443.000	
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		14.389.440	7.916.131
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	4411-4413	2.036.570	
II.2.	Finansinės skolos	441	291.820	399.578
II.2.1.	Kredito įstaigoms	4421		
II.2.2.	Kitos skolos (Lizingas)	4422	291.820	399.578
II.3.	Skolos tiekėjams	443	11.329.695	4.893.283
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	444	4.653	1.041.330
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	445		522.530
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	446		
II.7.	Atidėjimai	447	50.000	30.000
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	448	676.702	1.029.410
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO		76.489.694	26.152.705

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m.____d.

protokolo Nr.____

2009 m. gruodžio 31 d. BALANSAS**2009 m.****20__m.____d.****Nr.____**

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		71.839.877	45.524.422
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		560.224	36.343
I.4.	Programinė įranga	1140	560.224	36.343
II.	MATERIALUSIS TURTAS		71.279.653	44.781.358
II.2.	Pastatai ir statiniai	1210	90.417	153.117
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1240	20.416.810	1.620.096
II.4.	Transporto priemonės	1220	225.387	557.412
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	1230	124.073	214.372
II.6.	Nebaigta statyba	1250	50.389.951	42.176.618
II.7.	Kitas materialusis turtas	1260	33.015	59.743
III.	FINANSINIS TURTAS		0	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		0	706.721
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	160-164	0	706.721
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		9.727.246	31.558.203
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		6.352.455	23.878.142
I.1.	Atsargos		6.288.341	22.116.160
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2011	1.847.767	904.700
I.1.3.	Pagaminta produkcija	2013	4.336.102	21.029.817
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	2014	104.472	181.643
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	2021-2024	64.114	1.761.982
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys	2031		
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		2.283.112	6.077.253
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	241-242	2.223.783	5.648.802
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos			
II.3.	Kitos gautinos sumos	243	59.328	428.451
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		0	0
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27	1.091.680	1.602.808
	TURTAS IŠ VISO		81.567.123	77.082.625

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		9.087.419	14.970.926
I.	KAPITALAS	301	22.074.500	15.370.026
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)		22.074.500	15.370.026
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)	32		
III.	REZERVAI		261.274	261.274
III.1.	Privalomasis	331	261.274	261.274
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-13.248.355	-660.374
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	341	-12.587.981	-2.797.426
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	342	-660.374	2.137.052
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	35		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		72.479.704	62.111.699
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		53.033.451	47.722.259
I.1.	Finansinės skolos		53.033.451	47.722.259
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4011	3.161	257.198
I.1.2.	Kredito įstaigoms	4012	29.530.290	18.022.061
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	4013	23.500.000	29.443.000
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		19.446.253	14.389.440
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	4411-4413	4.073.140	2.036.570
II.2.	Finansinės skolos	441	165.963	291.820
II.2.2.	Kitos skolos (Lizingas)	4422	165.963	291.820
II.3.	Skolos tiekėjams	443	14.170.313	11.329.695
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	444	142.709	4.653
II.7.	Atidėjimai	447	302.605	50.000
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	448	591.523	676.702
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO		81.567.123	77.082.625

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

15 priedas

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m._____d.

protokolo Nr._____

2010 m. Gruodžio 31 d. BALANSAS**2010 m. 20__m._____d. Nr._____**

(ataskaitinis laikotarpis)

(litais)

Eil. Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		76.532.838	71.839.877
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		441.644	560.224
I.4.	Programinė įranga	1140	441.644	560.224
I.5.	Kitas nematerialusis turtas	1150	0	
II.	MATERIALUSIS TURTAS		73.296.764	71.279.653
II.1.	Žemė	1200		
II.2.	Pastatai ir statiniai	1210	37.300.464	90.417
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1240	35.563.129	20.416.810
II.4.	Transporto priemonės	1220	67.392	225.387
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	1230	132.471	124.073
II.6.	Nebaigta statyba	1250	164.893	50.389.951
II.7.	Kitas materialusis turtas	1260	68.415	33.015
III.	FINANSINIS TURTAS		0	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		2.794.430	0
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	160-164	2.794.430	0
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		14.704.473	9.614.174
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		11.795.855	6.352.455
I.1.	Atsargos		11.577.228	6.288.341
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2011	2.492.633	1.847.767
I.1.2.	Nebaigta gamyba	2012	2.978.681	0
I.1.3.	Pagaminta produkcija	2013	5.248.674	4.336.102
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	2014	857.240	104.472
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	2021-2024	218.627	64.114
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys	2031		
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		2.620.769	2.170.039
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	241-242	2.341.164	2.110.710
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos			
II.3.	Kitos gautinos sumos	243	279.605	59.329
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		0	0
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27	287.849	1.091.680
	TURTAS IŠ VISO		91.237.311	81.454.051

15 priedo tęsinys

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		7.953.404	9.087.419
I.	KAPITALAS	301	22.074.500	22.074.500
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)		22.074.500	22.074.500
III.	REZERVAI		261.274	261.274
III.1.	Privalomasis	331	261.274	261.274
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-14.382.370	-13.248.355
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	341	-1.134.015	-12587981
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	342	-13.248.355	-660374
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	35		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		83.283.907	72.366.632
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		62.291.106	53.033.451
I.1.	Finansinės skolos		62.291.106	53.033.451
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4011	0	3.161
I.1.2.	Kredito įstaigoms	4012	25.457.150	29.530.290
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	4013	36.833.956	23.500.000
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		20.992.802	19.333.181
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	4411-4413	5.673.140	4.073.140
II.2.	Finansinės skolos	441	0	165.963
II.2.1.	Kredito įstaigoms	4421		
II.2.2.	Kitos skolos (Lizingas)	4422	0	165.963
II.3.	Skolos tiekėjams	443	13.525.340	14.170.313
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	444	251.419	29.636
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	445		
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	446	123	
II.7.	Atidėjimai	447	902.448	302.605
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	448	640.331	591.524
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO		91.237.311	81.454.051

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2 H, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

2012 m. Balandžio 5 d.

Vienintelio akcininko sprendimo

Nr.3

2011 m. GRUODŽIO 31 D. BALANSAS**2011 m. 20 m. d. Nr.**

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		74.017.917	76.532.825
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		306.555	441.644
I.4.	Programinė įranga	1140	306.555	441.644
II.	MATERIALUSIS TURTAS		70.977.640	73.296.751
II.2.	Pastatai ir statiniai	1210	36.879.645	37.300.459
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1240	33.700.852	35.563.125
II.4.	Transporto priemonės	1220	44.286	67.392
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	1230	222.885	132.467
II.6.	Nebaigta statyba	1250	0	164.893
II.7.	Kitas materialusis turtas	1260	129.973	68.415
III.	FINANSINIS TURTAS		0	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		2.733.722	2.794.430
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	160-164	2.733.722	2.794.430
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		16.928.705	14.704.473
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		11.600.818	11.795.855
I.1.	Atsargos		11.525.764	11.577.228
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2011	5.668.724	2.492.633
I.1.2.	Nebaigta gamyba	2012	2.558.638	2.978.681
I.1.3.	Pagaminta produkcija	2013	2.631.032	5.248.674
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	2014	667.369	857.240
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	2021-2024	75.054	218.627
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		3.008.230	2.620.769
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	241-242	2.971.557	2.341.164
II.3.	Kitos gautinos sumos	243	36.673	279.605
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		0	0
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27	2.319.657	287.849
	TURTAS IŠ VISO		90.946.622	91.237.298

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		30.729.531	7.953.391
I.	KAPITALAS	301	45.775.279	22.074.500
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)		24.024.406	22.074.500
I.3.	Akcijų priedai		21.750.873	
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)	32		
III.	REZERVAI		261.274	261.274
III.1.	Privalomasis	331	261.274	261.274
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-15.307.022	-14.382.383
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	341	-924.639	-1134028
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	342	-14.382.383	-13248355
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	35		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		60.217.091	83.283.907
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		53.816.262	62.291.106
I.1.	Finansinės skolos		53.793.020	62.291.106
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4011	0	0
I.1.2.	Kredito įstaigoms	4012	21.384.010	25.457.150
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	4013	32.409.010	36.833.956
I.4.	Atidėjimai	404	23.242	0
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų	4042	23.242	
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		6.400.829	20.992.801
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	4411-4413	3.054.855	5.673.140
II.2.1.	Kredito įstaigoms	4421	3.054.855	5.673.140
II.3.	Skolos tiekėjams	443	1.671.493	13.525.340
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	444	150.068	251.419
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	446	0	123
II.7.	Atidėjimai	447	811.499	902.448
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	448	712.914	640.331
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO		90.946.622	91.237.298

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2H, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

2012 m.**BALANSAS**

20__m._____d.

(ataskaitinis laikotarpis)

protokolo Nr._____

2012 m. gruodžio 31 d.

Eil.Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	ILGALAIKIS TURTAS		69.352.887	74.017.917
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		181.756	306.555
I.4.	Programinė įranga	1140	181.756	306.555
I.5.	Kitas nematerialusis turtas	1150	0	0
II.	MATERIALUSIS TURTAS		69.171.131	70.977.640
II.2.	Pastatai ir statiniai	1210	35.839.084	36.879.645
II.3.	Mašinos ir įrengimai	1240	31.229.746	33.700.852
II.4.	Transporto priemonės	1220	0	44.286
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	1230	325.168	222.885
II.7.	Kitas materialusis turtas	1260	121.282	129.973
III.	FINANSINIS TURTAS		0	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		1.655.851	2.733.722
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	160-164	1.655.851	2.733.722
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		11.273.645	16.928.705
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		8.692.408	11.600.818
I.1.	Atsargos		8.651.651	11.525.764
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2011	2.517.906	5.668.724
I.1.2.	Nebaigta gamyba	2012	3.027.736	2.558.638
I.1.3.	Pagaminta produkcija	2013	2.306.703	2.631.032
I.1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti	2014	799.307	667.369
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	2021-2024	40.756	75.054
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys	2031	0	0
II	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		1.957.233	3.008.230
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	241-242	1.167.837	2.971.557
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos		0	0
II.3.	Kitos gautinos sumos	243	789.395	36.673
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	27	624.005	2.319.657
	TURTAS IŠ VISO		80.626.532	90.946.622

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		34.733.596	30.729.532
I.	KAPITALAS	301	45.775.279	45.775.279
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)		24.024.406	24.024.406
I.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)		0	0
I.3.	Akcijų priedai		21.750.873	21.750.873
III.	REZERVAI		261.274	261.274
III.1.	Privalomasis	331	261.274	261.274
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-11.302.956	-15.307.021
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	341	4.004.065	-924.638
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	342	-15.307.022	-14.382.383
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	35		
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		45.892.936	60.217.091
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		36.457.624	53.816.262
I.1.	Finansinės skolos		36.436.692	53.793.020
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4011	0	0
I.1.2.	Kredito įstaigoms		17.310.870	21.384.010
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	4012-4013	19.125.822	32.409.010
I.4.	Atidėjimai	404	20.932	23.242
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		9.435.312	6.400.829
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	4411-4413	4.073.140	3.054.855
II.3.	Skolos tiekėjams	443	2.657.676	1.671.493
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	444	1.013.591	150.068
II.7.	Atidėjimai	447	1.682.745	811.499
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	448	8.160	712.914
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI VISO		80.626.532	90.946.622

Direktorius

(Įmonės administracijos vadovo pareigų pavadinimas)

Gediminas Vaitkevičius

(parašas)

(vardas ir pavardė)

BĮ UAB "ETERNIT AKMENĖ"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m._____d.

protokolo Nr._____

2008 m. Gruodžio 31 d. PELNO(NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

20__m._____d. Nr.

2008 m.

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	500	37.781.555	38.092.781
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6000	28.061.554	24.904.033
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		9.720.001	13.188.748
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		11.520.441	9.888.723
IV.1.	Pardavimo	610	2.779.797	2.318.227
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	611	8.740.644	7.570.496
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-1.800.440	3.300.025
VI.	KITA VEIKLA		66.455	4.123
VI.1.	Pajamos	52	78.085	12.439
VI.2.	Sąnaudos	62	11.630	8.316
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		-1.659.599	-65.109
VII.1.	Pajamos	53	81.134	96.237
VII.2.	Sąnaudos	63	1.740.733	161.346
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-3.393.584	3.239.039
IX.	PAGAUTĖ	54	0	
X.	NETEKIMAI	64	0	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-3.393.584	3.239.039
XII.	PELNO MOKESTIS	65	-3.227	647.620
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-3.390.357	2.591.419

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m._____d.

protokolo Nr._____

PELNO(NUOSTOLIŲ)

2009 m. gruodžio 31 d. ATASKAITA

20__m._____d. Nr.

2009 m.

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	500	26.548.515	37.781.555
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6000	21.932.518	28.061.554
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		4.615.997	9.720.001
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		11.238.033	11.520.441
IV.1.	Pardavimo	610	4.821.043	2.779.797
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	611	6.416.990	8.740.644
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-6.622.036	-1.800.440
VI.	KITA VEIKLA		-32.794	66.455
VI.1.	Pajamos	52	69.687	78.085
VI.2.	Sąnaudos	62	102.482	11.630
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		-5.226.430	-1.659.599
VII.1.	Pajamos	53	10.768	81.134
VII.2.	Sąnaudos	63	5.237.198	1.740.733
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-11.881.260	-3.393.584
IX.	PAGAUTĖ	54	0	
X.	NETEKIMAI	64	0	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-11.881.260	-3.393.584
XII.	PELNO MOKESTIS	65	706.721	-596.158
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-12.587.981	-2.797.426

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

20__m._____d.

protokolo Nr._____

2010 m. Gruodžio 31 d. PELNO(NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

20__m._____d. Nr.

2010 m.

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	500	31.799.987	26.548.515
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6000	23.799.403	21.932.518
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		8.000.584	4.615.997
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		8.865.989	11.238.033
IV.1.	Pardavimo	610	3.570.406	4.821.043
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	611	5.295.583	6.416.990
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-865.405	-6.622.036
VI.	KITA VEIKLA		223.366	-32.795
VI.1.	Pajamos	52	264.257	69.687
VI.2.	Sąnaudos	62	40.891	102.482
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		-3.286.406	-5.226.430
VII.1.	Pajamos	53	2.441	10.768
VII.2.	Sąnaudos	63	3.288.847	5.237.198
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-3.928.445	-11.881.260
IX.	PAGAUTĖ	54	0	
X.	NETEKIMAI	64	0	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-3.928.445	-11.881.259
XII.	PELNO MOKESTIS	65	2.794.430	706.721
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-1.134.015	-12.587.980

Direktorius

(parašas)

Gediminas Vaitkevičius

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2 H, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

PATVIRTINTA

2012 m. Balandžio 5 d.

Vienintelio akcininko sprendimo
Nr.3

2011 m. GRUODŽIO 31 D.

PELNO(NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

20__m._____d. Nr.

2011 m.

(ataskaitinis laikotarpis)

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	500	48.923.595	31.799.987
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6000	37.755.745	25.314.788
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		11.167.851	6.485.199
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		9.672.793	7.412.765
IV.1.	Pardavimo	610	2.514.085	3.570.406
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	611	7.158.707	3.842.359
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		1.495.058	-927.566
VI.	KITA VEIKLA		543.001	223.366
VI.1.	Pajamos	52	586.307	264.257
VI.2.	Sąnaudos	62	43.306	40.891
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		-2.901.990	-3.286.406
VII.1.	Pajamos	53	46.281	2.441
VII.2.	Sąnaudos	63	2.948.271	3.288.847
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-863.931	-3.990.605
IX.	PAGAUTĖ	54	0	
X.	NETEKIMAI	64	0	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		-863.931	-3.990.604
XII.	PELNO MOKESTIS	65	-60.708	2.856.578
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-924.639	-1.134.026

Direktorius

Gediminas Vaitkevičius

(parašas)

UAB "ETERNIT BALTIC"

(Įmonės pavadinimas)

1057929 J.Dalinkevičiaus 2H, 85118 Naujoji Akmenė, Lietuva

(įmonės kodas, adresas)

2012 PELNO(NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

(ataskaitinis laikotarpis)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Financiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	500	62.234.352	48.923.595
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	6000	44.988.255	34.236.033
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		17.246.097	14.687.562
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		11.171.542	13.192.504
IV.1.	Pardavimo	610	5.538.749	6.033.796
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	611	5.632.793	7.158.707
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		6.074.555	1.495.059
VI.	KITA VEIKLA		598.036	543.001
VI.1.	Pajamos	52	662.812	586.307
VI.2.	Sąnaudos	62	64.776	43.306
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		-1.590.657	-2.901.990
VII.1.	Pajamos	53	2.228	46.281
VII.2.	Sąnaudos	63	1.592.885	2.948.271
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		5.081.934	-863.930
IX.	PAGAUTĖ	54	0	0
X.	NETEKIMAI	64	0	0
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		5.081.934	-863.930
XII.	PELNO MOKESTIS	65	-1.077.869	-60.708
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		4.004.065	-924.638

Direktorius

(Įmonės administracijos vadovo pareigų pavadinimas)

Gediminas Vaitkevičius

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Trumpalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai (litas)

Apyvartinis kapitalas = Trumpalaikis turtas – Trumpalaikiai įsipareigojimai

2008 m. $31.558.203 - 14.389.440 = 17.168.763$

2009 m. $9.614.174 - 19.333.181 = -9.719.007$

2010 m. $14.704.473 - 20.992.802 = -6.288.328$

2011 m. $16.928.705 - 6.400.829 = 10.527.876$

2012 m. $11.273.645 - 9.435.312 = 1.838.333$

Bendrasis trumpalaikio mokumo koeficientas = Trumpalaikis turtas / Trumpalaikiai įsipareigojimai

2008 m. $31.558.203 / 14.389.440 = 2,19$

2009 m. $9.614.174 / 19.333.181 = 0,50$

2010 m. $14.704.473 / 20.992.802 = 0,70$

2011 m. $16.928.705 / 6.400.829 = 2,64$

2012 m. $11.273.645 / 9.435.312 = 1,19$

Greitojo trumpalaikio mokumo koeficientas = (Trumpalaikis turtas – Atsargos) / Trumpalaikiai įsipareigojimai

2008 m. $(31.558.203 - 22.116.160) / 14.389.440 = 0,66$

2009 m. $(9.614.174 - 6.288.341) / 19.333.181 = 0,17$

2010 m. $(14.704.473 - 11.577.228) / 20.992.802 = 0,15$

2011 m. $(16.928.705 - 11.525.764) / 6.400.829 = 0,84$

2012 m. $(11.273.645 - 8.651.651) / 9.435.312 = 0,28$

Absoliutus trumpalaikio mokumo koeficientas = Grynieji pinigai / Trumpalaikiai įsipareigojimai

2008 m. $1.602.808 / 14.389.440 = 0,11$

2009 m. $1.091.680 / 19.333.181 = 0,06$

2010 m. $287.849 / 20.992.802 = 0,01$

2011 m. $2.319.657 / 6.400.829 = 0,36$

2012 m. $624.005 / 9.435.312 = 0,07$

Ilgalaikio mokumo rodiklių skaičiavimai (litas)

Bendrasis skolos koeficientas = Visi įsipareigojimai (ilgalaikiai ir trumpalaikiai) / Turtas

2008 m. $(47.722.259 + 14.389.440) / 76.489.694 = 0,81$

2009 m. $(53.033.451 + 19.333.181) / 81.454.051 = 0,89$

2010 m. $(62.291.106 + 20.992.802) / 91.237.311 = 0,91$

2011 m. $(53.816.262 + 6.400.829) / 90.946.622 = 0,66$

2012 m. $(36.457.624 + 9.435.312) / 80.626.532 = 0,57$

Ilgalaikių skolų koeficientas = Ilgalaikiai įsipareigojimai / Turtas

2008 m. $47.722.259 / 76.489.694 = 0,62$

2009 m. $53.033.451 / 81.454.051 = 0,65$

2010 m. $62.291.106 / 91.237.311 = 0,68$

2011 m. $53.816.262 / 90.946.622 = 0,59$

2012 m. $36.457.624 / 80.626.532 = 0,45$

Veiklos efektyvumo rodiklių skaičiavimai (litas)

1. Sąnaudų lygio rodikliai

**Pardavimo prekių savikaina 1 pardavimų litui = Parduotų prekių savikaina /
Pardavimai**

2008 m. $28.061.554 / 37.781.555 \times 100\% = 74\%$

2009 m. $21.932.518 / 26.548.515 \times 100\% = 83\%$

2010 m. $23.799.403 / 31.799.987 \times 100\% = 75\%$

2011 m. $34.236.033 / 48.923.595 \times 100\% = 70\%$

2012 m. $44.988.255 / 62.234.352 \times 100\% = 72\%$

Veiklos sąnaudos 1 pardavimų litui = Veiklos sąnaudos / Pardavimai

2008 m. $11.520.441 / 37.781.555 \times 100\% = 30\%$

2009 m. $11.238.033 / 26.548.515 \times 100\% = 42\%$

2010 m. $8.865.989 / 31.799.987 \times 100\% = 28\%$

2011 m. $13.192.504 / 48.923.595 \times 100\% = 27\%$

2012 m. $11.171.542 / 62.234.352 \times 100\% = 18\%$

2. Turto apyvartumo rodikliai

Viso turto apyvartumas = Pardavimo pajamos / Viso turto vidutinė vertė

2008 m. $37.781.555 / 76.489.694 = 0,49$

2009 m. $26.548.515 / 81.454.051 = 0,33$

2010 m. $31.799.987 / 91.237.311 = 0,35$

2011 m. $48.923.595 / 90.946.622 = 0,54$

2012 m. $62.234.352 / 80.626.532 = 0,77$

Ilgalaikio turto apyvartumas = Pardavimo pajamos / Ilgalaikio turto vidutinė vertė

2008 m. $37.781.555 / 44.931.491 = 0,84$

2009 m. $26.548.515 / 71.839.877 = 0,37$

2010 m. $31.799.987 / 76.532.838 = 0,42$

2011 m. $48.923.595 / 74.017.917 = 0,66$

2012 m. $62.234.352 / 69.352.887 = 0,90$

Trumpalaikio turto apyvartumas kartais = Pardavimo pajamos/ Trumpalaikio turto vidutinė vertė

2008 m. $37.781.555 / 31.558.203 = 1,20$

2009 m. $26.548.515 / 9.614.174 = 2,76$

2010 m. $31.799.987 / 14.704.473 = 2,16$

2011 m. $48.923.595 / 16.928.705 = 2,89$

2012 m. $62.234.352 / 11.273.645 = 5,52$

Trumpalaikio turto apyvartumas dienomis = Vidutinė trumpalaikio turto vertė x 365 d. / Pardavimo pajamos

2008 m. $31.558.203 \times 365 / 37.781.555 = 305$

2009 m. $9.614.174 \times 365 / 26.548.515 = 132$

2010 m. $14.704.473 \times 365 / 31.799.987 = 169$

2011 m. $16.928.705 \times 365 / 48.923.595 = 126$

2012 m. $11.273.645 \times 365 / 62.234.352 = 66$

Atsargų apyvartumas kartais = Pardavimo savikaina / Vidutinės atsargos

2008 m. $28.061.554 / 22.116.160 = 1,27$

2009 m. $21.932.518 / 6.288.341 = 3,49$

2010 m. $23.799.403 / 11.577.228 = 2,06$

2011 m. $34.236.033 / 11.525.764 = 2,97$

2012 m. $44.988.255 / 8.651.651 = 5,20$

Atsargų apyvartumas dienomis = Vidutinės atsargos x 365 d. / Pardavimo savikaina

2008 m. $22.116.160 \times 365 / 28.061.554 = 288$

2009 m. $6.288.341 \times 365 / 21.932.518 = 105$

2010 m. $11.577.228 \times 365 / 23.799.403 = 178$

2011 m. $11.525.764 \times 365 / 34.236.033 = 123$

2012 m. $8.651.651 \times 365 / 44.988.255 = 70$

Debetinės skolos (gautinos sumos) apyvartumas kartais = Pardavimo pajamos / Vidutinė debetinė skola (gautinos sumos)

2008 m. $37.781.555 / 6.077.253 = 6,22$

2009 m. $26.548.515 / 2.170.039 = 12,23$

2010 m. $31.799.987 / 2.620.769 = 12,13$

2011 m. $48.923.595 / 3.008.230 = 16,26$

2012 m. $62.234.352 / 1.957.233 = 31,80$

Debetinės skolos apyvartumas dienomis = Vidutinė debetinė skola x 365 d. / Pardavimo pajamos

2008 m. $6.077.253 \times 365 / 37.781.555 = 59$

2009 m. $2.170.039 \times 365 / 26.548.515 = 30$

2010 m. $2.620.769 \times 365 / 31.799.987 = 30$

2011 m. $3.008.230 \times 365 / 48.923.595 = 22$

2012 m. $1.957.233 \times 365 / 62.234.352 = 11$

Pelningumo rodiklių skaičiavimai (litas)

Bendrasis pardavimo pelningumas = Bendrasis pelnas / Pardavimo pajamos

2008 m. $9.720.001 / 37.781.555 \times 100 = 25,73$

2009 m. $4.615.997 / 26.548.515 \times 100 = 17,39$

2010 m. $8.000.584 / 31.799.987 \times 100 = 25,16$

2011 m. $14.687.562 / 48.923.595 \times 100 = 30,02$

2012 m. $17.246.097 / 62.234.352 \times 100 = 27,71$

Veiklos pelningumas = Veiklos pelnas / Pardavimo pajamos

2008 m. $-1.800.440 / 37.781.555 \times 100 = -4,77$

2009 m. $-6.622.036 / 26.548.515 \times 100 = -24,94$

2010 m. $-865.405 / 31.799.987 \times 100 = -2,72$

2011 m. $1.495.059 / 48.923.595 \times 100 = 3,06$

2012 m. $6.074.555 / 62.234.352 \times 100 = 9,76$

Grynasis pardavimo pelningumas = Grynasis pelnas / Pardavimo pajamos

2008 m. $-3.390.357 / 37.781.555 \times 100 = -8,97$

2009 m. $-12.587.980 / 26.548.515 \times 100 = -47,42$

2010 m. $-1.134.015 / 31.799.987 \times 100 = -3,57$

2011 m. $-924.638 / 48.923.595 \times 100 = -1,89$

2012 m. $4.004.065 / 62.234.352 \times 100 = 6,43$

Turto pelningumas = Grynasis pelnas / Turtas

2008 m. $-3.390.357 / 76.489.694 \times 100 = -4,43$

2009 m. $-12.587.980 / 81.454.051 \times 100 = -15,45$

2010 m. $-1.134.015 / 91.237.311 \times 100 = -1,24$

2011 m. $-924.638 / 90.946.622 \times 100 = -1,02$

2012 m. $4.004.065 / 80.626.532 \times 100 = 4,97$

Nuosavo kapitalo pelningumas = Grynasis pelnas / Nuosavas kapitalas

2008 m. $-3.390.357 / 14.377.995 \times 100 = -23,58$

2009 m. $-12.587.980 / 9.087.419 \times 100 = -138,52$

2010 m. $-1.134.015 / 7.953.404 \times 100 = -14,26$

2011 m. $-924.638 / 30.729.532 \times 100 = -3,01$

2012 m. $4.004.065 / 34.733.596 \times 100 = 11,53$

Detali veiklos sąnaudų analizė 2008-2012m. (litas)

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	4.847	3.070	2.230	3.251	3.565
Transportas	0	0	1.603	3.500	3.800
Reklama ir marketingas	529	685	841	998	1.069
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas	1.801	485	266	1.637	1.222
Ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija	32	122	137	137	137
Valdymo mokesčiai	0	0	392	654	695
Draudimas	0	0	85	155	161
Gautinų sumų ir kito turto vertės sumažėjimas	378	767	-49	181	5
Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymai	543	572	602	633	168
Elektra, šildymas, kuras ir telekomunikacinės sąnaudos	148	211	276	341	347
Kitos veiklos sąnaudos	244	254	174	127	130
Kita	2.998	5.072	2.309	1.579	-127
Iš viso	11.520	11.238	8.866	13.193	11.172

Veiklos sąnaudų procentinė struktūra 2008-2012m.

Straipsniai	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Veiklos sąnaudos	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	42,07	27,32	25,15	24,64	31,91
Transportas	0,00	0,00	18,08	26,53	34,01
Reklama ir marketingas	4,59	6,10	9,49	7,56	9,57
Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas	15,63	4,32	3,00	12,41	10,94
Ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija	0,28	1,09	1,55	1,04	1,23
Valdymo mokesčiai	0,00	0,00	4,42	4,96	6,22
Draudimas	0,00	0,00	0,96	1,17	1,44
Gautinų sumų ir kito turto vertės sumažėjimas	3,28	6,83	-0,55	1,37	0,04
Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymai	4,71	5,09	6,79	4,80	1,50
Elektra, šildymas, kuras ir telekomunikacinės sąnaudos	1,28	1,88	3,11	2,58	3,11
Kitos veiklos sąnaudos	2,12	2,26	1,96	0,96	1,16
Kita	26,02	45,13	26,04	11,97	-1,14